ثبات العاجزين

تأليف

اللديار

الحنفي

من فقهاء وعلماء البخارى

١١٣٣هـ ١٢٢٣

رحمه الله وغفر لنا وله وللمؤمنين

تحقيق

الشيخ محمد سعيد تركستاني

تصحيح

محمد موسى التركستانى

طبع

برخصة سماحة الرئيس العام لهيئات الأمر بالمعروف بالحجاز برقم ٤٦٥٣

وبموافقة سعادة مدير قسم المطبوعات لوزارة الاعلام بجده

برقم ٢/٢٩٦٧ وبتاريخ ١٦ - ٩ - ١٣٨٦

طابع وناشر - محمد موسى التركستانى نفقه سيله باسلدى

اطال الله حياتهم وزادهم للاسلام نفعاً

١٣٨٧ هـ

ايسلتمه

فقط الله رضاسى اوچون باسلغان ،
ايل گه ، يورت گه برچه مهاجر لر گه
هديه قيلنغان

بو كتاب ـــ ساتيلمايدور

بو كتاب نى ـ محترم اوقو چيلريغه
عوض سيز = بيكارغه بيريلادور

النهى ـــ امت گه ، ملت گه نافع ،
خلق الله گه مفيد

طابع وناشرينه ذخيرهٔ آخرت ايلاسون

آمين يا ارحم الراحمين

نشر وتوزيع هذا الكتاب
لوجه الله تعالى
مجاناً ـ بدون مقابل

إِنَّ أَحْسَنَ الْحُسْنِ لَخُلُقُ الْحَسَنِ

صدق رسول الله

ثبات العاجزين

تأليف

الشيخ الله يار الحنفي
من فقهاء وعلماء البخارى
١١٣٣ - ١٢٢٣ هـ

تحقيق

الشيخ محمد سعيد تركستاني
من علماء المهاجرين
بمكة المكرمة

رحمهم الله وغفر لنا ولهم وللمؤمنين

طبع

برخصة الرئاسة العامة لهيئات الأمر بالمعروف بالحجاز برقم ٤٦٥٣
وبموافقة سعادة مدير قسم المطبوعات لوزارة الاعلام بجدة برقم ٢/٢٩٦٧

صححه محمد موسى التركستانى وطبعه على نفقته
اطال الله حياتهم وزادهم للاسلام نفعاً

١٣٨٧ هـ مطبعة الترقي بدمشق ١٩٦٧ م

من يرد الله به خيراً يفقهه في الدين

(الحديث)

لفقيهٌ واحد أشد على الشيطان من ألف عابد

« حديث شريف »

انحاف

تركستانلى لرنى ناشر أفكاري الله يار حضرتلرى يتكث
وفاتى نى ١٦٤ نجى يل دونومى مناسبتيله مصنف غه
اتحافاً باسديريلغان ياشى ايكى عصرغه تولغان
بوكتاب نى

تركستان
تركستان افراديدن هربر فردغه خاصة"
تركستان لغتى ايله قونوشان غير تركستانلى لرغه عامة" ؛
برار نسخه تحفه ايتمك له بختيارم .

رجب ١٣٨٧ هـ
اكتوبر ١٩٦٧ م

مكة المكرمة

حرمت ايله محبت ايله
طابع وناشر

أحاديث شريفة

لكل شيء عماد وعماد هذا الدين الفقه

من يرد الله به خيراً يفقهه في الدين

خير دينكم أيسره وخير العبادة الفقه

لفقيه واحد أشد على الشيطان من ألف عابد

بسم الله الرحمن الرحيم

المقدمة

يرلرنى ـ كوك لرنى يارانكان خالق كل شيء ورازق كل حى حضرتلريكه حمد بيحد وثناء بيعده ؛ رحمة للعالمين پيغمبر يز محمد مصطفى صلى الله عليه وسلم گه درود بلا نهاية .

الله تعالى حضرتلرى ، قرآن كريم ده گى .

« وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللهِ يَجِدْ فِي الأَرْضِ مُرَاغَماً كَثِيراً وَسَعَةً »

آيت جليله سينى محض لطفاً نازل قيلمشدور ديملسه بجادر .

مآل شريفى : الله يولنده هجرت قيلغانلر اوچون يوزبده سيغينيلا دورغان خيلى يرلر تاپيلادور ، التجا قيلا دورغان محللر اوچرايدور ، معيشت لرى هم كينگ چيليك ايله فراوان بولادر .

تفسير روح المعاني ده : صاحبى آلوسي حضرتلرينك بيانيغه كوره مشركلرنى ، ملحد (خداسيز) لرنى تضييق لريله سابقا كيچرگان فلاكت شمول طرز حيات لريكه نسبتاً مهاجرلر ، ينگى اقامتگاه لريده ينگى وطن لريده كينگ مول ، هرنوسه ارزان وفراوان ليك ده مسعود حيات گه ، بخت لى تورموشكه نايل بولادورلر ديب افاده قيلينمشدور[1] .

بوآيت كريمه نكث كتاب نى مقدمه سيكه سراج ايتلغان لغتى سببى : اونگ ترجمه سندن ، تفسير يندن ، شرحندن ، الله ورسولى نكث رضاسى اوچون ايلى دن ـ يورتى دن شهريدن ، خويش اقرباسيدن كيندك

(١) روح المعاني ج ٢ ، جزء ٥ ، ص ١٢٧ ، سورة النساء ١٠٠ .

قانی توکولگان ، آبُ هواسیله ـ کیفُ صفاسیله نشئو غاتاپکان وطنی دن اجراب محض الله یولنده هجرت قیلغان مؤمن ومسلمان بنده‌لر ، جناب حق نی الوغ نعمت لریگه ، بیوک دولت لریگه نایل بولادورلر دیگان التفات وعنایت لرنی ظاهرده آشکار کورینب تورغان لیغی دن دور .

بوکون سعودی عربستانیده گی ترکستان لیلر ، تفسیرده ذکر قیلنغان معیشت گه عزت گه راحت گه مظهر بولغان لرنی تام معناسیله مصدا قیدورلر . افغانستان ده گی مهاجر لرنی حیات سعادت نشان لری هم شایان ذکر ، موجب شکردور که اکثر مهاجر لر باغُ بوستان گه ، گلُ گلستان گه ایگه دورلر

ترکستانلیلر بوکون الله تعالی نگ بنده لریگه منت قیلا دورغان : کینگ اوی ، صالحه خاتون ، مینادورغان مرکب (بینیک) کبی اوچ الوغ نعمتیله نعمت لانب آسایش حال ـ فارغبال تورموشده بخت لی حیات ـ حیاتلی بخت ایله عمر گذار دورلر .

مکه ـ مدینه باشده اولتی اوزره حجازنی باشقه شهرلریده یاشاغان ، همشهر لرنی اویلریده بوکون : تیلویزیون‌لر ، رادیولر ، قاتار ـ قاتار ثلاجات (موزدولاب‌لر) غسالات (کیرماکینه‌لری) آرام کرسی‌لر ، یوموشاق چشیدلی چارپایه‌لر واولر گه اوخشاش کهربا (ایلیکتریك) بـلان قوللانادورغان هرخیل اسباب لر ، خصوصاً اصّیغ هوانی ساوتادورغان ، (کوندیشن) کبی اوینی ساووتا دورغان ینگی ینگی آلت لر و ماکینه لرمهـاجرلرنی اکثری‌ده موجود دور ، بالخـاصـه یل ماکینه‌لر (مروحه لر) نی کثرتی شولدرجه‌ده دور که : زمانه سینگ پادشاه لریندن برینی سرایده گی شامال لرنی ابن سینا طرفندن بشقه بریسینگ اوبیغه نقل قلینغان ماصال (حکایه) لریني مبالغه ایـساسلیغی نی خاطر لاتادور .

حالبوکه بونداق اوتوماتیگ روزغار اسباب لری بوکون مهاجر لریزنی اوی أشیا لری دن سنالمشدر .عالی عمارتلریله ـ اوی لری،دکانلری هپ بوکبی سامان لرایله زینت لنمشدر . اوت عرابه سی یوق عائله ندو دور اوزیده بولماسه همسایه سیده موجود دور . فواکه (هول میوه) نی یل ، اون ایکی آی بازارده موجوده لیغی . شایان حیرت هر . شکربندن لسان قاصر ، زبان عاجزدر شوحالده سعودی حکومتی نگ قلرویده گی مهاجر لریز ، دنیا جاینده گی همشهرلرنی یاشا هیدوردیلیسه بجادور . زیرا طرزحیات‌لری ومعیشت‌لری شاهانه دور.

صونگ تأریخ لرده آدانه‌دن ـ حجاز گه قایته یاندن تشریف بویورغان همشهرلر آقینی ، بونی اوستیغه دنیانی هرطرفیدن حجاز گه تگ ـ توگ بولیب تورغان آفیزلر ، دعوا میزنی اینگ قوتلگ شاهدلری ، یا شریلیشی ممکن ایماس حقیقت دن ، انکاری غیر قابل واقعه لردن دور .

هریل حج موسم لریده هرطرفدن کیلگان مسلمانلرعامةً ، اورته شرق دن ، یقین شرق دن، کاته ـ کیچگ آسیادن ، کیلغان ترکستان لی حاجیلار خاصة ، سعودی عربستانیده گی مهاجرلر یزنی بونداق حیات دولت نشانلرینی کورروشوب کوزلریغه هم ایشاغای اوزلریغه‌هم ایشانای گویا برار فیلم وياخود رؤیا کور گاندیگ آغیزلری برقریش آچلیب ذوق لا نار وشوق لریندن حیرت بارماق لرینی تیشلار ، غبطه ایله کیلغان مملکت لریغه قایتادورلر . الونی ایچکان آب زمزم لری ، اسکندر ذوالقرنین زمانیده ظلمات‌ده آب حیات ایچکان آدم لرنی حکایه لریگه اوخشاش بولیب ، کور گان لریغه بر أرمان ، کورماگان لریگه میتگ أرمان بولادور .

ما شاء الله — تبارك الله كوزتيكماسون ، خدايم نظردن ساقلاسون همده بونعمت لرني محافظت قيلا دور گان سبب لريني هم اوزى ميسر قيلسون آمين يا رب العالمين .

بز مهاجر لر گه بولغان بو شأن لى ، ظرافت لى حيات ، ثروت وسامانلر أول وآخر فضل الهي دور قالاويرسه سعودي حكومتى نك عنايتى دور لذا برچه مهاجرلر يكوجود ، يك لسان اولارق مديون شكران در . الهي تختى بختى برقرار وسلطنتى پايدار بولسون آمين .

عزيز دينداش لر ! محترم مهاجر لر !

هرنعمت نى دوامى ، هر ثروت نى بقامى شكران ايله بولادور بز مهاجر لر بايد كه بو حياتمز گه قوانب تورموشيميز گه مغرور بوليب كيتماسك بلكه بودولت عظمى ونعمت كبرى نى بيزلر گه عطا قيلغان وهاب مطلق حضرتلريگه كيچه - كوندوز شكرلر قيلوب ، خطا لريز گه توبه واستغفار ايتماك ثانياً — بز تركستانلى مهاجرلر قيسى مملكت وقيسى دولت تفراغيده ياشاساك ، اوشل دولت نى اولو الامرى گه مطيع ونظاميغه تابع بولساك بوندن كين كورفه كوتاريشني يوق قيلساك - بوالهي نعمت نى بقامى اوچون زمين حاضر لاغان بولور ميز ذاتاً درخت برجايده كوكار ادى ديرلر .

توبه ياربى خطاراهنه كتيديك لريمه
بيليب ايتديكلريمه بيلميوب ايتديكلريمه

كرم ليك پادشاها كردكارا رحيما مغفرت ليك بيروبارا
اگرچه سانى يوق عصيان قيليب ميز اميداولكيم سنى واحد بيليب ميز

اگرچنديكه بيحد دور گناهيم سلامت قيل خطر لردن الهيم

لَئِنْ شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِنْ كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

سورة ابراهيم ٧ ينجى آيت .

شكر نعمت نعمتت افزون كند كفرنعمت از كفت بيرون كند

شكر قيليش ايكى نوع دور : برى فعلى دور يعنى عمل ايله شكر قيلينا دور . او ايسه ، بنده لر قول لريده گى مال لريدن محض الله يولنده لزوم ليك جاى لر گه خرجلا يدورلر ، خيرلى اشلر گه احسان واتفاق قيلادورلر .

شكرنى برنجى نوعى بيتر - بيتماز اوشنداق خيرايشيغه موفق قيلغانى اوچون الله تعالى گه لسان قال ايله شكر قيلادور بونى سى شكر لفظى دور محترم مهاجر لر ! كيلينگز جناب رزاق مطلق حضرتلريگه بر آغزدن شكر ايتايلوك - الحمدُ لله ، الحمد لله الذي فضّلنا على كثير من عبادِهِ المؤمنين .

كيـــلا يلوك صَدَد گه (توشايلوك يولگه) بو قويمـــه - قويه دوريده ظاهراً طرز حياتيمزنى يولگه قويلمش بردوروده ، يعنى ماده چيليك دوريده ، دولت وثروت نى كون بكون زياد لاشب تورغان ليغى دن ناشى ، حاصل بولادورغان توق ليق وتوق ليقدن توغلادورغان شوخ ليق ، بوشوخليغ لر سبب لى ملت گه سفاهت خسته ليغى عارض بولماى توريب پيش بين ليك قيلساك : يعنى حكومت متبوعه ميزنى نظام لريني مساعده سى نسبتنده وهم قانونلر (آنا ياسه) لرنى چرچيوه (شيرازه) سى ايچنده معنوى جهت لريز گه هم بر عطف نظر قيلساك يمان بولماس ايردى بلكه وظيفه شناسليك بولوردى .

مها جرت حيا تنده بزلرنى معنوياتده خيلى نقصان لريز كوز گه كورينيب تورادور . ملت نى بر قنچه نرسه لر گه احتياجى حس ايتلادور .

نیه‌دندور - بو کون دینی آداب ، ملی أخلاق لریز روز - یوز سُنت لاشب ، خلق میزهم تنبل لاشب ، ینگی نسل لریز تربیه‌دن اوزا قلاشما قده لر .

مرور زمان ایله اسلامی تربیه ، روحی تربیه لر نی احتوی ایتکان اثر لر ، اوزتیلیمزده یازلغان کتاب لرهم اوز - اوزیدن یوقالیب یوتیلیب ساقلورده لریز له برابر توگاب کیتا قده ، و او نسبت ده احتیاج لریزهم کون - یکون آرتب بارما قده دور .

جمله دن : اندجان ده توغولغان ، آلتون بیشیك گه یولانگان کابل ده دفن قیلنغان هندستان فاتحی بابرشاه نی فقهه گه عاید دینی واخلاقی اثری دور . بو کتاب کاشغر ، یارکند ، ختن ولایت لریده گی مکتب لرده اوقولادورغان « مُبَیِّن الإسلام » اسملی لغت اعتباریله صاف آقا تیلیمزده یازیلغان مفید کتابی کونومیزده بك نادر دور . برار نسخه سینی قولغه کیلتریش محال حکمنده دور .

ینه بری : دینی ، اخلاقی ، ادبی اثرلر یزدن صوفی الله یارنی کتابی دور که ، بو کتاب هم توگاب کیتدی . زمانه میزگه کوره بو کتاب لرنی و اوخشاش لرینی قایپ توتب طبع قیلیش ، ضروری وخیر لی عمل لردن ، ثواب لی ایشلاردن بولیب قالدی . بعض أدیب لریزنی کوروش لریجه هم شایان ذکر خدمت لرجمله سیدن ایکا نلیغی تصدیق قیلندی قیته‌دن باسیلیشی ده مطبوعات اصولیغه خلاف برشیء میدانده کورولمدی .

شول سبب لی بو بنده‌ٔ عاجز طرفندن ، شاید وسیلهٔ آخرت بولور أمیله بو أثر لرنی طبع ونشر یگه عزم قیلندی . اگر جناب حق موفق قیلسه او قیمت لیك کتاب لر نی بتون دنیا گه تارقالغان وهم

تارقا لماغان یورتداش لرگه أرماغان (تحفه) قیلیش آرزوسی هم کونگلدن کیجیب قویدی . أمّل تحقق ایدرسه هم دینی هم ادبی خدمت قیلغان بولور میز . او قیمت لیك وظیفه شناس ترکستان یازوحی لریتگ وفات لریندن عصر لرچه صونگرا خاطر لاغان و یوخلاغان بولورمیز .

شونی بلان معنویاتمزنی کوتارغان ، اجداد روحلرینی شاد ایتغان ، دین وملت خادم لرینی شویله تقدیر ایتکله یورتداش لر یمزنی هم ذوقلاندیریب هم تشجیع ایتکان بولورمیز .

بونی ایله برابر مملکت نی قیمت لیك اثرلری زاویهٔ نسیانده قالمغان بولور . بلکه اونگه بیریلغان ینگی حیات ، ینگی نشاط ایله بو معارف عصر یده قایته باشدن اونی احیا ایتکان بولور میز .

بو غایه لرگه مبنی هر طرف گه قولاچ آتب لازم کیلغان اقدامات ده وجستجولرده بولدوك . او کتاب لر زمانه میزده عنقا بلان تاقم لاشب قالغان ، ملت چه بو کون نی لیلی سی بولوب اونك طالب لری هیپ برآغزدن .

نهم سررا بپای هرکه از لیلی خبرآرد

مصرع نی ترنم ایتیب تورغان زمان گه تصادف ایتلدی . شوندق بولسه هم الله تعالی نی فضلیغه اعتماداً اورته شرق - یقین شرقنی چارطرفیگه آت قویدوك .

خیلی مدت دن کین : اصلا ختن (توقوز گنبذ) لیك طائف ده اولتوروغلق محترم محمد نیاز حاجم نك قولیله برنسخه مبین الاسلام کتاب نی کوروش ممکن بولسه مو مع الاسف اولندن بولغان ناقص ویوقالغان صحیفه لرینی تکمیلی ممکن بولدی .

بوآراده بوکت ویرسین مهاجرلر یزدن محترم سید جلال خان تورەنی اوغلی صفا خان توره مرغلانی نک حمیت دینیه وغیرت ملیه‌سی سایه سیده ساقلانب کیلغان ، آخریدن بوآز ناقص برنسخه صوفی الله یار کتابی کمینه گه مکهٔ مکرمه ده تقدیم ایدلدی . بوتاریخی هدیه ایله بزنی لیلی نی بویی گنه ایمز بلکه بویی کورونمدی . تیریم گه سیغمایدورغان درجه‌ده سویندم .

فقیرنی سویندیرغان کتاب نی تکمیلی اوچون مکه ـ طائف‌ده گی همشهری‌لردن برایکی نسخه توپلایه بیلسم ده دردیمز گه مرهم بولغانی : بری محترم محمود جان بن فاضل جان اندجانی همتیله ، مرحوم ملا ترسون داملا ننگگانی‌نی حسن خطیله یازیلیب ۱۳۷۰ هجریده مکه‌ء مکرمه ده خاتمه لانگان مکمل قول یازمه نسخه سی . دیگری همشهر لر مسجدینی امامی فضائلماب عبد المجید قاری ننگگانی قولیده گی ۱۳۲۷ هجری تاریخلی کاگان (ینگی بخارا) طبع ، نسخه‌سی دور . استفاده میز گه لایق ذکر اولانی ، اندجانلیک مشهور دیوانه بای نی اوغلی توران قاری نک قولیدگی صوفی الله یارنی شرحی تاج الدین حضرت نی « رسالهٔ عزیزه » اسملی أثری بولدی . بنأ علیه صفا خان توره . باشده اولتی اوزره بو وادیده خدمت لری سبقت ایتکان ، معنوی یاردم لری بولغان ، آزکوب تشجیع لری ایله بز گه جسارت بیرغان منورلریز گه منت‌دار لیغم نی بیلدیره‌من ، تشکر لرم‌نی بیان ایته‌من . جزاهم الله وغفر لنا ولهم وللمؤمنین .

عون إلهی ایله کتاب نی بخشیلاب کوریلدی ، لا یقیله تتبع ایدلدی لیلا ـ نهاراً بولغان چالیشمه‌لر ، بعض تأریخی بحث لرنی

بیلوجیلریگه ـ اهلیته مراجعت لر نتیجه سیده بعض کمچیلیک لری یازیلدی . ناقص لرنی کامل لاشدیریلیب نهایت بتون بر کتاب شکلی وجود گه کیلتریلدی .

احسان الهی وفضل سبحانی اولارق کمال شوق ایله برمقدمه ویر تمهید علاوه سیله کتاب هم بخشی گنه آراسته بولدی . طبع گه طیارلاندی . اگر حیاتم ده اونی باسیش گه ونشریگه موفق اولورسم ذهی دولت ، ذهی سعادت لا سمح الله عکسنده هم متکا غم وغصه بوقدور ، یار قایغورماسون ـ اغیار سویناسون . زیرا :

أولاً ـ نیتم خیر دور ، من کیتسم مرامم ، آمالم باقی دور . خیرلی نیت لرم قالا دور . خیرلی برایشنی قیلیش گه نیت لانب ، اونگه کامیاب بولالماغان امت لری اوچون پیغمبریز ﷺ ، او امت‌نی نیتقیغه کوره بل زیاده سیله نامهٔ اعمالیغه خیر یازیلادور دیگان مژده لر باردور .

ثانیاً ـ اولادلرم ، وصی لرم ، وارث لرم طرفندن طبع ونشریگه اطمئنانم کامل دور . چونکه بوندای ملت گه نافع ، امت گه فایده لیك برخدمت اوچون قلمینی ، دِرمینی خرجلامك هربرمؤمن ومسلمان اوچون الوغ بختیار لیك دور .

فضل الهی تجلی ایتیب اسباب لرینی میسر قیلیب ، کتاب باسلسه امیدشولکه فقیر گه اجر جزیل ، اوقو چیلریگه ثواب جمیل .

دین گه ، ملت گه نه بیوك خدمت ـ بنم اوچون بیوك دولت نه بیوك شرف دور .

شوحالده بوکتاب نی اوقوچی ، ایشیتوچی و اوقو توچی ذات لردن آنا لریز ، ایگه‌چیلریز ، قیزلریزدن بوعاجز حقنده خیرلی

دعالرده بولولری مرجو دور .

اگرچندیکه بولسم من گنه کار
دعاءِ زاریله سیزلر بولونگ یار

اللهم اغفر له ولنا وللمومنین .

غیاباً بولغان دعانگ اجابت بولیشی نی محقق ایکا نلیغی حدیث شریف ایله ثابت دور ، محترم اوقو چیلر یمز گه هم مخفی ایمدور حدیث شریف بوتورور . إنّ أسرع الدعاءِ إجابة دعوة غائب لغائب .
(ترمذی - ابو داود)

ربنا اغفر لنا ولإخواننا الذین سبقونا بالإیمان .

چهرهٔ جرمیم نی یا پغیل پردهٔ عصمت‌یلان
انده مشکل در گناهیم سن اگرفاش ایلاسنگ

راقم الحروف الفقیر إلی ربه الغنی
موسی افندی
عفی الله عنه

الطائف ١٣٨٦ هـ - ١٩٦٦ م

صوفی الله یار کتابی نی قیته دن باسیلیشی مناسبتیله
طابع وناشری طرفندن بولغان .

تمهید

مؤلف کیم دور ؟

مؤلف ـ الله‌یار دور .

قبیله سی ـ : سمرقند اطراف لر یده مینگیه دیگان زورا وارلیگ لریله مشهور اوزبگ قبیله سیگه منسوب دور .

ولادتی - : مینگیه لر جماعه سیگه تابع صوفی گذریده XII عصر هجریتگ ثلث اوّل لریده یعنی ١١٣٣ ده دنیا گه کیلمشدور .

باباسی - : تیمربار اسملی صالح ، تقوی دار برذات دور . بوکشینی اوزبگ زاده اوزبگ (تورگ اوغلی تورگ) ایکانلیغی اسمیدن‌هم آپ آچق بیلینب توریب دور . اما مراد العارفین کتابنده باباسی نی اسمی الله قلی دیب یاز لمشدور .

تحصیلی ـ : ابتدای مکتب نی آتا ـ آ تاسی نی قاشیده اوزتهریده تمام لاب بخارا گه اوقوغالی کیلغانده یاشی اون گه تولغان ایردی . بخارا ده زمانیغه کوره علوم فنون کسب ایتدی ، اون بیش یل تورلی علم لر بلان مشغول بولدی . نهایت تحصیل دن فارغ بولغاندن صونگرا ،

سراج الدین صوفی الله‌یار میان کالی سمرقندی بخاری

بخارا شهرینی باج خانه (جمرك اداره) سیکه مأمور بولوب تعین لاندی .

کوپ جبار ، رحم سیز ، شدت لیك بریاجگیر ایردی . خلق که ، ظلم قیلیش ، عادتی بار ایردی .

برکون زمانه سینگك مشهور ومعروف شیخ لریدن شیخ حبیب الله نگ برشا گیردی ، تاجر لردن قاچاق مال آلوب باج خانه گه معلوم قیلمغان لیغی سبب دن باجگیر الله یار طرفندن اوشلانب قمچي لانب قتیغ جزالاندیریلدی ، باشی یاریلدی ، قان آقمغان حالده شیخ گه کیلیب باجگیر الله یاردن شکایت قیلدی . شیخ ایسه اوشل شاگردیگه سن صبر قیلغیل ، الله تعالی اونی هم قفـــل ـ دلی نی آچیب یومشاق کونگل قیلسه عجب ایماس دیب الله یارنی حقیقه خیرلیك دعاده بولدی لر .

الله تعالی حضرتلرینی فضلیله باجگیر گه توفیق وهدایت احسان قیلغندی آز کونده قلبی ملایم ، آچق یوزلی ، دین ایشلریده اخلاص صاحبی بولدی یونجی مرتبه اولارق بو مصرع لرنی ترانه ایتدی .

بنم باشم گه خوش سودا توشب دور = کونگل بازاریغه غوغا توشب دور
دیدم ای تن نه سودا دورنه ایشدور = سپاهینگ گه قلیچ برلان اوروشدور

کونلردن برکون الله یار شیخ حبیب الله نی زیارتیغه کیلدی خانقاه ده قیزچوقدی ، یعنی شیخ نی حلقه سیده اولتوردی . شیخ اونگا قاراب بو مقام منصب دار لرنی مقامی ایماسدور . غریب لرنی مقامی ، طالب لرنی مقامی دور دیدي . بونی ایشتکاچ الله یار متأثر بولوب ، توفیق الله دن ، عنایت کبریادن ، هدایت ذوالجلال دن دور یا شیخ دیدی . شیخ قارادی که الله یارده تربیت گه قابلیت ، زکادن بربوی باردور ، بناء علیه شاید ایل گه ، یورت گه

فایده لیك برآدم بولوب یتوشا بیلسه عجب ایماسدور دیگان اندیشه لردن کین بعض شرط شروط لربلان حلقه سیگه قبول ایتدی : الله یارهم شرط لرنی جبر کینهای خلوصیت بلان بجا کیلتردی وشیخ نی حلقه سیده اوزاق مدت بولندی . خیلی مدت درس گه دوامی دن کین جناب حق نی فضل و کرمیله قفل ـ دلی آچلدی ، فیض یاب وبهره یاب بولدی . اون ایکی یل لیك تحصیل دوریده ، ریاضت وصمیمیت له چالیشقان لیغی نتیجه سیده شیخ نی معتبر کشیلرندن بولدی . کرامت صاحبی بروی الله بولیب یتوشدی بوتاریخدن باشلاب صوفي الله یاراسمیله شهر تشعار بولدی .

تصنیفات لری

۱ ـ مسلك المتقین فقهه گه عاید مکمل مفید منظوم برائردور سنة ۱۳۲۳ هجریه تاریخلی تاشکند طبع ده اوشبو بیت لرله باشلانغان دور .

حمد بیحـــد ثنای بی اعداد بخدای کـــه نور ایمان داد
غافر است ورحیم ورحمان است پاك ازعیب وشرك نقصان است

کتاب نی آخری اوشبو ایکی بیت بلان تمام لنمشدور :

حمد بیحد بحضرت غفـــار گشت اتمام قـــول الله یار
ختم شد برثنای سبحـــانی بدعا یادکـــن تو برخوانی

۲ ـ : سراج العاجزین دور اول گی بیت لری :

ثناء الحمد خلاق جهان گه که حکمن کورسانب یخشی یمان گه

٣ ـ : ثبات العاجزين : دوركه نشريگه همت قيلنغـان اوشبو قولينگزده گی كتاب دور باش مصرع لری :

ثنا للخالق غبرا و أفلاك يراتی قطرهٔ دن گوهرِ پاك

سموات اويني توتی مُعلّق جهانه حكمينی كورساتدی مطلق

٤ ـ : مراد العارفين فارس در ابتدامی الحمد لله رب العـالمين والصلاة والسلام على رسوله محمد و هو خاتم النبيين

انتهامی :

بلطف ورحمت پرور دگاری سوای خود ز قلب ما براری

نعت ده :

محمد راكه خلق الله امين گفت خدايش رحمة للعالمين گفت

يازيلی در

٥ ـ : مخزن المطيعين اسملی اثری دور .

٦ ـ نجات الطالبين اسملی براثری باسلماغان كتابلری جمله سيدن دور بو كتاب غايت ده چرابليك خط بلان يازيلغان وقتيله سمرقنده دده وصلی نی كتاب خانه لريده موجود ايكان ليغی ، اندجانليك استاد محترم ابن يمين قاری داملانی كورغان ليكلری صحيح وثابت دور .

جناب حقنی عون وعنايتنه سوبانب ، زمانه مزده طبع ونشريگه باشلا ديغمز بوكتاب ، « مسلك المتقين » دن قسماً ويا بعضاً ترجمه شكلنده ديياسه اورنی باردور .

صوفی الله يار حضرتلری : تورکستان نی شخصيتلرندن (انگشت غا لريدن) دور . دين گه قيلغان خدمت لريله ، يازغان اولغون اثرلريله ، قوميگه ، ملتی گه فخر وشرف بخش ايتكان قيمتلی ـ آتاقلی برذات دور . بنا عليه تركستان (ما وراء النهر) ليلر افرادندن هربر فرد بو ذات ايله افتخار ايتسه يرنده دور بلكه چقاريب ، گيردايسه حقليدور . ذاتاً مكمل اولارق ميدانگه چققان : ادبی كتابلر ، علمی أثرلر ؛ كامل وعالم كشيلرنی ، فاضل واديب لرنی رشحهٔ قلم لريله وجود گه چقيشی بديهی دور صوفی الله ياردن جناب حق راضی بولسون آمين يا رب العالمين .

صوفی الله يارنی اوشبو ثبات العاجزين كتابی ، نوغای عالم لريندن يالچغلی اوغلی (تأريخ وفاتی ١٢٥٣ هـ) طرفندن ١٢٢١ هـ . شرح قيلنمش ـ ١٩٠٦ م . ده قازان شهرينده باسلمشدور . قومی نكث رجا سيله ، قزی نكث اصراريله شرح اوچون قوليغه قلم آلغان ليغی سبب لی اثرنی ، قيزی عزيزه خانم گه اتحاف ايتميش واو شرح گه « رسالهٔ عزيزه » ديب اسم قويمشدور بزنی مصدر يزهم رسالهٔ عزيزه دور .

ثبات العاجزين نی شرح قيلمش بلان ، تاج الدين حضرتنی تورکچه ادبيات ميز گه تركستان ليتيره‌توريگه تأريخی بيوك خدمتی سبقت ايتمشدور ، همده شايان ذكردور . تقديره سزاواردور . رحمه الله وغفر لنا وله وللمؤمنين .

اصلنده ثبات العاجزين ديب اسم لانغان ، تركستان وتاتارستان ده وباشقه اولكه لرده صوفی الله ياردیب شهرت لنگان بو كتاب الوغ تركستان نی ابتدای واورته مكتب لريده اطلاقيله متداول اولان ،

ملت‌نی خواه ایرکک بولسون خواه خاتون بولسون عمومیتله رغبتی قازانغان بر کتاب دور .

بو کتاب نی باشقردستان وتاتارستان‌ده نی درجه‌ده رغبت کورغان ایچون حقنده گف لازم ایماسدور ، زیرا بخارانی آیدین کیچه لریده ایلکتریك دورینمدن بورونگی قاره چراغ دورینده ، ایکی تیل لیکك قمیش قلم ، لاس بلان تولدیرلغان داوات ده گی سیاه بلان کوز نورلری توکولیب مسوده لری یازلغان ، بخارا وتاشکنده طبع بولغان ، نوغایستان عالم لری قلمیله شرح قیلنب قازان شهریده باسلغان ، دنیا مسلمان لریگه ، تورك عالمیگه تارقالغان ایچون ، بوائرنی مرغوب ومحبوب بولغان ایچون نی اثباتی اوچون یتارلیکك بر دلیل بولسه کیرك .

صوفي الله یارنی بو کتابی دینی نقطهٔ نظردن تحلیل ایتلسه ، حقیقت شولدور که توحید (عقیده) میز کتاب الله وسنت رسول الله گه حقیله مطابق برترتیب ده میدان گه چقارمشدور ، اسلام أرکان لریني وأحکام لریني ملت نی قانیغه قوشوب امت نی قلبیغه چرایلیك اسلوبده تلقین ایتمشدور ، والحاصل :

صوفي الله یار ترکستان‌نی ناشر افکاری .

یاخود ـ ترکستان لیلر صوفی الله یارنی ترجمانی‌در دیبلسه مبالغه اولمز ، بلکه یرنده دور .

ایکنجی تورلیك تعبیر ایله : ترکستانلیلرنی اکثرینی صوفی الله یارنی ارشادلریله سعی وغیرتیله یتوشغان ، تهذیب أخلاق ، اسلامی آداب ده کمال تاپقـــان برملت برقوم دور ـ یاخود صوفی الله یار ، ترکستان‌نی أولاً توحید (عقاید) ده ، ثانیاً حدیث شریف ده ، فقه علم لریده ، قالا ویرسه لغت ده وادبیات‌ده یتیشدیرغان نمونه وی امامی دور ، عبرت لیکك مرشدی‌دور ، مجسم برتمثا لیدور .

لذا ترکستانلیلرنی هربر فرد واحـــدی او ذات گه مدیون شکران دور قیامت گچه افتخار ایتسه أرزیدور . اولکشی‌دن الله راضی اولسون رحمتیغه غرق ایلاسون آمین .

بو مناسبت ایله صوفی الله‌یار نی نظریه لریني افکار وآمال لریني اثباتی اوچون اثرینی تورلی تورلی باب لریندن مثالاً برقاچ عبرت آمیز مصرع لریني استشهاد طریقیله عرض ایتیش محترم اوقوچیلر گه ینه هم فایده لیکك راق بولسه کیرك .

معرفة الله بیانی ده :

او یالمه معرفت نی اورگا نوردین
تنور جاینگ بولور قالسنگ تنوردین
اویا لمسدور طلب امرینی آلغـــان
قالور یخشی اویالغان دن اویالغان

برنجی مصرع‌لریده گی معرفة الله‌نی حاصل قیلش گه بولغان تشجیع لری قندای هم یخشیدور معرفت الله نی اورگانیشدن اویاتکان (تارتینگان) کشینی جاینی دوزخ دیب تعریف ایتمشدور . بوبیت‌ده گی اولگی تنور اوت (جهنم) ایکنجی تنور الله تعالی نی حقیله تانیش دن یعنی عارف بالله بولیشدن عبارت دور .

مصنف ایکنجی بیت لریله : طلب ده اویاتغان اویالغان دن اُوی آلغان لیك نی یعنی فکر واندیشه قیلیش نی ترجیح قیلادور بویولده

هو شیار بولیش گه چاقرادور ، همده ایکی قنورنی بر مصرع گه جایلاش بلان ادیب لریز گه جناس دن نمونه‌هم کورساتکان دور .

توحید بابی ده :

خداونداکه بر دور بی شكُ ریب

روا یوقتور انگا اورتاق ایله عیب

مصرع لرنی افاده سینه کوره الله تعالی نی شك سیز ، شبهه سیز برلیغی نی ، وتنها لیغی نی بیان ایتوب اونی ذاتیغه شریك قاتیش ، عیب تاقیش نی هر گیز روا ایماسلیغی نی بیلدیرادور فقط فقط الله تعالی نی یکته ویگانه لیغی نی اثبات قیلادور شونی بلان برابر پیغمبریز محمد مصطفی ﷺ نی امت لرینی از تحت دل توحید ده ثابت قدم بولیش لرینی تاکید لا یدور .

اوزی بی شبهـــه در هم بی نمونه

روا ایرمس انگا چون و چگونه

بیت لریله الله تعالی هیچ برنرسه گه اوخشا مایدور ، الله تعالی نی مثلی ، مانندی ، تینگی ، اوخشاشی یوقدور ، قیاسی خیلده وقنداق شکلده دیمك روا ایما سلیغی نی صراحت ایله ، مبتدی لر آنگلا یدور غان درجه ده ساده آسان لغت لر بلان قولای برطرزده بیان قیلادور . برایسه لَیْسَ کَمِثْلِهِ شَیْءٌ نی اوز گنه سیدور یاخود ترجمه سیدور . اشبو — :

کونگل دن کیچسه کوز گه توشسه هر شيءٍ

ایرور اندین مُنَزَّه خـــالق و حَیّ

مصرعلری جوده هم عالی وچوق افاده لیدور .

وَکُلُّ ما خَطَرَ ببالك

فَهُوَ الله علی خِلاف ذلِكَ — مصرع لری دخی

منزه عن جمیع قیودات الکائنات والحوادث جمله لری ایله الله یارنی — مذکور بر بیت لری ، گویا یکدیگرلرینی مترجمی یاخود بربرلرینی مؤیدی دور .

الله یارنی کتابیده گی « دربیان معرفة الله تعالی » فصلی نی ، توحید بابی ده گی تلقین لرینی اوقوغان طلبه لر ، اوقوتغان داملالر ، ایشیتکان ترکستانلیلر بدعت دن عاری ، خرافات دن خالی اولارق مشرك لیك نی میمندن اوزاق اولدوقلری حالده ایمانی قوت لیك ، زمانه سینك یونجی مُوَحّدی بولوب یتیشمیشدورلر . (لطفاً مزبور باب لر گه مراجعت لری رجا اولنور)

صوفی الله یارنی کتابیده آنجق آنجق آیت کریمه دن استنباط قیلنغان واحادیث شریفه دن اقتباس ایتلغان شکردین شیرین کلام لر ، تاتلی تاتلی سخن لر باردور . چنانچه :

۱ — سوره‌ٔ أحزاب ده گی ٦٧ ینجی آیت جلیله سی

الأَخِلاَّءُ یَوْمَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلاَّ الْمُتَّقِینْ

بولور بربرغه دشمن دوست دیگانلر

مگر تقوی یولیده غم یگانلر

دیب بربیت له بیان ابتمشدور .

٢ — صف سوره سينگ ٨ ينجى آيت كريمه‌سى :

يُرِيْدُونَ لِيُطْفِئُوا نُوْرَ اللهِ بِأَفْوَاهِهِم واللهُ مُتِمُّ نُوْرِهِ وَلَوْ كَرِهَ الكَافِرون (نى)

چراغى نى كه حق ياندير دى قويدى

اَنى كيم پوف ديدى سقالى كويدى

ديب ايكى مصرع ده تام معنا سيله تفسير وايضاح ايتمشدور .

٣ — وينه الله يار حضرت لرى ـ ؛ اوشبو .

اوتولمس جُرم شرك اي مرد سالك

اوتار لطف ايلاسه ما دُوْنَ ذلك

مصرع علريله

إِنَّ اللهَ لا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ ما دُوْنَ ذلِكَ لِمَنْ يَشاءُ

نص جليلى نسأ سوره سينك ٤٨ ينجى آيت كريمه سينى تركستان خلقيغه اوزلريني اوزبك چه تيليده هم معنى‌سينى‌هم تفسير يني حقيله آنگلاتا بيليمش بر كشيدور .

رسول أكرم ﷺ نى

وَعَلَيْكُمْ بِالجَمَاعَةِ فَإِنَّ يَدَ اللهِ عَلَى الجَمَاعَةِ وَمَنْ شَذَّ شُذَّ فِي النَّارِ

حديث شريف لريني

جماعت دن اوزونك نى قيلمه ممتاز

چاپار كوب توپدن آيريلغان قوشه باز

عبارت لريله افاده ايتمشدور .

الله‌يار نى سفت كه اتباع ايتيش ده گى كوردوش لريني اوشبو ايكى بيت بلان رسالتپناه ﷺ گه من جميع الوجوه تابع بوليش نى حصر قيلش كبى دور .

ديمه توتدوم فلان بزروك ايشينى

قويه كورمه نبى نى قيلميشى نى

روا دور اقتدا فاجر گه قيلسانگ

حديث مصطفى نى يخشى بيلسانگ

اوشبو بريت شول حديث نى اوز گنه سيدر .

عن أبي هريرة رضى الله عنه

صَلُّوا خَلْفَ كُلِّ بَرٍّ وَفَاجِرٍ

(اخرجه ابو داود ودارقطنى واللفظ له)

فقه گه دائر فصل لريده ديور كه :

لبا سيده حرام آغشته بولسه

اوشل آغشته سى بورشته بولسه

اوشل تون برله اوتكازگان نمازى

قبول ايرماس ديدى اول فخر رازى

اگر بولسه حرام اول لقمهٔ شوم

انى نعمت ديمه ، دى زهر زقوم

صوفی الله یار بومنظوم خطابیله ، حرام دن نه درجه ده نفرت قیلیش لازم کیلغا نلیغی نی ، شریعت میزده حرام لقمه نی زهردن زقوم دن بدترایکان لیغی نی آپ آچق بیان قیلادور . دخی مثال اوچون حکایت لریدن بر حکایت ده ائمهٔ اربعه دن امام احمد حنبل رحمه الله حضوریغه بربیوه زن (خاتون) کیلیب یا امام ! یا هادي قوم ! من برتول خاتون من کمبغل من ، یاقغالی چراغم یوق آیدین ده چرخ او گوروب (ایگیریب) اوقات قیلامن . عادتیم چه بر کیچه می آي نوریده چرخ او گورور ایردیم برطرف دن آی باندی دیگر طرفدن مَشعَل لریله ، حشمت وهیبه لریله خلیفه (امیر) اوتوب قالدی ، من هم او مشعل نی روشن لیغیدن فایده لانب آپل - تاپل (شاشیلغانچه) چرخم نی غوم - غوم ایتدیریب برایکی قَتیم ایفك یگیریب آلدیم .

عجبا - ! او شعله ده او گوریلگان ایفك ؟

منگا اول رشته اي قطب زمانه

جواب أیغیل حلال اولغایمو یانه ؟

دیب فتوا سورادی .

امام ... ؟ قنداق خاتون سن ؟ قیسی خاندان دن سن ؟

بو کو نگی غفلت عالمنده موندا غ دین غمیده سن دیب خطاب قیلدی لر .

اول خاتون - بِشرْ حافی عائیله سیدن اونی بلان برتوغوشقان من دیدی .

امام - اندا غ بولسه سیز گه جائیز ایمسدور دیدی ده

دریغا ایرآتین بولغاب یوریب میز

عمامه برعبث چولغاب یوریب میز

لچك[1] یخشی بزی دستار یمیزدن

ایران لرعار ایتار کردار یمزدن

بیت لریده گی مضمون نی تحسر له وتأثر له بیان ایتدی .

عزیز ومحترم اوتو چیلر ! بو حکایت الله یارنی فقهه گه عاید کوروش لریندن ، داستان چیلیك طرز لریله بولغان افاده لریدن برغونه دور عبرت اوچون هم کافی دور هم وافی دور عصر یزنی اصطلاحنچه یازوچیلیك سیستم نی رومانستق نوعی دن دور .

الله یارنی - احلاق وآداب گه راجع نظریه لری ایسه ، کتابی نی صحیفه لری بو موضوع لر بلان طوبتو لودور ، صیره سیله برقاچ بیت لری تقدیم اولنور .

وینه اولذات نی مسلکیده ، نوتوم لریده ریاکارلیك یوقتور ، زمانه سینگ خان لربنی ، شهزاده لربنی ، أعیان وأشراف لربنی مافتاش ، مرثیه لر ، مدحیه لر ، قصیده لربازیش وشونگا اوخشاش تیل یا غلامه چیلیك ، خوجه کورسون کبی ریاکارانه حرکت لردن اوزاق ، برکناره گه چیکیلگان بر شخصیت دور .

ایلیغه ، اهلیغه قیلغان نصیحت لری ، وصیت لری ، ملت گه قیلغان ارشاد لری همه می - یوقاریده گی جمله لریمزنی تائید ایتادور .

گرچه عادل سلطانلرنی عدالتی نی تقدیر وبعض رجال الدوله لرنی

(۱) لچَنگ قیرغیز لر لغتی دور . قیرغیز خاتون لر یعنی بوْچه لرنی باشیغه سالادور غان روما لی در کین گی زمان لرده اوزبك خانون لرنی یاشی توختاغان لری هم اورایدورغان بولیب عادت شکلینی آلفاندور . اما کیچیمك لرنی دُرّه دیبلا دور . بونی سینی یاشلر جُوان خاتون لر اورایدورلر .

تاریخی خیرلی ایشلربنی تصدیق ، صداقت ایله عدالت ایله قیلغان خدمت لربنی تحسین ایتلسه باکی یوقدر . أما نیمه دندور الله یار ، سلطان لر گه یقین بولشیدن حذر قیلاردی کلیله نی اوتکانیدیک ، صحبتِ سلطان ، آتش سوزان دیر ایردی . منصب دار لیکدن قایتاراردی . قناعت لیک حیات نی ترجیح ایدردی .

بودنیادن اگراوتسانك قوروق لب

کونگل غه آلمه هرگیز یاد منصب

اوتار دنیاده هرکیم بولسه دین لیك

بیلور منصب‌دن آرتق خوشه چین لیك

بیت لربله باشاق تیریب عمر اوتکازیش نی منصب دار بولیشدن آرتق یعنی أفضل بیلور ایردی . بونظریه لری غالبا وظیفه شناسلیك نی قیین لیغی دن نفس أماره نی ظالم ویمان لیغی سبب لی ، الله یار نی ملاحظه سی هم امام ابو حنیفه رحمه الله نی قضا ایشی نی قبول قیلمغان لیغی قبیلندن بولسه کیرك ، ورنه تأریخده حقانیت ایله ، عدالت ایله وظیفه کورغان حکمدارلر ، قاضی لر کوب بولغان دور ، الله یارهم البته اونی مدرکی دور .

اگر ایکله سه راه راست ده ثابت قدم بولوب خالق رضا سیچون ، خلق منفعتی اوچون جانی نی فدا ، مالینی خرج قیلغان کشیلرنی ایکی دنیاده آق یوزلی بولیشی مسلم در ، های هآی ؟ اونکه‌نه یتسون ، قنی شونداقه سی ؟

یز بوبحث نی اوز اهلیغه ، تجربه دیده لر گه ترك ایتوب اوزیولیزده دوام ایتاویرامیز . فلك نی چرخی هم اوزیلگا نیدیك ایلانیب کیتا ویرادی کمسه نی فریاد یغه ـ داد یغه هم قارا مایدی .

صوفی الله‌یار نی اندیشه لری غالبا ، سیاست نی رحم ، شفقت ، مرحمت قانیاغان لیغندن ، لذا سیاست نی اوبون لربگه سطرنج نی اوبون لریدن هم زیاده راق مهارت لازیم لیغی نی بیلد یرادر . عکس حالده سیاست گه ، دولت ایش لربگه قاربشما سلیك نی افضل بیلا دور . بنآ علیه آچ قارنیم تینچ قولاغم دیب راحت وفراغت له عمر کیچریش نی ترجیح قیلادور .

حقیقت ده ، غریبی بی زوال است .

اخلاقی کوروش لری حقنده برایکی سوز

انصاف کوزیله ، أطراف لی روشده ، برآز دقت ایله باقلسه ، کتاب لریني تورلی تورلی فصل لرندن تورلی تورلی موضوع لریندن ، گلستان دن گل تیر گاندیك نمونه طریقیله تیریب توپلانغان توبانده گی چشید لی اشعارلری مطلقا وسول اکرم ﷺ نی اخلاق لریله متخلق بولیش وآداب لریله متأدب بولیشیمیز اوچون‌لا یقیله ویتارلیك بردرس دور ، زیرا حدیث شریف دن اقتباس ایتلیشدور ، بعض أبیات لریده بشقه لر گه یوك بولماس لیغ نی اوز قول کوچی بلان پیشانه تیری قیلیب کیچینمك نی توصیه قیلغاندیك آتاغه ایشانب آلدانب یورماسدن اوزینی قول کوچی بلان ، ریاضت بلان هم دنیا وهم آخرت ایشاری اوچون چالیشو لازم لیغی نی تاکید لایدور .

اگر تاش چینسه ایلدن چقیب تاش
کشیکه ایکمکای همتلی قل باش
ایشانمـــه آته غه قالمه طلب دن
سور الماسدور قیامت ده نسب دن

حسب فوق نسب دورای نکوحال
ایفك دن اوتکارور خوب ایشلا گان شال

کورونك بو طالب ایله بو لهب نی
اولوغ دریا لبیده خشك لب نی
اگرچه نوح اوغلین عرض ایتدی
خدادن لَیْسَ مِنْ اَهلِك ایشیتدی
اگر قیلسانگ سفر دار الحیـاته
خوب آته بار دیمه ، تارماش خوب آته
مسلمان اوغلیده بولسه سچوك تیل
آلوب کیلسه بولور برقل ایله فیل
یمان تیل شوملیغی گه جانگه اورگای
گهی جاندن اوتوب ایمان گه اورگای

محمـــد آلدی عالم خُلقُ خوش دن
میسر ایتمدی آلتون کموش دن
یتیشکان ایر بولور البته خاموش
اگر یتیلسه مَیْ هیچ قیلماغای جوش
بیلینگك نی قوتی بارده آلوب بیل
کونگل باغن سوغار کیتمای توریب سیل
نه رسوا پیرایرور نفسی اوچون خوار
مریدی ایشیگیده بولسه اول زار
کشی دیسه ولی نی غیب دان دور
نعوذُ بالله اول سوز کوب یمان در
خدانگك خاصه سیدور علم غیبی
بوسوزنگك بولمغای برذرّه ریبی
اگر یوزینی سلطانی بولدینگك
اولوم چنگالیغه آخر توتولدینگك

مرحوم الله یارنی ادبیات میزگه قیلغان خدمت لری هم بیلو چیلری نزدیده شایان حیرت ، لایق ذکر دور . شعر نی اینگ نزاکت لیك وبلاغت لیك قسم لرندن بری جناس (فصلی) ده :

گوزیدن یاش اگر قورقوب توکار یاش

دُر رحمت بولور هر یاشیغه چاش

مصرع ده گی اولگی یاش یکیت ، اوسپرین معنا سیده بولوب کیین گی یاش ، کوز یاشیدر .

توکل امریدن ای یوز اوگورغان

بویورغان غه مخالف دور بو یورغان

بیتی ده گی اولگی بو یورغان ، أمر ـ فرمان معنا سیده . کیین گی بویورغان ترکیب مزجی قبیلندن دور . بو ـ اسم اشارت دور عربچه می « هذا » فارسیچه سی « این » دور . یورغان ـ کلمه سی ، تورغان کبی ترکی لغت میز دور ، بو ـ ایله ، یورغان برلاشب « بویورغان » شکلینی آلمشدور .

خوش اول زن بیلماسه بیهوده دیرنی

سچوک لفظی بلان شاد ایتسه ایرنی

اگراون یل اویده بولمسه اون

اونی چقماس اونی ایتورغه برکون

بو مصرع لر بخشی خاتون لرنی خصلت لری بیاننده کیلتر یلمشدور .

بخشی خاتون لرنی اویده اون توگاب قالوب ، بیش اون کون گنه ایز مبالغه سیله اگراون یل اویده اون بولماسه هم ، اوشل روزغار کچیلیگی نی ایتیش غه اُونی یعنی آوازی هرگیز چقما یدور . ایریغه سوزلاش نی ایپ کورمایدور

بیت ده گی :ـ اولگی اون ـ عدد اعتبار یله (۱۰) در . کیین گی اون آسلق ، ارزاق معناده فان قیلینا دور غان اون در .

آخرغی مصرعده گی اونی ـ آواز ، صدا معنا سیده ترکی لفظ دور ؛ ایکنجی اونی مرکب کلمه دور . او ـ اوشه ، اوشل معنا لریده کی ضمیر غایب دور . عربچه سی هُوَ ـ دور . نی ، مفعول در . ایکی می ترکیب لانب او ـ بلان ـ نی ـ دن « اونی » شکلی ـ فوتو غرافی چقار یلمشدور .

اوی خاتون لری اوچون اوشبو ایکی مصرع لری هم شایان ذکر دور .

سرین فاش ایلامس گرغم ده اولسون

اگر تنگ بولسه ایتور بولسه بولسون

* * *

اجتماعی حیاتمز گه هم دینی ـ هم مدنی جهت لردن نی درجه عالی قیمت بیریلسه ارزیدور غان ، امت لریگه ارشاداً ، بحض تعلیماً النفات قیلنفان

رسول اکرم صلی الله علیه وسلم نی حدیث شریف لری :

وَعَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللهُ عنها قالَتْ : كُنْتُ عِنْدَ رَسُولِ الله صلى الله عليه وسلم وَعِنْدَهُ مَيْمُونَةُ ، فَأَقْبَلَ ابْنُ أُمِّ مكتُوم وذلك بعدَ أن أُمرنا بِالحجاب فقال النبي صلى الله عليه وسلم احتَجِبا منه ، فقلنا يا رسول الله أَلَيْسَ هُوَ أَعْمَى لا يبصرنا ولا يعرفنا . فقال النبي صلى الله عليه وسلم أَفَعَمْيا وان أَنْتُما أَلَسْتُما تُبصرانِه .

(رواه ابو داود والترمذي وقال حديث حسن صحيح) .

بو مبارك حديث شريف نى معنا لرينى ، مآل لرينى سبب ورود لرينى ، محترم اوقو چيلر يمز ايله برابر همه ميز صوفى الله يارنى تيليدن تينگلايليك .

حكايت

پيمبر داريده بر كور گدايى — كيليب ايردى تيلاب خيرى خدايى
توريب ايردى قراشب بعض ازواج — غضب برله قارادى شاه معراج
ديد يلر اى شهنشـــاه قبائل — بيزاندن قاچماديك كوردييب بوسائل
الرغه ديديلر سلطان ابرار — اگر كور بولسه اول سيز لرده كوزبار
الر بيز بيلمادك ديب زارى قيلدى — گهُر لر كوز لريدن جارى قيلدى
نه سوز پيغمبر ازواجيغه اى خاك — الار ايردى جميع شبهه دن پاك

وينه طمع نانيغه لب آچكونچه اول آچ
طمع بويى كورو نماى بوي دن قاچ

الله يارنى بومصرع لرى ، تهذيب أخلاق اوچون نى درجه ده حكمت ليك ايكان ليغى آشكار ميداندە دور . ادبيات ميزانيله اولچا نغانده ، خيلى آغير كيلادور ؛ طمع نى قامتى بويى كورونار ـ كورونماز اونى بويى دن هيدى (قوقو) سى دن قاچيش گه بويورادور مصرع ده گى اولگى بويى يعنى قد قامتى ، ايكنجى بويى ـ هيدى ديمك دور (گوزل درس در) .

آلا بولغـان ، آلا بولغاندن ، آرتق
كومولـگان تيرموليب تورگـاندين آرتق

بَيت لرى كوب تاثيرليدور : پيس بوليب بوريش منافق بوليب بوريشدن يخشيراق دور . ياخود منافق ليك ، پيس ليكدن هم بدتر اق

دور معنا لريگه كيلور . دخى نه كه س (ناكس) ليك ، بى عار ليك ، بيتى قيتغ ليك قيليب تيرمولوب براولرنى ماليغه ـ جانيغه سُوق ليك قيليش دن كوره آدم نى اولگانى بخشى ديمانچى برنجى مصرع ده گى ايكى آلا كلمه سينى برنجى سى ، پيس معناده آلاتن ديمك دور ايكنجى آلا ، ايكى يوزليك ، ايكى سوزليك ، آلا ـ بوله ـ گف ليك يعنى منافق ليك دن كنايه دور .

اوزولمس سالمه نى بوينو نگغه سالمه
اگرچه آلمه دور رخسارى آلمه

اولگى مصرع ده گى اولگى سالمه قيرغيزچه لغت دور معنا سى : برميتر ايله ايكى ميتر آراسينده برياغاچ (كلتك) نى براوچيغه ، آت نى باشى ايلاشكو نديك مقداردە گى ارغمچى نى ايكى اوچى باغلانا دور ده كلتك نى ينه براوچى (باش طرفى) قولده تو تيلادور . قاچقاق آتلرنى ايجابنه كوره گاه سوارى ، گه پياده قووب يقين بارغانده كلتك نى اوزاتب اوچيده مستطيل حلقه شكلينى آلغان سيرتماق غه اوخشاش ارغمچى نى قاچقاق آت نى بوينيغه سالينادور . صونگرا جزئى عمليات بلان آت نى او شلاب يتاكلاب بعضاً مينيب توتب كيلتريلا دور . بونى اسمى نى سالمه ديبلادور .

اندجان ولايتيگه تابع أرسلان باب آته قيرغيز لرينى اصطلاح لريچه اوقوروق ديبلا دور . يگرمه برياشمده گى تاغ سياحتم ده مذكور قير غيز لرنى بايلا ولرنده قاچكان آتيم نى خيلى سرگردان ليكدن كيين قيرغيز لرنى چوه نداز (چپ انداز) لرى ذكر قيلغان اوقروق تو للاش اصوليله آت نى بزور قولغه كيلترغان ايردى لر . الله يارنى اوشبو مقام گه مناسب سوبلگان

قوروق یورمه قوروق دست اجلده

سالور ناگه گمان ایتماس محلده

مصرع لری یوقاریده گی جمله لریمزنی هم تاکید ، هم تائید ایتادور .

بو مصرع ده گی برنجی قوروق ترکی لفظ در ، بوش وغفلت معنا لریگه هم کیلادور .

ایکنجی قوروق ذکری کیچکان اوقروق دن مخفف در .

خلاصه : سالمه لغتی حقیله آنگلاشیلدی .

کیلا یلوک ذکری کیچکان مصرعده گی ایکنجی سالمه کلمه سیغه . بو ایسه سال امریندن نهی حاضر اولان سالمه معناده در . ایکنجی مصرعده گی ایکی آلمه کلمه لرینی اولگی سی میوه معناده گی آلمه دن عبادت دور أما کیین گی آلمه اگرچندیکه رخساری آلمه دیک قیپقیزیل بولسه هم ، سن اوشنداق خاتون نی آلماغیل ، چرایینه اوچماغیل دیب ، بیتی قتیغ ، شرم سیز ، خاتون دن کنایه دورکه بونداق لرینی اوزولمس سالمه گه اوخشا تمشدور ؛ عبرت ...

إِیّاکم وخضراء الدِّمَنْ حدیث شریفی ، شونداق قیزیل بیت خاتون لردن حذر قیلیش اوچون وارد بولمشدور .

بعض بوحیاسیز خاتون لرحقنده وارد بولغان حدیث شریف دن اقتباس قیلنغان اوشبو بو بیتی هم حقیقت دن غونه دور .

یمان خاتون شیاطین قَمچی سیدور

قولین باغلا غوچی ار غمچی سیدور

النِّساءُ شَبَکَةُ الشَّیاطِینِ یَصِیْدُ بِهِنَّ الرِّجالَ . (الحدیث)

حال ترجمه‌سی بازیلگان صوفی الله یارنی واژینی آزکوب ذکری کیچدی ، حقیله یازیاده‌سیله استفاده آرزو سنده بولگان لر ، دهاباشقه اژلر گه مراجعت ایته بیلورلر . بعض طالب لرنی رغبت لریگه کوره تمهید یزنی خاتمه سیده صوفی الله یارنی نصیحت کبی ارشاد لریندن وجناس قسمیدن یعنی لطیفه آمیز ، مناسبت لیک شعر لریندن تاللانب ، منفعت لیک تعلیمات لریله اوشبو صحیفه میزم زینت لاندی . بو مؤثر اثرنی ، یاش اوسپرین لر گه گنه ایتز بلکه عامهٔ أهل سواد اوچون هم چوق مفید دور ، چونکه بو ابیاتی گوزی آچق لریز گه خیلی عبرت لیک دور ، عبرت نی اوز گنه سیدور دیبلسه مجادور .

قیلور قتیغ تکلتم اونگ ایشینگ چب

سوزینگ تیکلب گونگل بوزغو نچه تیکلب

یگیت لیکده عجب خوش خوف وزاری

یاغن لیک کیلسه خوب یل نگ باهاری

الوغ همت یگیت لر گه کیرک پیر

کان سیز اوچمغای کوب بولسه هم تیر

دیمه حرفیکه بولسه بی معانی

اگرتیل زهر لیک بولسه تیل آنی

طمع لیک سیلیدین به دور سیلینگان

تیلانگاندن ایرور آرتق تیلینگان

اگرچه هرکیچه دل مخزنینه

باقارسن کوبتوروب کوبتورمه سینه

شریعت ایشلرینی بیلمسنگ سن

اکرسکسان گه کرسنگ مثل سکسان

شریعت‌سیز کشی اوچسه هوا گه
کونگل بیرمه انینگ دیگ خود نما گه

اگرچندیکه بولسانگ قطب ابرار
دیگیل نی دانشیم ، نی ده ایشیم وار

ندم نورین کونگلدن قیلمه غایب
اگرتائب ایرورسن کیتمه تایب

قالوب سن تنگه دیب احوال تنگ گه
مشقت‌لر باشینگ گا رنگه ـ رنگه

بقاسیز نرسه لر گه خوب بقاسیز
نچوک اوزجانگز گه اوت یقاسیز

اوتارمن دیب اوتارده بولمغیل شاد
اوتینگ دیدور اوتینگ آلغای بوجلاد

یگیل‌کم کیچه تورمکدن یسانگ غم
بولور ایشکم اگر کوب تویسه اشکم

المنی لطف قیل مونده و آنده
منی بنده ایتب بند ایت بوبنده

اسلام عالمینی فقیه لری ،

آنا طولی تورک لرینگ یونس أمره‌لری ، بورصه ده مدفون امیر سلطان لری وباشقه لری (رحمهم الله) تصوف ده فقه ده اوزلریدن کیین دنیا گه کیلگان‌لر اوچون عبرت‌لی فایده‌لی اثرلر قالدیرغان ، بیرار ـ یول آچکان بولسه‌لر ، بزنی صوفی الله یار ترکستان لیلراوچون اولاً اسلام نگ حق یولینی آچقان ، اسلام آدابی نی ، اسلام اخلاقی نی أینیماغان ، بوزولماغان حالده پیغمبریمزنی کورساتقان ، یورغان ، صحابه لرنی طی قیلغان یول لرینی ، اصلندن عیناً نقل قیلیب ملت‌نی دماغیغه ،

امت‌نی قلبیغه تلقین قیلغان ، شونی بلان دین مبین اسلام گه خدمت لری سبقت ایتکان برذات دور .

صوفی الله یار بخارادہ یاشادی ، اورادہ اویلاندی ـ جایلاندی یگرمه‌یتی یاشنده گی اوغلی‌نی سمرقند گه جوناشی منا سبتیله بولغان فراق (جدا لیگ) اثنا سیده اوغلیغه قیلغان فرق تورت بیت لیگ وصیتی گرچه اوغلیغه مخصوص خطاب قیلغان بولسه هم ، افادهٔ عموم نی قیلادورغان تأثیرلیگ ، عبرت لیگ نصیحتی هرکس اوچون شایان استفاده دور .

بو کتاب‌نی آخر لویده مندرج دور . نصیحت نی ابتدامی :

تولام اولدور ای فرزانه فرزند نگه‌دارینگ سنی بولسون‌خداوند
کوزوم نی روشنی صادق محمد یراق بولسون یوزینگدن دیدهٔ بد

نصیحت نی انتهاسی

سحرلرقوپ کوتاردستینگ دعاغه قیله مونگلوغ آتا بوله آناغه

الله یار حضرت لری اوغلی دن آیریلدقدن صونگرا بخارا ده اون یل مدت چه یاشادی . اندین کیین مکه بولی ـ یکه یولی دیب بیت الله شریف نی زیارتی قصدیله بخارا دن آیریلدی .

ارضروم‌نی گیزدی ، بلغارستان‌ده بولندی . بودیارلرده اوزینی کیم ایکانلیغی‌نی هم قبولیله هم فعلیله غیابا ایشیتلغان شهرتیغه مناسب اثبات ایتدی .

اورادن اسکندریه گه کیلدی تفراغی شونده ایکان بوجایده دار الفنادن ـ دار البقا گه رحلت قیلدیء الله رحمت ایلاسون

إنا لله وإنا إليه راجعون

مغفور مرحوم الله يار حضرتلرى : اوزون بويليك ، قوى كوزليك جيران سقال ايك بر ذات ايردى لر . وفاتنده ياشى توقسان ده ايردى . خلف اولارق : محمد صادق اوغلى ، امينه وحليمه اسمنده ايكى قيزى قالدى

بتون تركستان ـ الوغ تركستان نى اولادلرى او ذات نى دعا گويى دور ، مخلص وخير خواهيدر .

اگر جويند تاريخ وفاتش زجيم غين قاف لام بردار .
يكهزار ، دوصد ، بيست وسه
١٢٢٣ ه

بسم الله الرحمن الرحيم

الحمد لله رب العالمين

والصلاة والسلام على أشرف المرسلين

سيدنا محمد ﷺ وعلى آله وصحابته أجمعين

ثبات العاجزين

ثنا للخالق غبرا و افلاك — يراتى قطره دن گوهر پاك
سموات اوينى توتى معلق — جهانه حكم نى كورساتى مطلق
پديد ايتدى جهان ايچره فواصل — قيلور هر فصل تورلوك نشئه حاصل
عجب صنع عجب احكام تقدير — قيلور بر قرصدين عالم كوزين سير
اراده قيلسه اول حيء توانا — قيلور بر لحظه ده بيلماس نى دانا
صفى تفراغين ايتكاچ جان ايله جسم — نچو ككيم ايلادى داناى هراسم
خلاص ايتسه براونى رب الافلاك — قالور تاغ آستيده اندين چقار پاك
نچو ككسم توتى طوفان دشت تاغى — وليكن بولمادى هول نوح ياغى

خلیل الله اوچون یاندیر دیلار نار قدم قویمای اوشل اوت بولدی گلزار
غضب یل عادیلار نی قیلدی نابود ایدی اول یل نسیم تابع هود
بلیغ قارنیده اول صاحب کرامت چله اولتوردی و چیقتی سلامت
اکرامر ایتسه کیمنی فارق الفرق کیلور برلحظه ده غرب اوستیدین شرق
نچو ککیم دوستینی سلطان کونین یتوردی ساعتیده قاب قوسین
اکرهر کیمکا برسه عزّ و امداد کیلور خدمتکا جنّ و آدمیزاد
سلیمانکیم ایکوردی انس وجن دن انی فرمانی ایردی برنکین دن
غرض قدرت نمالیغ ایلادی فاش وکرنه قدری ایردی بردرم تاش
کلیم ایلکیداکی قوتلوغ عصائی کهی کوبروك ایدی که اژده هائی
اکرامر ایلاسه کونین برپای بولور برپسته نی پوچا غنه جای
دیدیلار حضرت روح الامین نی قنات یازسه توتار روی زمین نی
انینگدیك جبرئیل سدره پرواز محمد ینگیده ایتور ایدی راز
اکر قیلسه برونی حق لغین فاش شهادت بیرکوسي گهواره ده یاش
عزیز ایتسه قیو قلنی اوشل شاه اگرچاه آستیغه توشسه تاپارجاه
سلیمان خدمتیده قیلدی پرواز حسابین بیلمگان شاهین شهباز
غرض قدرت نمالیغ ایردی ایدوست وگرنه ایردی برقد چوب بی پوست

ولی برمشت پرهدهد ایدی پیك دیدی سلطانیغه آرای و لیك
مدد قیلسه خدای عالم آرای حبیب ایتسه اشارت ایریلور آی
کیشی نینك روزی سین کر قیلماسه کم یتارهر یرده محنت قیلماسه هم
کلیمین چهره سین قیلماس اوچون زرد چیقاردی لحظه ده نیل آستیدن گرد
نچو ککیم حضرت صالح اوچون فاش بالالیغ تیوه توغدی حکمیدین تاش
یباردی مریمه روزی ملك دین مسیحه مائده توشتی فلك دین
ازلده هرکیشینی ایلاسه سعد خلیل اوغلی دیك ایتسه صادق الوعد
اکر ذبح ایتسه لارقیتار مغای باش کورونماس باش انی آلدیده برماش
کیمه برسه جهالت خمریدین جام بهشت آلدیغه کیلسه باسمغای کام
یتار رحمت سوی کوك کوکبینه یتوشماس قطرهٔ گمره لبینه
کورونگك بوطالب ایله بولهب نی الوغ در یالبیده خشك لب نی
اکرچه اوت بیله سوده بولور فرق چیقاردی سومکانیدین نچوك برق
اکرچندیکه شمع اوتدین بولور جمع قراسودین قیلورکوزنوریدیك شمع
قیو بر قدرتین قیلماك کیراك یاد ایرور قاصر عقول آدمیزاد

﴿ دربیان نعت رسول الله ﴾

درود بی عدد هادي دین غه رسول رحمةً للعالمین غه

خدانگ دوستی مختار القریشی — مدام امت اوچون تلخ ایردی عیشی
ایمس موجود اینگدیك گوهر پاك — دلیل اولدور که کیدی تاج لولاك
اوشل شاهن شهی کیم شمع دین دور — اینك پروانه سی روح الامین دور
دیدی معبود اینگ آتین محمّد — مقاماتیغه هرگز یتمادی حد
توشور مای یریوزیغه سایه سینی — یتوردی عرش اوییغه پایه سینی
قدم باسقان منازل ایردی پرعطر — سحاب الابیض ایردی باشیده چتر
جمال نعمت و مطلوب کونین — کمالیدین میسّر قاب قوسین
شرافت موندین اوتماس سنت فرض — یوروسه تاخروج دابة الارض
همه دین دن بولوبدور دینی بالا — کواهی حضرت واجب تعالی
اینك اوصافینی یوق انتهاسی — نغویتماس دیسه وصفین خداسی
خدا اینك رحمتی بولسون دمادم — اینگ اولادیغه اصحابیغه هم

﴿ دربیان سبب تألیف ﴾

یازیلدی فارسی تیل برله بومکتوب — عقیدات فروع قرب محبوب
انی کیم کوردیلار ترکی یاران لار — دیدیلار گر دعا قیلسه ایران لار
بتلسه ترکی تیل برله عقیده — کونکل لاربولسه اندین آرمیده
تمنی قیلدیلار چون برنیچه یار — قلم تارتای خدا بولسون مدد کار

ولیکن ایلاین سوزلارنی اجمال — منگا یوقتور مفصل قیلغالی حال
من بیچاره چونکه عامیدور من — کرفتار ملامت دامیدور من
ایرورمن بنده لارنی سرنکونی — تولای یارو برادرلر زبونی
اگرچندیکه بولسم مغزی یوق پوست — اشارت قیلدیلار چون برنیچه دوست
الارنینك سوزلارین بوزمای منی زار — سواد ایتیم نیچه منظومه ناچار
عقیده سوز لارینی قیلدیم اثبات — انکا قویدوم ثبات العاجزین آت

اوزومدیك خسته لاربولغایمودیب شاد — نصایحدین هم اندك ایلادیم یاد
نصیحت تینگلاماس دل سخت محبوب — کوکارمس تاشه یمغور یاغسه هم کوب

﴿ دربیان معرفة الله تعالی ﴾

نیدور قل لوق انی مشتاقی بولمق — اوزیدن فانی حقغه باقی بولمق
تانیماق تنگرینی تانمق هوادین — کین تورماق فعال نا روادین
بویون سونمق ایکیلماق قل دیمیشده — قضاغه راضی بولماق برچه ایشده
امیدایتماق اوشل قدرتلی شه دن — یانار دین خوف ایتیب یانماق گنه دن
یقین بیلماق جماعت اعتقادین — کین سالماق مخالف اجتهادین
عقیده بیلما گان شیطانه ایلدور — اکرمینك یل عملدیب قیلسه یل دور
اویالمه معرفت نی اورکانوردن — تنور جاینگ بولور قالسانك تنوردن
اویالماسدور طلب امرینی آلغان — قالوریخشی اویالغاندن اوی آلغان

﴿ دربیان توحید واجب تعالی ﴾

خداوند یکه بر دور بی شك و ریب — روا یوقدور انکاورتاق ایله عیب
انینك فرمانیدین هیچکیم قوتولماس — توانا دور همیشه اوزکا بولماس
ایرور اول برچه عالم نینك خداسی — انینك یوق ابتداسی انتهاسی
اوزی بی شبه دور هم بی نمونه — روا ایرماس انکا چون وچکونه
کونکلده کیچسه کوزکا توشسه هرشیء — ایرور اندین مُنزّه خالق وحی
ایرور حاکم که حکمین اوزکا ایتماس — انکا ذاتیغه هیچکیم عقلی یتماس
فرشته لار نبی لار یتمادیلار — بویون سوندیلار فکر ایتمادیلار
ولی فکرایت خدانکا قدرتیغه — عجایب ایشلاریغه صنعتی غه

﴿ واجب تعالی نی صفاتی بیانیده ﴾

ثبوتی دور انینگ سکیز صفاتی — صفت ذاتی ایماس نه غیر ذاتی
حیات علم قدرت هم بصر سمع — اراده وکلام تکوین دور ایشمع
حیات اول کیم تیریکدور اوزکا بولماس — اولار هرذی نفس هرکزاول اولمس
اوزی نینك ذاتیدین حی دور اوشل شه — ولیکن جسم ایله جاندین مُنزّه
کیراکما سدور خداغه هیچ قیوشیء — غنی دور برچه عالمدن اوشل حی
ایماس محتاج هیچ ایشکا حق تعالی — یبار مغیل کونکلنی شیب بالا

اکر مونده یبارور سن کونکل نی — سالور شیطان کونکلغه اوز کایولتی
صفاتی نکٔ بری دور علم یارا — ایرور داناي غیب و آشکارا
خلایقدن کیچیکدوریا الوغ دور — بولوبدور هرنه ایش یابولغو لوغدور
توروشدوریایورو شدور خیرشردن — نه کیم تیکسه انکا نفعُ ضرردن
کونکلغه توشسه قیسی حال پیشه — ایماس پوشیده علمیدن همیشه
بیلورهر کیمده بولسه معرفت دین — بری قدرت ایرور سکیز صفت دین
نفس لیك یا نفس سیز بودنا بود — نه کیم ایکی جهانده بولسَه موجود
ضرر دور نفعدور یاخیر شردور — یقین بیلکیل قضا برله قدر دور
خلایق نینك جمیع فعلُ قولی — ایماس برذرّه بی تقدیر مولی
اراده ایلاکاچ خـلاق عالم — هرایشنی بولدیدی بولدی اوشلدم
نه ایتسه ایرکی بار وقدرتی بار — قولی برله یراتی دیمه زینهار
تیلینگٔ نی سقلاموندا غ قول بددین — خداوندیم مُنزّه دور جسد دین
کلامِ حقده کیم چون ایلادی یاد — انینك بروصفیدور ای آدمیزاد
ائمه بیلدی قرآن معنی سین توز — کونکل نی قویمغیل سن هرقیوبوز
بصر هم سمع انینك وصفی بلا شك — بصر معنی سی کورماك سمع ایشیتماك
نه کیم موجود ایرور دنیا ودینده — فلك دین یوقاری زیرِ زمینده
ایشیتماك کورماکی بی شبه وریب — ایرور بردك همیشه ظاهر وغیب

قولاق کوزبنده کا حاجت ایرور بس — خدا هیچ قیسی نکث محتاجی ایرماس
تیریلسانك آخرتده ای خریدار — خدایم کورساتوردوستلارغه دیدار
ولی کورماك نی بیچون وچنان بیل — جهت سیزمثل سیز بیل بیمکان بیل
اوشل کیم بیلدورور بیشك لیکینی — بیلوراول یخشی کور ساتماك لیکینی
بیلور هم آدمی نینك بولسه ایسی — کلام ایرمیش صفاتی نینك بریسی
کلامِ حادث ایرماس دورقدیم بیل — انی ایغان سوزی بی کام بی تیل
خلایق سوزلا یالمس کام تیل سیز — خدامحتاج ایمس هیچ ایشکا هرگیز
بتلسه یا اوقولسه آلسه ایل یاد — بولار حادث ایرور ای آدمیزاد
نه کیم مخلوقیده بار ایرسه ای شه — خداوندیم ایرور اندین مُنزّه
صفاتی نینك بریسیدور اراده — مونی بیلکان کیشی یتکای مراده
قدَلسه برتیکان یاتوشسه برقیل — اراده سیز ایمس هیچ ایش یقین بیل
اگــرموری قویار یر اوستیکا پا — وکر برذره چه قُم بولسه بی جا
بولاردین یاکیچیك دور یازیاده — ایمسدور هیچ نیمرسَه بی اراده
صفاتی نکث برین تکوین دیمیشلار — خدادین خلقه روزی برچه ایشلار
یراتی کیم نچوك سیزنی و بزنی — تقی خلق ایتی بزنی فعل میزنی
اکرچندیکه قویماس ایرکه میزکا — بیریب دور اختیار جزئی بیزکا
مناسب ایش ایرور یا نا مناسب — انی قیلماقغه بنده بولدی کاسب

اوشانچه اختیـــار جزئیدین باز — تاپار بنده جزاکوب قیلسه یا آز
نه کیم رزقیکه یولسه شیب بالا — یراتیب دور انی واجب تعالی
حرامیدین ولی منع ایتی بیزنی — بیریب دور اختیار جزئی میزنی
خدا راضی ایماس عصیا نیمیز غه — رضا سیدور انکث احسانیمیزغه
کیشی راضی دیسه عصیان قیلورغه — ائمه حکمیدور کافر بولورغه
خدا ظلم ایتمدی هیچ بنده لارغه — ولی توز یولنی کورساتی الارغه
اوشل خلقیکه توزیولدین آزارلار — الار اوز جانلاریغه ظلم ایتارلار
عذاب ایتسه یو عـالم یا اوعالم — ایرور بو لعدل ای فرزند آدم
نفس سیز خلق ایرور یاذی نفسدور — انینك اوز ملکیدور هیچ ظلم ایمسدور
اکر عفو ایلاسه اوز فضلید وراول — بودور صدقینك اُخلاصینك بودوریول
یتار بز عاملار غه مونچه بیلسَاك — توتوب محکم بویون سونساق ایکیلساك
الوغ یولنی قویوب اولکونچه ای یار — قدم قویمه تایار یرلار کا زینهار

﴿ ایمان نینك بیانی ﴾

خدادین هرنه کیلسه راست بیلکیل — تیلینکث برله ینه اقرار قیلکیل
مسلمان لیغ یولیده بولدور ایمان — مونی بیلماس کیشی تانکلا بشیمان
یقین بیلغیل که ایمان بولمغای کم — ایرور بردیك زیاده بولمغای هم

بوسوزدور اهل سنت نكث طريقى جدل ايتى بوسوزده هرفريقى
بولور امّا عمل زايد و نقصان تاپار يخشى عمل دين اجره انسان
عمل ايلانك وليكن ايمغاى سيز عملدين داخل جنت بولور ميز
انى امرين دلُ جانينك بيله آل عمل قيل هم اوزى نينك فضلينه سال
نصيب ايتسه بهشت اوز فضلى دوربيل عملكا اِتّكا قيلماى عمل قيل
غرض اولكيم عملغه بوله مغرور عمل قيلغيل عملغه بنده مأمور
عمل قيلما قدين اهل استفاده ديديلار نور ايمان دور زياده
عملنى نفعى هم ايمان بيلان دور قچان يلغوز عمل قيلغان بيلاندور
نعوذ بالله ايمان سيز كيشينى قبول ايتماس خدايم هچ ايشينى
اگرچه يخشى لار اعمالين ايتسه تصدّق يريوزينى مالين ايتسه
رياضت برله بولسه ايرته وكيچ اوشل كيم صدقى يوقتور قيلغانى هيچ
بولور دوزخ انى آخر مكانى قوتولمس هركز آنى جسم جانى
اكر ايمان نصيب ايتسه كيشيكا برور اجره انى خوب قيلميشيكا
اكرچندى كبائر قيلسَه بيحد تموغده قالماس ايمانليغ مؤبد
الهى عاصى ميز بيچاره دور ميز هواي نفس أيله آواره دور ميز
قوناق ميز بركيچه دنياي هيچه نه ايش لار كيچه دوربز دين بوكيچه

بوتونده توت بوتون ايمانيميز نى صبا قوتقار بوتون دين جانيميز نى
كونكل صندوقينه بربى بدل دور اوزونك راست ايلا كيل يا كاشف الضر
اكر بو لسانك منى حاليمغه حامى توزار كلديك عدولا رنينك تمامى
اكر سن سقلاسنك رحمت يوليدين عدو قُل كيلسه نى كيلغاى قوليدين
ينه ايمانده ايدى اهل تحقيق خدادين دور هدايت برله توفيق
خدانينك فعلى اول مخلوق ايماسدور كيشى هركز انى مخلوق ديمسدور
ديديلار معرفت برله و اقرار اوشل كيم بنده سينكُ فعليدين بار
نچوك كيم بنده نى خلق ايتى مولى تقى مخلوق ايرور فعلى و قولى
ايرور بر معنيده ايمان اسلام مونى بيلسه كراك هرخاص وهرعام
ائمه قولينى برك اوشله زينهار جَدَلنى نفعى يوق بولسَه نه دركار

﴿ فرشته لارنينك بيانى ﴾

ملائك كيم ايرورلار عالم غيب همه حق بنده سى دوربيشكُ ريب
الارفارغ ايرور ايچماك يمكدين يمان قيلماق قباحت سوزديمكدين
نساءايرمس الارنينك وصفى ايرهم بلا شهوت يراتى شاه عالم
الار برچه خدانينكَ طاعتيده ايماس غافل الار هيچ ساعتيده
اكرچه برچه سى طاعت سرشته مقرّب بعضيدين بعضى فرشته

مسلمان لار اوقور قرآن‌نی حالا ایرور برچه کلامِ حق تعالی
تقی پیغمبر یمیز دین بورون بیل خداوندیم کتب لارقیلدی نازل
یباردی هر قیو پیغمبریغه که ایمان کیلتوروبدور میز باریغه
باریسی حق تعالی نینك کلامی مونی بیلسه کیرك هر خاص عامی
کلامی وصفیدور ای آدمیزاد قیلیب ایردیم صفاتی بابیده یاد

﴿ دربیان ایمان به پیغمبران ﴾

ثناء و حمد قدرت لیغ خداغه که ایمان کیلتوروب‌میز انبیاغه
الارنینك اوّل کیم آدم ایردی محمد برچه سیغه خاتم ایردی
باریسی تنکرینی سویکان قُلی دور باریسی جنت‌ورضوان گلی دور
خدانی حکمینی هر فعل سوزکا نبیٔ لار قیلمادی برذره اوزکا
یتو شماس هیچ ولی لرجالاریغه یتو شماس بلکه خاك پا لاریغه
الاردور ذریات آدم خاك گنه دن انبیانینگ برچه سی پاك
الاردین بعضی ایشکا قیلدیلار نقل قیلور تاءویلینی نعمان با عقل
اول ایش قصداً ایمسدو رانبیادین الارغه لغزیش با دور خطادین
الار قصد ایله هرگز قیلمدیلار بویور غان امریدین ایریلمد یلار
باری دریاي رحمتده ایدی غرق رسول ایله نبی‌ده بولدی برفرق

باریسی تنکریدین تابتی خطاب اول نبی غه شرط ایماس اما کتاب اول
رسولیغه ایرور شرط ای تکونام ولی بولدی باریغه وحی الهام
نبی دور هر رسول انکلا غوچی بول ولیکن هر نبی ایرمس رسول اول
دیدیلار پارهٔ مؤمن بلاسی ایرور یر معنیده هر ایکلاسی
سلف کیم ایلادی لطفُ عنایت ایرور اولغوسی مشهور روایت
بشر پیغمبرین سلطان اعدل ملك پیغمبریدین قیلدی افضل
بوسوزدین مذهب سنت جماعت الارهر نه دیدی قیلغیل اطاعت
دیدیلار عامهٔ فرزند آدم ملك نی عامه‌سیدین فضلی کوب‌هم
کتاب کافی کیم کوب باصفادور دیدی عامه بویرده اتقیا دور
بشر ده ورنه چندان بی عملدور بهایم دیك ایرور بَل هُم اضلدور
پیمبر نینك باری عادل و اعدل ولیکن بعضی سیدین بعضی افضل
ثواب رتبه ده افضل ایرورحال مساویدور نبوت برله ارسال
بارینی بهترینی مصطفی دور حبیب حق نِکین انبیادور

﴿ دربیان تصدیق معراج ﴾

محمد کیم ایرور افضل و اصدق ایرور بیشك شبِ معراج برحق
حرمدین مسجد اقصاغه ناگاه آلیب بارغانیدور آنیده آگاه

هم اقصادین سماغه باردی اول نور — بوسوز نینك صدقیغه اخبار مشهور
سمادین یوقاری هر قیسی جاغه — عنایت ایلدی اول باسخاغه
بار یغه صدقمیز اقرار میز بار — ایماس هیچ قیسی ایش تنکریغه دشوار
مقام سدره و نجمُ ملك نی — بهشت عرش کرسی نُه فلك نی
اکربر کیچه ده کورساتسَه نی کَم — وکربردمده کورساتسه نی شك هم
نچوك حکم ایلاسه قادر خدادور — چرا و چون دیماك قلدین خطادور
یقین بیلکیل انی معراجین ای یار — تنی برله ایدی هم ایردی بیدار
حبیبن هرنچوك قیلسه سرافراز — خدانینك رحمتی کوبدور ایماس آز

﴿ دربیان القاب چهار یار ﴾

صحابی دور نبی دور برچه‌سی حق — یمان یولده ایماس هیچ قیسی مطلق
ایرور هر قیسی سی نجم هدایت — خدا خلق اوغلینه قیلغان عنایت
بهشتی دور الاردین قطعی اون یار — بشارت بردی اول سلطان ابرار
ابوبکر وعمر دورسونکره عثمان — علی دور طلحه دور هم عبد رحمن
زُبیر و بو عبیده بولدی اخیار — سعیدُ سعد دور ایغان بواون یار
محمد کیم ایدی هادی عالم — بشارت بردی اوچ فرزند یغه هم
بریسی فاطمه دور هم حظیره — حسن برله حسین ایکی نبیره

نبی لار صونکیدین بیلکیل به تحقیق — که انسان افضلی بو بکر صدیق
که اندین صونك عمر دورسونکره عثمان — که اندین سونك علی بی شبهه ایجان
ایرور بو تورتی امت نینك نکینی — شفاعت خواهیمیز نینك جانشینی
رسول ایدی او کورسم دنیا دن یوز — خلافت بولغای اوتوز یلغچه توز
اول اوتوز یلده شاه ایردی اوتورت ایر — الارو قتیده بوستان ایردی همریر
الاردین سونکره هیچ عالم وعادل — قیلا آلماس الاردیك عدلِ کامل
اوشل تورت ایر که احمد یاری ایردی — بهشت معرفت کلزاری ایردی
رسول الله طریقین ایرته وکیچ — سرِموی تخلف قیلمادی هیچ
نچوك بولسون خلاف اول چار سعده — پیمبر قیلدی اوتوز یلغه وعده
الارنی وصفینی هیچ سانی یوقدور — تمام ایتای دیسام امکانی یوقدور
صحابه نینك باری هم پاك دین دور — باریسی رهنمای راه دین دور
الاردین سونکره هیچکیم جالاریغه — تیوشماس بلکه خاك پالاری غه
کیشی بولسه نبی نینك صحبتیده — کمان یوقتور الارنینك قربتیده
صحابه بعضی سی کیم مرتضی غه — تخلف ایلادی اول باسخاغه
صواب ایردی اول ایرلارنی مرادی — خطا بولدی بناگاه اجتهادی
خطا بولغان بیلان یازدی دیماسمیز — جماعت اهلیدین آزدی دیماسمیز

ائمه اهل سنت کیم ایدیلار خطای مجتهد مغفور دیدیلار
خطاغه بلکه تابتی لار ثوابی بوسوز دور اهل سنت نی جوابی
بیتیب دور مجمعُ الاشیاُ ده ایشمع خطادین بلکه قیتیب ایردی اولجمع

﴿ شرط امامت نی بیانی ﴾

امامت شرط بولدی هردیاره حدود شرع تا تورغای قراره
یوروتکای تاشریعت نی قیادین تقی قیلغای یمانلار احتسابین
اگرچندیکه سلطان بولسه فاسق بویورسه ایش شریعت کاموافق
قیلور میز جان دل برله اطاعت اوزی بولسه اگرچه بی قناعت
ایمسدور شرط امام اول بولسه معصوم قیلیب دور شرط اما شیعهٔ شوم
مسلمان عاقل وبالغ ایر انسان امامت شرط بولدور ای مسلمان
روادور اقتدا فاجر غه قیلسانگ حدیث مصطفی نی یخشی بیلسانگ
اوقوسانگ یخشیلار نی کینیده لیك ثوابی بیعدد دور خصلت نیك
بیلور میز برچه مسحِ موزه نی حق نچوك کیم بیلدی تعین شاه اصدق

﴿ دربیان کرامت أولیا ﴾

ایرور برحق کرامت اولیا دین عنایت دور ولی لارغه خدادین
کرامت خارق عادت ایروراسم بولوبدور خارقِ عادت نیچه قسم

نبی دین خارق عادت نی تعیین دیدیلار معجزه ایطالب دین
نبوتدین بورونتی دیرلار ارهاص مونی بیلسانگ کراکدور ایها الناس
اکر صالح کیشیدین بولسه هر گاه کرامتدور بولور بیشك واشباه
کورونسه برعوام مؤمن کشیدین معونتدور اوشل ایغان کیشیدین
اکرکور ساتسه مونداغ کافر انسان اول استدراج ایرور ماتندشیطان
ولی اول عـــارف بالله بولسه یمان ایشدین قولی کوتاه بولسه
اوامرنی همیشه قیلسه اول قل تقی قیلمه دیکان نی قیلمسه اول
یراتقان تنکریني قور قونچیدین نیز قیوشبهه دیکاندین قیلسه پرهیز
تقی لذت بیلان شهوتکا اي یار فروهم کیتماسه اول یخشی کردار
بوتعریف لار کیشیکا بولسه صادق ولی اول دور عقایدغه موافق
شریعت سیز کیشی اوچسه هواغه کونکل برمه انینك دیك خودنماغه
شریعت سیز کیشی کریونسه اوت نی هوا اورتاسیده مینسه بولوت نی
قچان تابقان بولور قربت ایدینی ولی بیلمانك تقی انداغ کدینی
بولوبدور مونداغ ایشلار کافر یدین نچوك کیم بولدی سحر سامریدین
ایشیتکیل بلکه فرعون امریدین نیل قوییدین یوقاریغه آقتی بی قیل
مونی بیلکیل که هندوستانده حالا اوچارلار کافـــر شناس بالا

شریعت حکمین ایتمای استقامت — تعجب ایشلاری بولماس کرامت
شریعت نی کیشیکیم توتسه خوب پاس — کرامت موندین اوتماس أیها الناس
خلاف نفس استکمال طاعت — بولور موندین آرتوق خرق عادت
کیشی دیسه ولی نی غیب دان دور — نعوذ بالله اول سوزکوب یماندور
نبی هم بیلمکای اوشبو روشدین — مکر بیلدورسه تنکریم بعضی ایشدین
خدانینك خاصه سیدور علم غیبی — بوسوزنی بولمغای بر ذرّه ریبی
یقین بیل غیب ایشدین فال بین لار — خبر برسه اکریا اهل جن لار
کیشی چین دیسه اول باطل سوزینی — بولوب کافر قرا قیلغای یوزینی
نعوذ بالله انداغ معتقـــد دین — خدایم سقلا غای بو رأی بددین
یقین بیلکیل که بعضی نا مسلمان — دیمیش وقتیکه قربت تابسه انسان
کوتارور حق شریعت حکمین اندین — بولوریوزی قرامونداغ دیکاندین
بوباطل سوزایرور قول ملاحـــد — شریعت کا ایرور اول فرقه جاحد
شریعت کا کیشیکیم بولسه منکر — کمان یوقتور بولور البته کافر
کیشی بولمس مقرب انبیادین — الاربیزار ایرور عُجبُ ریادین
کوتاریلمادی اولکونچه الاردین — خدا هرگز کوتارمس اوز کالاردین

محمد کیم محبّت کانی ایردی — حبیب حق رسول سلطانی ایردی
کیتار وقتیده انداغ بولدی حالی — وضوء ایلارکا یوق ایردی مجالی
ایشیتی چـــون اذان با بشارت — دیدی یاعائشه قیلدور طهارت
طهارت دین سونك اولشاه اولوالعزم — جماعتغه بارارغه ایلدی جـــزم
قدم باسمای توروب کیتی اوزیدین — عرق سیلان ایدی گلدیکی یوزیدین
اوزیکا کیلدی باز ایتی طهارت — ینه قوبتی که تا تابقای جماعت
قدم باسمای توروب اولصاحب راز — اوزیدین کیتی درمان یوقیدین باز
انینك دیك مصطفی قورقونچیدین اول — وضوء قیلدی اوزیدین کیتی اوچ یول
نفس چیقونچه تاقو تلوغ تنیدین — خلاف ایتمادی برقیل ایغانیدین
سیوکلوك بنده سی یا بولسه محرم — بولور قورقونچی آرتوق عشرتی کم
اکرچه انبیا بیشك امان دور — مبارك دل لاری خوف ایله قاندور
اکر عالم یاروسه سن سبب دین — قویاشدیك تیتره دایم خوف رب دن
کیرك عالی کرم نی خوفی کوبراق — بیوك یردین یقیلغان قالمغای ساق
الوغ تو تمس کیچیکدیك مذهبین کینگه — تیوه تایماغی ایرمس قوی بیله تینك
تو هم لیك بولور افعال خوب تینك — سفرده خوفی کوبراغ مالی کوب تینك

توهم دین یراغ غفلت لی بنده کیتار غصه بیلان غم اوخلا غانده
اجل البته بردور اوزکا بولمس اولار هرذی نفس هرکز اول اولمس
قیو قُلغه اجل نینك وقتی یتسَه قوتولمس هرنچه کیم حیله ایتسه
کین قالماس اجل ای ابن آدم یتوشسه ساعتی یا ایلکاری هم
کیشینی ایلکیده هم اولسه هرجان اجل برله اولوبدور بیله انسان
قیو باعث بیلان هرجان اولوبدور اجلدین دور قضا انداغ بولوبدور

﴿ عذاب قبر نینك بیانی ﴾

عذاب قبر کافر لارغه دور چین کورار گور نینك عذابین بعضی مؤمن
بیتیك کوب نسخهٔ مشهور ایچنده کیلور ایکی فرشته گور ایچنده
سورار کیمدور خدابرله رسولینك نه دور دیر لارینه دینینك و یولینك
اکر کیرسه فرشته لار غضب دین چیقا راوت بورنی هم آغزی لبیدین
اکر هیبت بیلان قیلسه نظاره بولور غمکین کونکل لار پاره پاره
دیکای ای آدمی بولدور سینکا جای جوابین بیر مسنگ وای اوستیکا وای
اورارلار گرزی برلان اول ایکی یار ایشیتور انس وجن دین اوزکا جاندار
الارنینك ضربیغه تاب ایتمکای تاغ نچوك طاقت قیلور برمشت تفراغ
تولار دوزخ شریدین قبرایچی دود پشیمان انده هرکز قیلمغای سود

عنایت ایلاسه دانای اسرار کرار گور کا ملایم اول ایکی یار
دیکایلار کیرسه لار خوف ایتمه مندین سورارلار مهر بانلیغ برله اندین
اکر برسنك جوابی باصوابی آچار جنت دین اول منزلغه بابی
قرانغو گور بولور انداغ فرحناك جهاتنی شوقی یادینکدین چقار پاك
کونکل ده غصه قالماس برچکندیك یاتورسن ینکی اویلانکان یکندیك
که موندین سونکره کی نعمت لارینی خدادین اوزکا کیم بیلغای بارینی

﴿ مناجات ﴾

الٰهی بنده من بیچاره دور من هوای نفس ایله آواره دور من
ایرور من برچه نقصا نیمغه اقرار مسلمان اوغلی قیلماس ایشلاریم بار
ایرور من بنده لارنی سر نکونی تولا یارو برادرلار زبونی
منینکدیك عاصی بولغایمو جهانده کناهیم ظاهر یدین کوب نهانده
نتای چون عین عقلیم بی ضیا دور عمل هم یوق اکر قیلسام ریادور
اکرچه من یمان قُل پای تا فرق بولوب من معصیت دریاسیغه غرق
ولی صادق ایرور من برلیکنیکا تیانیب من سنی غافر لیکنیکا
لحدکا کیرسَه بویلغوز غریب باش اوگورسه یوزهمه قوم قریندش
تحیر بولسه جان غم سرشته یتوشسه سورغالی ایکی فرشته

سن آسان ایتماسنگ انداغ سوالی — نچوك کیچکای غریب بندنکنی حالی
دیسه مَن رَبك ایکی عبد درکاه — تیلیمغه جاری قیلغیل ربم الله
اکرچه عاصی دور یارب بوبنده — اوزینك بندم دیکیل ربم دیکانده
اکرسن قیلماسنك قُلاق آتین جود — منی قیل سن دیکانیمدین نچوك سود
الٰهی لطف قیل مونده واندہ — منی بنده ایتب بند ایت بوبنده
اکرچندیکه کورسیز اولسه انسان — سورالور البته بیشك ونقصان
اکر دریاده اولسون یاآسیلسون — عذاب ایتسه بنی آدم نه بیلسون
درنده آدم اوغلین قیلسه خوراك — کمان یوقتور سورار قارنیده‌ای پاك
اکر بنده معذّب بولسَه انده — قالور تویمای بو ایشدین اولدرنده
نچوك قیلسه ایرور قادر و ناظر — بو یرده بنده سی نینك عقلی قاصر
نه کیم ایدی خداینگ یا پیمبر — انی محکم توتوب ایریلمه دیکر

﴿ قیامت حق ترور ﴾

قیامت حق ایرور ای آدمیزاد — خدا قرآن ایچنده قیلدی کوب یاد
بولور قدرت بیلان تفراغمیز تن — کیرار جان قیته دین بیشبهه بی ظن
تنینك هر تورلی بولغان بولسه برهم — قیلور بورناغیدیك خلاق عالم
خداهیچ یرده یوقمی ایلادی بار — یراتسه قیته دین ایرماس بو دشوار

اودور حاکم نچوك کیم حکم قیلدی — تیریل دیکاچ همه عالم تیریلدی
یغار محشر یریده برچه جان نی — سورار بنده سیدن یخشی یمان نی
هرایشنی کوب قیلوبدورسن ویا آز — حسابین هم تیلار اول بنده دین باز
خدا هربنده سیغه قیلسَه آسان — جوابین برکوسی بنده اوشل آن
اگرقتیغ توتار بنده حسابین — اوزی بیلکای انکاسالگان عذابین
بیلور کرچه جمیع حالمیزنی — یارور نامهٔ اعمالیمیز نی
یبارسه نامه نی رحمت یولیدین — کیلور نامه او قلنی اونك قولیدین
قیزیل یوزلوك بولوب اول هم سرافراز — سُیونگاندین قیلور اول بنده آواز
اوقونك نامم نی ای تورغان خلایق — کیلوبدور نامه اخلا صیمغه لایق
بهشت عالی بولور جایی مکانی — غریق رحمت حق جسم جانی
اکر نامه کیلور بولسه غضب دین — کیلور ارقاسیدین یادست چپ دین
قرا یوزلوك بولور شرمنده اولقُل — توتورلار هم سالورلار بوینیغه غُل
تقی زنجیر ایتارلار کردنیغه — ترحم بولمغای یالبارغانیغه
بولور تورلوك مشقت لار حواله — قیلور لار جانب دوزخ کشاله
الٰهی قورقه دورمیز حضرتینکدین — امیدیم کوب ایرور غفار آتینکدین
یغیلغانده یمانُ یخشی بنده — قولونکنی قیلماغیل شرمنده انده

اگر اعمالمه سالسام کوزوم نی سزاوار الم دیرمن اوزوم نی
اگر الطافینکا باقسام الهیم امیدیم کوب بغیشلانکای گناهیم
اگرسن یاپمسانك ایعالم غیب بولور تنکلا معین سانی یوق عیب
الهی مغفرت محتاج دور من سنینگ کینك رحمتینکدن راجیدورمن
امیدلا رکوب ایرور انداغ شرفدین یبارسنك نامه میزنی اونك طرفدین
حجاب عفو یاپسنك عیب میزغه دُرِ رحمت نی سالسنك جیب میزغه
الهی قورقه دور میز حالیمیز دین یبارمه نامه نی سول یانیمیز دین
امیدلیك بنده دور میز هم هرآسان حسابیمیز نی اولکون ایلاآسان
تلطّف برله سورگیل کاریمیزنی قراقیلمه اوکون رخسار یمیزنی
اگرچه نامناسب من یمان من اوزونك ایدینك قولومغه مهربانمن
اگرچندیکه بولسام زشت بدکار حبیبینگ امتی من قُل آتیم بار

﴿ ترازوی قیامت بیانی ﴾

ترازو حق ایرور روز قیامت انینك صدقیغه نازل بولدی آیت
بیلورتنکری اگرچه حالمیزنی ترازوغه سالور اعمالمیزنی
قیلورآگاه قُلین قیلمش لاری غه یتوشماس عقل ایگام نی ایشلاریغه
ترازو باریغه اقرار یمیز بار نچوك ایر کانیغه نی کاریمیز بار

الهی قیل آغیر میزان میزنی سلامت توت بیزینك ایمان میزنی

﴿ دربیان پُل صراط ﴾

جهنم اوزره بر کوپروك ایرور آه اوشل کوپروك صراط آتلیغ گذرگاه
قلیچدین تیز ایرور قیلدین اینگچکا پشیمان لار اوشل کون توشکای ایچکا
عجب حیران بولورفرزند آدم قدم قویسه اینك آستی جهنم
اگر قیتای دیسه قویماس مؤکل بولور فرزند آدم حالی مشکل
معین کورسه لار خلق اول تب تاب بولورجان وهمی برله زهرلا رآب
یورك لارقان بولوب کوزلارتوکاریاش اومنزلدین قوتولغایمو غریب باش
فغانلار قوپغای اولاد بشردین کیم اوتکایکیم یقیلغای اول گذردین
عنایت قیلسه بعضی آدمیزاد اوتکاراندن یشیلدیك بعضی چون باد
اوتار بعضی سی اندین یوگروك آتدیك اوتار قربیغه لایق بعضی لردیك
اوتار بعضی مسلمان تایه تایه یتار آخر دیکان عشرتلی جایه
قدم قویسه یقیلور بعضی انسان الهی ایلاگیل اولگون نی آسان
اگراوتکار مسنگ اندین سلامت قُولینك رسوا بولور روز قیامت
بیلیب تصدیق ایتب بول کوب خطرنی بومسکن قویمدی عصیان ایتارنی

مناجات

الٰهی بنده‌نی صاحب ندم قیل — صراطِ شرع اوزه ثابت قدم قیل
طریقِ مستقیم کَه‌سال قُلونکُ نی — عنایت کوییغه کینك قیل یولوم‌نی
معاصی لاییغه تایدورمه پایم — بهشت مغفرت نی ایلا جائیم
اکرچندیکه بیحد دور گنا هیم — سلامت قیل خطر لاردین الٰهیم
کرم لیك پادشا ها کرد کارا — رحیما مغفرت لیك بیر وبارا
اکرچه‌سانی یوق عصیان قیلیب‌میز — امید اولکیم سنی واحد بیلیب میز
الٰهی برلیکینك نی حرمتیدین — سلامت قیل اوکوبروك محنتیدین

دربیان حوض کوثر

قیامتده پیمبر حوضی دور حق — صفاتین قیلدی تعین شاه اصدق
سویی‌اولحوض‌نی‌سوتدین ایرورآق — ایسی چون‌مشکدین هم ایردی‌بهراق
دمی سوایحسه اندین هرمسلمان — یقین‌بیل‌سوسامس هرکزاول‌انسان
خداوندا نصیب ایتکای سن اندین — امیدی کوب‌ایرور بندنکنی سندین

دربیان شفاعت انبیاء علیهم السلام

خدا اذنی بیلان حقدور شفاعت — قیلورلار انبیاء و اهل طاعت
شفاعت کیم مُسلما نلارغه‌دورسود — ولیکن بولمغای بی اذن معبود

خدا اذن ایلاسه روز قیامت — سیوك لوك بنده سی ایلار شفاعت
قیامت کون عجب شدتلی کوندور — انینك قیتغ لیغی ازحد فزوندور
اوکون نینك هیبتیدین یشك ریب — بولور کوك پاره پاره تاغ توزغیب
زمین اوتادی برچه کوه سنکین — بولورحق‌خشمیدین‌چون‌پشم‌رنکین
اوشل شدتغه یرکوك قیلماسه تاب — نچوك طاقت قیلور برقطرهٔ آب
بولو رخم غم بیلان خُردانِ زیبا — دلیلیم یَجْعَلُ الوِلْدانَ شیبا
بولوربربرکادشمن دوست دیکانلار — مکر تقوا یولیده غم یکانلار
هوا مسدیك قیزیریرهم تیموردیك — غضب قیلغان‌کیشی‌بولغای‌کوموردیك
کیلوز نیزه بویی خورشید تابان — خجالت تیریکا غرق اول بیابان
بولور اوز حالی برلان آده‌یزاد — کیلورکونکلیغه قیلغان ایشلاری‌یاد
اکرحق یا پمسه جُرم ایلاکان‌جای — گواه‌لیك‌برکوسی‌بیل‌دست‌ایله‌پای
قباحت لیك عمل لارتوشسه کوزکا — علاجین کیم‌بیلورحضرتدین‌اوزکا
محمد کیم ایرور حق نینك حبیبی — معاصی دردی نینك حاذق طبیبی
بیلین همت قوریغه‌باغلاب اول ایر — همه نفسی دیسَه اول امتی دیر
همه اوزنفسیکا بولسَه کرفتار — محمّد امتی مسکین اوچون زار
اکربولسه ایماتورغان باله کم — تاپیلغانده نچوك جولان قیلورأم

مینگ اندا غ آنه دین خو براق بهراق — محمد دور غریب امت اوچون داغ
آقاردر یا بولور اول محترم دین — شفاعت شیری پستان کرم دین
قیلور حق اِذنی برله هر طرف جوش — نصیب ایتکان اودر یادین قیلور نوش
نصیبه ایتمگان فرزند آدم — قالور انداغ اولوغ یَمدین قوروغ قَم
کیشی بیلماس قیامت دشتیده آه — بوقُل لارنی دیکایموامت اولشاه
اکرامت دیسه خوش دولت بخت — یوق ایرسه عاصی لرغه ایش بولورسخت
اگر امت دیسه نورٌ علی نور — یوق ایرسه عاصیلارغه ایش بولورزور
اوشل سلطانکه داعیاً الی الله — غریب امت اوچون داغ ایردی والله
بوامت لارعجب زشت ایتی حالین — یاپار بدعت بیلان سنت جمالین
بهایمدیك ایشی ایچماك یماك دور — قوروغ تیل برله امت میزدیما کدور
الٰهی لطف قیل حسرتلی ساعت — حبیبنك دین نصیب ایتکیل شفاعت
أیورمه یخشیلارنی آره سیدین — یراغ ایتمه حبیبنك قاره سیدین

﴿ بهشت ودوزخ نی بیانی ﴾

ایرور جنت و دوزخ حالی موجود — یراتیب دور انی خلقیغه معبود
کونکلغه سَالمه ای عقلی پیاده — سیغار اول ایکی منزل قیسی جاده
اکر امر ایلاسه کونَین برپای — بولور برپسته نی پوچاغینه جای

کیرار دوزخغه کافر قیته اولمس — عذاب سخت دین هرگز قوتولمس
همیشه قالمغای ایمانلی بنده — توتار آخر قولین ایمانی انده
اکر عفو ایتسه آثام کبائر — دیکیل جایز او دور غافر وساتر
صغیره دین اکر توتسه خداوند — دیگایسن ایرك انینکدور ایخردمند
اوزی قادراوزی غافر خدادور — قُلیغه هرنه حکم ایتسَه روادور
نعوذ بالله استحصال عصیان — آلور مؤمن کیشیدین شمع ایمان
بهشت ایچره کیشیکیم بولسه داخل — بولور انده همه مقصودی حاصل
تیریکدور دایما اندین صونك اولماس — اَلمدین حزن غمدین ذرّه بولماس
همیشه عیش ایله عشرتده بنده — کونکلده کیچمکان عزتلار انده
اکر جنّت بیلان دوزخنی اوصاف — قیلورغه جمع بولسه قاف تاقاف
ادا بولماس ایکی منزل صفاتی — انی یخشی بیلور تنکریم نی ذاتی
ایکی منزل صفاتین سانی بولمس — الا راهلی بیلان هیچ فانی بولمس
بیتیب دور شارح اوراد آنی — که بولماس عرش وکرسی لوح فانی
فنا بولماس دیدی لوحُ قلم هم — عقیده بولدورای فرزند آدم

﴿ مناجات ﴾

الٰهی اعتقاد پاك برلان — منی آغشته قیلغیل خاك برلان

دلیم صادق تیلیم غه بولدی قایل — بوسوز دین قیلما غیل بر ذرّه مایل
خداوندا اوز ونکنی حرمتینکدین — کریم و غافر و ستار آتینکدین
بو مسکین لارغه مؤمن اسم قیلدینك — جماعت اهل سنت قسم قیلدینك
اوشل آتدین آیرَ مغیل همیشه — اکرچندیکه بولسَاك جُرم پیشه
ملك کیلسه جسددین آلغالی جان — قیلور شیطان ملعون قصد ایمان
قیلورده جان شیرین جسمدین نقل — عزیز جان اچغیدین کَم بولور عقل
کونکل شهبازینی قیلماق اوچون صید — قیلور هر یانده شیطان حیلهٔ وکید
مدد سن قیلماسنك اولد مده یاحی — اورار تیرنا غمیز غه اول لعین نی
خداوندا تیریکده جان چیقارده — لحد ده حشر ده کوفروك اوتارده
جمیع یرده مؤمن آتیمیز دین — آیرمه صدقیمیز نی ذاتیمیز دین
همیشه نفس ایله شیطان کمینده — منی آزغور مغیل دنیا و دین ده
تیلاکیم بو ایا سبُّوح قدوس — قلونکنی قیلماغیل رسوای ماء یوس
خداوندا نه قیلدیم طرفه یازدیم — شیاطین مکر برلان یولدین آزدیم
پشیمان من پریشان اوتکان ایشدین — بهار و تیره ماه یاز و قیشدین
یمان ایشدین همه عضو یمنی پاك ایت — کونکل ملکین مقام دردناك ایت
ینه شرمنده قیلمه قیته باشدین — اویاتلیغ قیلماغیل دستار پشدین

مناجات ایتی الله یار مسکین — قبول ایتکایسن ای دارندهٔ دین
تیلیم عذر ایغالی یا کاشف راز — تیلیم نی مینك تیلیم قیلسم ایرور آز
اویاتلیغ من ولی یا عالِم السّر — قنی عذر ایغالی یوز مینیگیدن بر
ایماسمن توزکرم خوانده یب توز — کیراك توزلار کاقویسم هر قیویوز
تیله ایدیم تیله هر مطلبینك بار — دیدی حقدور اوزی دانای اسرار
اوشل بِه خوف ایتیب بارورین یمدین — تیریم خجلت بیله آقسه تیریم دین

﴿ دربیان عجز و شکستگی مصنف رحمه الله ﴾

اوتار دنیاده الله یار معیوب — مونینکدیك یورکانینگدن اولکانینك خوب
یمان نفسینك سنی اوتدیك توتاشتی — گناهینك باره باره حددین آشتی
بیله آلمام ایا نا قابل اوقات — نچوك جان سن نچوك تن سن نچوك ذات
بهایم سن بشر دیوانه سن ساغ — کناهینك آلدیده ارزنچه یوق تاغ
مُخنّث موسن ایر بالغ موسن یاش — یوزینك قتیغ تیلینك اچیغ دلینك تاش
فعالینك نا مبارك طلعتینك شوم — هُمای بختینگ اوز کعبینك بیله بوم
نه کیم عهد یکه قیلدینك بولدی یلغان — قنی سندیك کَنه آستیده قالغان
یراق توشدونك نُغو قربتلی یولدین — یبار دینگ رشتهٔ طاعت نی قولدین
نه کیم قیلدینگ جهانده ایرته وکیچ — ریابرله اول ایش نی ایلادینگ هیچ

بیلینك نی باغلا محکم بوله مفلوج
کوزینك آچ کاروانی قیلدیلار کوچ

یاتیب غفلت قراسین سورمه یوزکا
بیدی خلق اوز غمینی سندین اوزکا

مصاحب لار که هم عهد ایردی مونده
کیتار لار باقی اویکا کونده کونده

کورارسن قافله نی اوتکانین فاش
کوتار مزسن خطر لیك اویقودین باش

کوزونك آلدیده غی بیکانه وخویش
سفر رختینی باغلار لرپس وپیش

ولی سن خمر غفلتدین بولوب کیف
یاتارسن نیچه رسوالیغ بیله حیف

اولوغلاردین کیچیك لاردین بیکبار
کیتار لار خانهٔ مقصودغه ناچار

اکرسندین کیچیك لار تابسه لار راه
یاتورسن موهنوز ای عقلی کوتاه

بناگاه کاروان سلطانی یتسه
سنکا اصل وطن نی حکمین ایتسه

اولوغ یولغه کیرارسن خواه ناخواه
نه قیلغای سن ولی بی توشهٔ راه

عجب یول عقبهٔ هر بر قدمده
جمیع کاروانی بحر غم ده

خصوصاً یولده بروحشتلی اوی بار
کیرار یلغوز باشینك اول اویغه ناچار

آیوروب کاراوندین قوندورور لار
قیزیل کلدیك یوزونکنی سولدورور لار

عزیز جسمینك غه نعمت خواره بولغای
قرا یر آستیده بیچاره بولغای

یوزالوان برله سوزایغان سچوك تیل
دیمس فرماندین آرتوق بر کینه قیل

لحد قورتی اکر کیلسه یگالی
قنی اولد مده درمان کیش دیگالی

یتوشسه سور غالی ایکی فرشته
نه قیلغای بندهٔ حسرت سرشته

مکر تنکری تعالی قیلسه امداد
وکرنه قیده یتکای داد فریاد

یقین بیلکیل مونی ای بندهٔ زار
خدادین اوزکایوق هچ حاکم کار

نغوقلوقغه باغلاسنك بیلینك نی
ثناسی برله سبز ایتسنك تیلینك نی

لحددین برچه آدم اوغلی تورسه
بولوب یر کاروان محشر غه یورسه

ولیکن هرکیشی اوز ماتمینده
بولور آخر غی سوداسی غمینده

خدا قیلسه ندا ای بنده زار
نه کیلتوردینك نه ترلك قیلمیشینك بار

تن تیرینکده تاتلیغ جان یراتیم
بهایم قیلمادیم انسان یراتیم

همیشه ایلادیم تربیتینك نی
نغوقیلدینك پریشان نیتینگك نی

سنی سالدیم مسلمانلیغ یرینه
قنی شکر ایتکانینك مینکدین بریغه

تمام اعضالارینك نی سالم ایتم
اریغ ذاتیم بیلورغه عالم ایتم

سوغاردیم آب نعمتدین تیشینك نی
قنی ایغیل منکا قیلغان ایشینك نی

نه برکای سن جوابین ای تن آرای
بوحسرتدین فغان ای روسیه وای

ایرورباشدین ایاغینك برچه سی عیب
مکر عفو ایلاکای داننده غیب

ینه کیلسه ندا اندین بیلینك لار
یمانلاریخشیلاردین ایریلینك لار

مسلمان اوغلی ده طرفه یمان سن
یمانلار اورتاسیده بیگمان سن

یمانلیغ نی مگر دانندهٔ راز — یاپوب قوشقای سعادت اهلینه باز
تیلینك ده خلق ارا تسبیح وتهلیل — ولیکن باطنینگ تزویر ایله حیل
وکرنه سن جهان رسوا سیدورسن — خلایق ایچره فتنه باشیدورسن
تیلینکده خلق ایچنده وعظ ایله درس — ولیکن باطنینکده آنچه یوق ترس
کورار کوز کا عجب صوفی نماسن — نهانده نفس ایتکا مبتلاسن
مگر رحمت بیلان دانای اسرار — گنه لارینك نی عفو ایتکای بیکبار
اوشل غملیك کونکل نی ایلاکای شاد — نکولار اورتاسیده ایلاگای یاد
کیشی تاشر قیلور سوداسی تاشر — نعوذ بالله اولکیم حد دین آشر
بشر سنگك قیلما غیل افعال شرنی — عبث اوتکار مکیل اثنی عشرنی
کیب سن خلق ارا فقرانه ملبوس — ولیکن باطنینکده ننگ ناموس
یا نر؟ خنثی موسن قولینکده یانر — عهودینك نخلی هرگز برمادی بر
یاشینك یتکان سری فعلینك سنی یاش — کوزونك یاشی قنی ای مغز یوق باش
قناعت معدنیغه آچ کوزونك آچ — طمع بویی کورونمای بو بیدین قاچ
ساچیلماسدن بُرون ساچغیل اوزینگنی — سورولماسدن برون سورگیل اوزینکنی
قازیلمای یر سنکا قیت آزغانینگدین — یازیلمای عقده لاریان یازغانینکدین
بقادور دیمه عیش بی بقانی — یقانی توت اجل توتمای یقانی

مکان ایتکان یرینکدور مختلط لای — نصیحت گوشه آلسنگ گوشه قیل جای
یانیب عیش وطربدین ایسته ربدین — اوزین یلکان قچان قالغای طلبدین

﴿ مصنف علیه الرحمه نی وصیّت لاری ﴾

من اولسم ای جمیع محرم راز — منی اوزغه اولوکدیك قیلمانك اعزاز
خس وخار اوستیغه تاشلاب توتونك خار — قیلینك متدیك بهایم جسمیدین عار
بوساغه اوستیغه تاشلاب تنیمنی — کفن ایلانك چوروك پیراهنیم نی
منکا حیف ایتمانکیزلار توتمغان بوز — اکرچندیکه مردم قیلسه لار سوز
یبارینك تیزبار اتورغان یولومغه — مبادا قالمغای سیز شوملو غومغه
کوزونکیز دین چیقار مانك قطرهٔ یاش — جنازم آرقه سیدین آتینکیز تاش
ایاغیمیدین توتوب سودرانك لحدکا — نه اوچون قیلما دیم قللوق احدکا
اکرچندیکه بولسم من گنه کار — دعاوزاریغه سیزلار بولونك یار
دینگیز پروردکارا کرد کارا — رحیما مغفرت لیك بیرو بارا
آلیب کیلدوك سنی قاچقان قلونکنی — خطالار بابینی آچقان قلونکنی
کیلیب دور حیله سی یوقدور کیتارکا — تیلی یوقدور بو قلنی عذر ایتارکا
کناهی کوب باقار رخساره سی یوق — بویون سونماقدین اوزکا چاره سی یوق
اکر بیرسنك جزا قادر خداسن — وکر عفو ایلاسنك سن پادشاه سن

الٰهی برچه آتینك حرمتیدین — اریغ ذاتینك صفاتینك حرمتیدین
بوقاچقان بنده غه قیلغیل ترحم — اکرچه قیلدی قُللوق رشته‌سین کم
الٰهی برلیکینگك نی حرمتیدین — نصیب ایت آخرت نی راحتیدین
اکرچندیکه بندنکدور بَد افعال — رخ عصیانه ثوب مغفرت سال
اکرچندیکه یوق ایلکیده هیچ‌شیء — بوقاچقان قلنی رسوا قیلمه یاحی
نه بولغای بودعالاردین خدایم — بوقاچقان بنده‌غه اوتکای جرایم
کیل ایطالب بودوندین یوزاوکورسنك — طریق کعبهٔ مقصوددده یورَسنك
قدم قویسنك اگربول وادییغه — اطاعت ایلاغیل هادي دین غه
عجب یولدور انینك پایانی یوقتور — خطرلیك یرلارینی سانی یوقتور
طلب قیلغان اوشل راه عدم ده — هلاکت چاهیدور هر برقدم ده
عجب یولدور تمامی محنت ورنج — ولیکن هر قریش ده برنهان گنج
اوشل گنج نهان یاتقان زمینده — مهیّا دور قراقچی لار کمینده
اگر قیلماسه تنگری همچو تدبیر — سالور بوینونکا ناگه دام تزویر
اوشل ایریکه‌ایرنگك ایری بولغای — هدایت منزلینی شیری بولغای
تخلف قیلماسه هیچ شرع ایشیدین — طمع لیك بولمسَه هرگز کیشیدین
آلیب قولغه چراغ علم ظاهر — علوم باطنی ده بولسه ماهر

فنا بولسه تن و جاندین تولایدین — قو تولسه ماسوا دین لطف حی دین
قیو ایرمیش فنا بولغان نشانی — تکبر بولماسه مقدار دانی
کیشی اوز نفسینی گر بیلماسه پاك — بولوب قُل لوقده ایتسه ما عَبَدْناك
اگرچه بولماسه فارغ ایشیدین — اوزین کم توتسه هر مؤمن کیشیدین
ایشیتماسه کیشی هچ من دیکانین — اوزی هم بیلماسه فانی ایکانین
اوزی ایتسه فنا بولدوم ایماسدور — فنا بولغان کیشی هرگز دیماسدور
اوزینی باشینی ساتسه اوزی قُل — قچان عاقل کیشی برگای انکا پُل
اگر روبرسه هم بعضی مَکاشف — ایشانمسدور انکا هچ مرد عارف
اگر کورکان بیلان اوزدین کیتیب دور — یتیب سندیب انکا شیطان یتیب دور
بوکون‌نی توش بیله توش قیلمه انجام — بیان ایتماك بیله قالغانینی شام
اگر کم بولسه کور ماکدین مخافت — یتار اخشام صبا بو توشدین آفت
اوزین ایغان کیشی البته دور خام — ولایت تختیغه باسقان ایمس کام
اگرچه هر کیچه کوك بولسه طوفی — بُرون غیدین زیاده بولسه خَوفی
مبادا غرهٔ توشسه کونگل غه — بوغرّه باشلاسه آفتلی یولغه
بولور حالت لیك ایر البته خاموش — اگر یتیلسه مَی هیچ اورمغای جوش
کوتارمس اون ولایت لیك خردمند — صداچیقماس اونیدین باغلاسه قند

ديمس هر كيمگا اسرار حقايق — اگر تاپيلسه گنج اخفاسی لايق
كيشی اوچقان بيلان سوی سموات — تورّع قيلمايين بولماس كمالات
ولی اولدور چيقارسه ما سوانی — هوادين دور طلب قيلماق هوانی
نبی تبعيتيدور رشتهٔ حب — وَرَع قيلماق كمالات تقرب
اكر فيل ديك ايرور منهی و گرقيل — ورع اصحابی ايتورلار حذرقيل
اگرچه كوب ايرور جود سجودی — كورونماس ذرّه چه عارف وجودی
اگرچه ظاهر وباطن ديسه درس — سقر آلديده تور كاندين قيلور ترس
رسول الله نی امرين قويمه زينهار — شياطين شتّه لار ايريلسنگ ای يار
نبی نی امريگه قيلسنگ اطاعت — سعادتدور ، سعادتدور ، سعادت
كدای كوچهٔ درگاه بولسنك — اميددور مُلك دلنی شاهی بولسنگ
كيشی قيلسه خلافِ حكم شرعی — انی جنّی ديكيل يامرد صرعی
اكَرسواوستيده يورسه اوشل كس — ديگيل چندان بولورسواوستيده خس
هواغه اوچسه گرمانند جن دور — انی هادی ديمه شيطان ديندور
كورن آرتوق ايمس دوركورمكان كَم — كيم اتقی بولسه عند الله اكرم
كيراك تابع كا متبوع مكمل — اُلغ تندين بولور پيدا اُلغ ظِل
كيراك كوب طالب ايچره برنكورای — ياروتماس مونچه يولدوز بولمسه آی

علو همت يگيت لار كا كيراك پير — گمان سيزاوچمگای كوب بولسه هم تير
اوشل چنديكه حرب آلاتين آسر — اكر باسر يوروسه ياونی باسر
توشوب شاه ايلكينه بازی قاچار باز — بولور زاغلار كا بازی ايسرافراز
بوتعريف لرغه صادق بولسه رأينگ — وليكن بولماسه روشن ضميرينك
ايرور نقصان اوزونكدين كورمه كمدن — بولور سعی البته مؤمن ديكاندين
رسول فرمانيدين قيلسنك تخلف — تأسف دور تأسف دور تأسف

محبت الله نی بيانيده

كيل ايساقی ايكولان ايلالی شُرب — اوشل شربی كه خلق اندين تاپار قُرب
شراب برك دل اندين بولور صحو — قيلور بر مدعادين اوزكانی محو
اگر فغفور چين دور قيصر روم — محبّت اهلی نينك آلديده معدوم
محبّت جاميدين تابسه كيشی بهر — نه قيلسون ملك ومال ما وراء النهر
كونگل ملكيكه برعالی صفت دور — محبّت گنج باغ معرفت دور
رضای حضرت معبود اوشنده — جميع ايستا كان مقصود اوشنده
انينك ديك ملك نی سلطانی بولسنك — نه حاجت پر يوزينی خانی بولسنك
اگر خردلچه بولسه مهر اغيار — بولور باطن كوزينك محجوب اسرار
نچوك كيم ذره چه خس توشسه كوزكا — قيلور البته كورماك ليك نی اوزكا

قضاغه راضی وبلاغه صابر بولماق نی بیانی ده

کیل ایساقی محبّت جامیدین مَی — خریدار ایلگینه برکیل پیاپی
خریدار اول ایرور جز نیّت فرد — کونکل کونکلا کینه یوقتور مغای گرد
قیو حالتده بولسه ایرته وکیچ — خلاف حکم محبوب ایتمگای هیچ
بو یولنی برچه سین طی قیلغان ایرلر — رضا برماك مقام اعلاسی دیرلر
اگر باشیده یورسه آسیا سنگ — رضا جوینده هرگز بولمغای تنگ
اگر هر کونده ایکسه زهر ایاغین — سیوك لوك بنده سی چتمس قباغن
کیشیکیم راضی لیق نامنده بولسه — قیلور شکر اژدها کامنده بولسه
رضا ایوانیده تابقان کیشی جا — دیماس وا باب آفت بولسه هم وا
اگر مغز دلینك ایریلسه تاپوست — یغینی یغ اگر چین قُل سن ایدوست
سولار غم توشسه هم آزاده ایرکا — اوچاراوت توشسه چندین خالی یرکا
خدا امریغه عاقل غم یماسدور — دیماس کردون قیلور کردون ایماسدور
انینك حکمیغه هر کیم بولسه ممنون — کوتارمس اونا گر باشین قیلور اون
بو تاغقه سورسه لار تاشلاب او تاغدین — ثنادین اوز کاچیقماس عقلی ساغدین
اگر قِن دور و گر مینك قیلسه لار قین — قچان توشکای چین ایرنی کونکلینه حین
قیو حالت بیلان جان بولسه تنده — بولار شاکر همیشه راضی بنده

الغ یولدین اداشقان نیچه بی عقل — قیلور ایرلار دین اول یلغانچیلار نقل
کیشیکیم عاشق دیدار حق دور — محبت اهلی برلان هم سبقدور
نه حاجت اوز کاچه طاعتلار اندین — بولور یوزی قراموندا غ دیگاندین
بویورغانیغه هر کیم بولسه منکر — گمان یوقتور بولور البته کافر
اوشل خلقیکه کوب بیعقل ایمشلار — خدا نینك دشمنین عاشق دیمشلار
دلُ جان برله بولغان عاشق زار — خلافِ حکم قیلماس ذرهٔ کار
بو یورغان ایشلارین شادی و غمده — قیلور بردیك فراغتده اَلَم ده
اگر تولدورسه لار یرنی یوزی نی — قیزیل طلا ییلان سالماس کوزینی
بلا اوقی قدالسه اور مغای آه — قیلچ باشیغه کیلسه بوز مغای راه
کیشی کیم قیلسه عاشق لیقنی لافین — قیلور موهیچ معشوقین خلافین
مسلمانینی یوز چوب اوردی بردون — اوشل آزاده دین هچ چیقمادی اون
دیدی بر ناظری قوب حاکمه بار — بوایدی حاکمیم حاضر دور ای یار
تن وجان برچه سی املاك رب دور — مقاصد ایستماك بزدین عجب دور

طالب هی اولدورکه جهان سوداسیدن ماسوا بولسه

کیل ای کونکل جهان سوداسیدن کیچ — قدم غم کشورینه اور مغیل هیچ
جسد قالماسدین ایلکاری نفسدین — هوا کوب قیلماغیل کیچکیل هوسدین

درتوبه آچوقده ایسته مقصود ایش اوتکان سونك پشیماندین نچوك سود
ایگیل تیزراق خدانی طاعتی غه کین قویمه بودم نی ساعتی غه
یگیت لیکده عجب خوش خوف زاری یاغین لیق کیلسه خوب یل نی بهاری
کوزیدین یاش اکر قور قوب توکار یاش دُر رحمت بولور هر یاشیغه چاش
مبادا توبه قیلما سدین بورو نراغ اجل کیلسه کیتارسن توبه سیزداغ
اولوم نی دایما یاد ینکده بیلغیل انی ایلکین گریبا نینك ده بیلغیل
اولوم نی ساقی سین پیشانه ده بیل لبیك نی دایما پیمانه ده بیل
اجل تارتیب تور وبدوریای بیله اوق یاشونریر قاچار درمانیمیز یوق
کوتاریب دور قیلچ بزکا سالور غه کیشی بیلماس قویار مودم آلور غه
بیلورسن یوق بودنیا نی بقاسی قدم قویغان یرینکدور جریقاسی
تعجب موندین اوتماس جرلبنده بنی آدم هنوز اوز مطلبنده
قدم دریا یوزیده روی خس ده هنوز اولاد آدم مینگ هوسده
سحر بولسه ندا ایلار فرشته دیگای ای آدم غفلت سرشته
سنی خلق ایلاگان سلطان غالب همیشه بنده سیدین توبه طالب
ایگام نی مغفرت دریاسیدور جوش عجب دور بنده سیدین غفلت آغوش
ایکام دین لطف رحمت باین آچمق عجب دور بنده سیدین مونچه قاچمق

یاتورسن تابکی ایمدی اویانغیل دل وجانینك بیلان حضرتغه یانغیل
نه کیم قیلمیشلار ینگغه توبه قیلغیل باشینکنی یوقاری قیلمه قوي قیل
اکریر یوزینی سلطانی بولدونگ اولوم چنکالیغه آخر توتو لدونگ
اکرتابسنك حیات حضرت نوح قیلور برکون اولوم جانینگنی مجروح
نه دورتوبه دیماك یانماغ گنه دین توزولك یولغه یورو ماغ اوز کالاردین
خدادرکاهیده چون ایلادینگ عهد انی سیندور مغیل نفس ایلاسه جهد
اکر توبه دیماك چیقتی تیلینگ دین نه سود اول بولماسه جان ودلینکدین
دل وجان برله قیلغان نی نشانی ینه قیلماسه توبه قیلغان آنی
اکرچین یانه سن تارمش بویانه تهِ پایانه دور آیریلمه یانه
ندم نورین کونکلدین قیلمه غایب اکر تایب ایرورسن کیتمه تایب
اولار بر عهد ایله برخیلی بولسه اکر چندیکه عشرت میلی بولسه
کونکل تصدیقی ریشه دور عمل شاخ اولوغي توبه دور سیندورمه گستاخ
سینوق شاخ ضربی برله زخم آلوراصل مبادا قالمغای خشك آخری فصل
جریمه چرکی برلان ظاهرینگ بر بولوب سن کِرندم دریا سیغه کِر

حکایت رابعه علیها الرحمه

ایشیتکیل رابعه نی اشکین ایشاه — بروني چادریغه تامدی ناگاه
دیدی بو چادر ینکنی ایقریندای — قیزیل قاندور کوزومدین سچر اغان یاش
اویاتلیغ عاصیه دین ای کزیده — بولو بدور قانه تبدیل آب دیده
اکرچه رابعه دور مرأ بالذات — ایرانلار قویدیلار تاج الرجالات
اوزین سودراب حرمغه جانی برلان — یتوشتی یتی یلده یانی برلان
انینك شأنیده کی کسب وکمالات — عدودین دور برون اذواق حالات
مونینکدیك یغلاسه انداغ نکورای — بیزینکدیك روسیه نی حالیغه وای
همیشه ذو قیمیز عیش وکولوش کا — یتوشماس ایرته قیلغان توبه توشکا
الهی لطف قیل من مبتلاغه — توشو بد ور من بیابان بلاغه
یاتیب من یوز توبان ایسّغده سوساب — کیشی یوقتور تاموز غای قطرهٔ آب
قوروب قانیم یتیب دور لبکا جانیم — توشو بدور یرکا آغزیمدین زبانیم
مضرات اهلی اطرافیده دور پر — امیدلیك من هنوز یا کاشف الضر
کرم بحریدین ایسلطان وهاب — عطا قیلسنك منکا بر جرعهٔ آب
سعادت قوتینی قیلسنك عنایت — رفیقیم بولسه توفیق هدایت
بیریب سینماس عصای توبه قولغه — طلب دردی بیلان سالسنگ بویولغه

تورغ زادی بولسه قوینو میزده — عبودیت طنابی بوینو میزده
یوروتوب یخشیلار کیز کان سبب نی — رضا ملکیغه قوندور سنك طلب نی
مونینکدیك ایشلارای داتای اسرار — سنکا آسان ایرور گر بیزکا دشوار
کوتاریب من امید برله بیلاك نی — خدا وندا قبول ایتکیل تیلاك نی

موعظة

کیل ای نفس آچمغیل کوزهر قیانه — یوق ایرمیش اعتماد اوشبو زمانه
میسّر بولسه طلادین سنکا تخت — اوزینکدین پست کازینهار ایتمغیل سخت
اکر بیرسه جهان سلطان لیغی دست — کیشی اوز حالینی بیلماك کراك پست
اکر رتبنك ایرور اعلای آفاق — یقیلغان خسته لار نی حالیغه باق
بو رفعت برله کوك نی کور همیشه — یوزیدور یر ساری ای یخشی پیشه
اکر چندیکه اورنینگ بولسه افلاك — قویاشدیك اوب توروب رخسارهٔ خاك
اکر دنیاده بولسه زور بازو — ولی انده قوروغ لوغدور ترازو
طرف موری وسنده قوّت فیل — مسلمان لیغده انکا مرحمت قیل
اکرچه اول ایاغ آستیده دور خوار — خدا مخلوقیدور آغریتمه زینهار
تکبر قیلما غیل ای بی معانی — فلانی اوغلی دور مندیب فلانی
اکر آلدینك ده کی قل بولسه والی — کونکل نی کینه سیدین ایله خالی

بورونغی حالیغه قیلمه نظاره — انی تنکریم عزیز ایتسه نه چاره
ایشانمه آته غه قالمه طلب دن — سور الماسدور قیامتده نسب دن
حسب فوق نسب دور ای نکوحال — ایاکدین اوتکارورخوب ایشلاکان شال
قراچه اوغلی خواجه اوغلی دین کم — معلّم بولسه سیّد دن اوتارهم
اکر صاحب نسب توز دور ایشیگا — نه سوزدورایکی خصلت لیك کیشیکا
اکر قیلسنك سفر دار الحیاته — خوب آته باردیمه تار ماش خوب آته
اکرچه نوح ایدی هادی انسان — توغو بدور انداغ ایردین نا مسلمان
اکرچه نوح اوغلین عرضین ایتی — خدا دین لَیْسَ مِنْ اَهلك ایشتی
ابو طالب که عم دور مصطفی غه — آتا ایردی علی المرتضی غه
کیچیك دین مصطفی غه ایردی مشفق — ولیکن بولمدی دینده موافق
دیانت سیز اوشل کیم بولدی نابود — پیمبر شفقتی هم قیلمادی سُود
انینك حکمیده دور ادبار و اقبال — تیکاندین گل چیقاردی زهر دین بال
خلیل الله ایدیلار آزر اوغلی — تقی لوط نبی دور هازر اوغلی
حسود ایتکان کیشی دون ودَغلدور — بوبر سوز خلق ارا ایسکی مثلدور
چراغی نی که حق یاندوردی قویدی — انی کیم پوف دیدی سقّالی کویدی
خدانی صنعیدین کوردینك کرشمه — بر ایسکی یردین آقتی ینگی چشمه

انی بند ایتکالی آلدی برَو بیل — مونی غرق ایلادی ناگه کیلیب سیل
اکر قاری کیشی ظلم ایتسه تار تار — ولی مظلوم دیکان نی اَجری آر تار
مسلمانیغه هیچ بوله مُکابر — بارورجا بر ایرور ای نفس جابر
توشورمه نفعی یوق رنجش میانه — سنی ایلتور زیانه یا زیانه
تیریك یور گونچه ظالم اولگانی خوب — گنه دین هرنچه گم بولغانی خوب

حکایت حجاج

مسلمانیغه برکون ایدی حَجاج — دعای خیر اوچون بزکا قولینك آچ
دعا غه قول کوتار دی ای نکوحال — دیدی یارب بو ظالم جانینی آل
دیدی حجاج اوشل مرد خدا غه — تیلینگك باردی نچوك موندا غ دعا غه
دیدی حجاج غه اول مردنکو سیر — سنکاهم برچه مؤمن لارغه دور خیر
گناهینگك کم بولور اولسانگك اکر تیز — کیتار ظلمینگك الارنی باشیدن تیز

طمعدین اوزاق بولیشنی بیانی

کیل ای آزاده بول همت بیلان یار — طمع زندانیغه بوله گرفتار
بریگا بولماسه دنیا ایشیدین — قیل استغنا طمع قیلمه کیشیدین
خدا اینگك هر نه برسه قیل قناعت — کونگل نی قیلمه منّت دن جراحت
یوگورسنك کونده بر گدو اوچون چند — بخارا اولکه سیدن تا سمرقند

بدخشاندین کوتارسنگ یوزسری تاش بهاسی بلخ ایچنده بولسه برماش
اکر باشی بیلان چاه قازسه بنده کوزینی یاشیچه سوتابسه انده
وکر قازسه اریغ کرپیك بیله مرد انکا بر حوشهٔ جو قیلسه پرورد
بو محنت برله تابسنك پرچهٔ نان کیشینی منتی دین اولدور آسان
قدرغان برله رزقینك قطره تاشماس کیتار قدرینگ قدردین هرکز آشماس
توکل کنجیدین ای یوز اوکورکان بویور غانغه مخالفدور بو یورغان
آلا بولکان آلا یورکاندین آرتوق کو مولکان تیرمولوب تورکاندین آرتوق
اکر تاش چیناسه ایلدین چیقب تاش کیشیکا ایکمکای همتلی قل باش
طمع نانیغه لب آچقونچه اول آچ طمع بویی کورونمای بوئیدین قاچ
اکر قرنی برار تویماسه قرنی کیشیکا ایتمکای ایر بنده سرنی
طمع لیك سیلیدین به دور سلینکان تیلانکاندین ایرور آرتوق تیلینکان
طمع قیلمه تا پارغه زر نکارین بوزر مهری بوزر دین نی حصارین
کیشی نی مطلب سیم بولسه یا زر خلیل نی آته سی هم بولسه آزر
مصاحب بیلما کیل دنیا خصیمین نسیم معرفت ایسته نه سیمین
ایما کلاب توشسه کیتسه ایت بیلان پوست طمع قیلمه کیشیدین توشه ایدوست
غرض دنیـــا بولوب ای آده یزاد عزیز عمر ونك نی هرکز قیلمه برباد

کیشی نی خدمتیده باغلاسنك قول جلاویدا یوکورسنك بر قدم یول
بو یورکاندین فنا کیچکانینك آرتوق بونعمتدین زقوم ایچکانینك آرتوق
ولیکن تیکسه خاص ایرنینك جلاوی سعادتدور دلینکك دردیغه داری
اوشل ایرنی ایری کیم بی ریادور قدم تفراغی کوزکا تو تیادور
انینکدیك بنده نی بولسنك کداسی نه دولتدور خدایم نینکك رضاسی
انینکك پروانه سیدور خرمن زر دمی سودور اول ایردین مشك عنبر
سعادتلیك کیشی اول حق رهنده بیلور یول باشچی سی نینك در کهنده
نه رسوا پیر ایرور نفسی اوچون خوار مریدی ایشیکیده یورسه اول زار
حیا یوق شرم یوق هرکز الارده بیتیکلیك هادیلاردین نسخه لارده
کیچه کوندورزغه کیم نینك قوتی یتسه حرام ایرمیش اوزینی سائل ایتسه
نبی ایدی قیامت بولسه ایدوست طمع لیك نی یوزیده بولغای پوست
بیلای دیسنك بوسوزنی ایسته مشکات طمع برله کیچور غان حیف اوقات

حکایت ثوبان

عجب مرد ایردی ثوبان اتقیاده اول آتلیغ ایردی برکون ایل پیاده
قولیدین یرکا قمچی توشتی ناگاه توشوب آلدی اوزی اولمرد آکاه
یار انلار ایدی اول پاکیزه حلقه نه بولغای ایردی امرایتسنك بوخلقه

دیدی ثوبان طمعدین بولمغایدیب آلیب برگیل دیماك نی کور مادیم ایپ

محبت سیز کیشیدین اوزاق بولیشنی بیانی

کیل ایطالب کوزونك عبرت بیله آچ محبت سیز کیشیدن قوش بولوب قاچ
محبت اهلینی جویانی بولغیل اوشل کیم اوچرادی قربانی بولغیل
کیشینی کونکلی کیم بیگانه بولسه ایرور دشمن اکر هم خانه بولسه
محبت سیز که بولدی هر قیو ذات اکر فرزند شیرین دور ایرور یات
محبت بولماسه هر کیمده ای خیر آتانك بولسه ایرور بیکانه وغیر
اقاریب یورماسه کونکلی آقاریب قولونکدین کیلسه هیچ اولتورمه باریب
اکر بیکانهٔ نینك داغی بولسه انکا صرف ایت کوزونکنی یاغی بولسه
جکر بندینگ یوراکینك کوشه سیدور انینك مهری قیامت توشه سیدور
انینکدیك یارایله چون ایلادینك عهد ایچورسه زهرانی بیلماك کیراك شهد
تیلاسه بورك نی برماك کراك باش اکر جان ایسته سه قیتار مغیل قاش
اکر بولسوندیسنك ینگیل آغیرلار چیقیب بریانه تاب بُریان بغیر لار
قیلور صحبت اثر ای طالب راه مونینکدیك جاری بولدی عادة الله
نه کیم توز کا نیغه توشسه بولور توز که اندین اوتسه نیچه کیچه کوندوز
اکر چندیکه نا قابل لیغینك بار نکولار جمعیدین ایریلمه زینهار

اکر چیقسه ایاك نی جمعیدین لاس بولور غرق سیاهی أیها الناس
اوزین قیلسه قیومس نُقره غه ضم قویار مس آتینی خلق اوغلی درهم
آلور صحبّت ده بربردین کیشی بهر اکر کوب چشمه بربولسه بولور نهر
جماعتدین اوزونکنی قیلمه ممتاز چاپار کوب توبدین ایریلغان قوشه باز
کَلَه کا بوری چابسه ای فلانی قیو ایریلسه اول هم تیشلار آنی
یوروسنك یکه دیو باشینکنی یَنچر قراقچی توپدین ایریلغاننی سَنچر
خدا نی رحمتی بولسه جماعت ایرور رحمتدین ایریلغان شناعت
نه اول جمعیکه غفلت اهلی بولغای بهایمدین زیاده جهلی بولغای
الار نی صحبتین بیل زهر قتّال بوزار کوب صحبتی نی بربَد افعال
کراك صحبت ایلی برتن وبررنگ بَرَص بَرروی ناخن بولسه هم رنك
اکر کیلسه مضر نفرت قیل اندین یلاندین نی ضرر کورسنك یل اندین

محبت دیو

دیدی بردیو حاسد یانه برکا باریب کَیدایت فلان فاحشلی یرکا
دیدی اول فرقه دین فارغ بول ایار الار دور بر بریکا رهبر نار
بیلیب دور ظاهرِ دشمن لارین دوست ایماس حاجت که کیرسه رك بیله پوست

دنیا دین تجرد حقنده

کیل ایسالك اوزونگنی یولغه سالدینك — اولوغ همت عصاسین قولغه آلدینگ
اگر قالمای دیسنگ کیر کان یولونکدین — تجرد دولتین برمه قولو نکدین
کین غه باقمه غودیك بولسه بنده — یتار مقصودیغه تیز ایزلاکان ده
اکر باقسنگ کیین بوتاغ وچولده — مبادا قالمغای سن اورته یولده
مشقت بولمسه سونغان بویونده — بهاندین بولغانی یرنینگ قویونده
عبادت بنده نی منظوری بولسه — به اول ایرنی اوییده حوری بولسه
ولیکن ایتمسه شهوت جدا لیغ — کونگل غه توشسه قصد گدخدا لیغ
دیانت ایسته گود کنی طلب قیل — اکر تا پیلماسه کنجیده خب قیل
اگر زنگی بچه دور کوزلاری کور — اوکیم مستوره بولسه بیل انی حور
اگر چندیکه بولسه بنده زاده — انی صاحب نسب دین کور زیاده
تیلی نینگ اوزینی شرم وحیاسی — یوزینی آقی دور ایرنی رضاسی
اوشل خاتون که نامحرم نظر دور — اکر شمس وقمر دور ماچه خر دور
اکرچندیکه بزرك زاده دور اول — یقین بیل تورت ایاغ لیق ماده دور اول
انی منع ایتمس ایردور بی حمیت — خلاصه ده ایرور موندا غ سویت
بغیرت ایر ایرور راضی قضا غه — یبار مس خاتونین توی عزا غه

بولور راضی قرا یرکا تیقارغه — قچان راضی بولور اویدین چقارغه
غرض ای بنده لار ناظر بولونك لار — یمان یول فرقه غه حاضر بولونك لار
بنی آدم ده بار دور بر فریقه — توتار لار اوز لارین اهل طریقه
الار شرع نبی نینگ دشمنی دور — الار نی آتی یعنی روشنی دور
الار اوز لاریغه عارف قویوب آت — اوقور لار عامی لارغه یخشی ابیات
ولیکن ایتوشور بیهوده معنی — اوزینی یولیغه سالماقغه یعنی
الارده بولمغای هیچ یخشی نیت — عیال واهلیده بولماس حمیت
جمیع جانورلار توشسه کوزگه — حمیت لیك بولور تونغوزدین اوزگه
الارنی فعلیدور تونغوز کا اوخشاش — شریعت منکر یدور آغزیغه تاش
الارنی فعلینی کیم یخشی بیلدی — بولوب کافر یانار اوتقه یقیلدی
بولوبدور هم تقی برفرقه پیدا — آتی مؤمن ولی نفسیکا شیدا
یغار لار پارهٔ بوینی یوغان نی — سالور لار اورتاغه قیز و جوانی
اکرچه روشنی ایرمس بوا وباش — ولی بو ایش شریعت حکمیدین تاش
بیتیب دور بوالحسن اول یخشی بنده — کتاب تنبیه الضالین ایچنده
بو ایغان فرقه کیم ضال ومُضلدور — شریعت اهلی بو ایلدین خجلدور
اینا نسوندیب تقی برنیچه بی عقل — قیلور لار خواجه احمد دین مونی نقل

خدانی دوستی بولسه خواجه احمد — قیلور موهیچ مونینگدیك بدعت بد
شریعت ده ایدی اول آفتابی — قالیب دور بزکا اول ایردین کتابی
اوشل سلطان بیتیب دور بلکه انده — چیقار موندا غ فریق آخر زمانده
انینگدیك فرقه ملعون خدا دور — الارنی فعلی سنت دین جدا دور
بو ایشلار بیشك وریب ای مسلمان — اوشل قطب زمانغه ایردی یلغان
قیو ایردین که نقل ایتسه بو ایشنی — اینا نمانکك زینهار انداغ دیمش نی
ولی بولسه اولوغ یولدین تایارمو — خلاف شرع پیغمبر ایتارمو
انی شانیغه یالغاندور بو افعال — اگرچین بولسه ایرمس صاحب حال
ولی بیلماسمیز اول ایغان کیشینی — قیلیب اوتکان ایکان شیطان ایشینی
آلیب بارسه کیشی اهل و عیالین — کوتارور بی حمیت لیك و بالین
حرام ایشنیکه طاعت بیلسه انسان — ایرور بول اعتقاد نا مسلمان
برادر لار بیلینگك لار راه حق نی — توتونك دشمن اوشل ایغان فریق نی
قیامت کون قوشولسه جان بیله تن — قوپار هر آدمی اوز دوستی برلان

ابن اُم ملتوم فی قصه سی

پیمبر داریده برکور گدائی — کیلیب ایردی تیلاب خیری خدائی
توروب ایردی قراشوب بعضی ازواج — غضب برله قرادی شاه معراج
دیدیلار ای شهنشاه قبایل — بیزاندین قاچمادوك کوردیب بوسائل
الارغه دیدیلار سلطان ابرار — اگرکور بولسه اول سیزلارده کوزبار
الار بزبیلمادوك دیب زاری قیلدی — کهرلار کوزلاریدین جاری قیلدی
نه سوز پیغمبر ازواجیغه ایخاك — الارایردی جمیع شبهه دین پاك
تعجب فتنه لیك دور بوزمانه — توشوبدور ایرلار احوالی یمانه
خردمندا ایشیت مندین نیچه پند — بوسوزگا بولمادیم عامل اگرچند
زمانه خاتونینی یولغه سالماق — ایرور آسان اول ایشدین جنگ قیلماق
اوزولمس سالمه نی بوینونکغه سالمه — اگرچه آلمه دور رخساری آلمه
دمی عیشکه بولغای آخری سرد — انی خوشلاب قبول ایتمه اوزون درد
باله دیب سالمه غیل جانینك بلاغه — باله برله بولور سن مبتلاغه
مسلمان آلی بولسنك آلمه آلین — اگر آلسنك قبول ایتمه وبالین
قویوب تنکری تعالی نی رضاسین — نچوك تندور قیلور زن مدعاسین

اکر یار آلغانینك نی یخشی حالی — دیمه خاتون دیکیل دین نی کمالی
خوش اوزن بیلماسه بیهوده دیرنی — نچوك لفظی بیلان شاد ایتسه ایرنی
اکر اون یل اوییده بولماسه اون — اونی چیقماس اونی ایتورغه برکون
بیلور ایر آلدیده وادیك اوزینی — وکر یوز تیپسه قیتارمس یوزینی
اکر اویسه کوزین کلفت بیله شوی — توروب اویدین چیقارغه ایلامس اوی
سرین فاش ایلامس کر غم ده اولسون — اکر تنکك بولسه ایتور بولسه بولسون
اکر زن نی مونینکدیك بولسه حشتی — انی بیلکیل بو دنیانی بهشتی
ایلیکا توشسه موندا غ نازنین کل — دیکیل بوسنده دور بوسنده من قل
سرای آخرت نی زادیدور اول — عنایت کلشنی نی بادیدور اول
قرادیمه قرا خوش فعل خویی — نکو دور نه کوچه کورسه نه کویی
غنیمت بیل تاپیلسه خلقی خوش کور — بلا دور جانینك کاماه سخن شور
آقوزور آقلغین کر کیلسه تیلکا — قیز یلدیب آلمغیل بدخو قیزیلکا
یمان بولسه نعوذ بالله اندین — یماندین اوز کاهچ کیلماس یماندین
یمان خاتون شیاطین قمچی سیدور — قولونك باغلاغوچی ارغمچی سیدور

دو عالم ناری بولسه ناری کیتسون
کوزونك کور مسغه شوم دیداری کیتسون

اکر اول کیتماسه سن کیت آلیب باش — کوتاریب یور مغیل تاغدین آغیر تاش

حکایت

نکو ذاتیغه ایدی برنکو خوی — ایرور سن یو العجب منقاده شوی
دیدی قصدیم منی تنکریم رضاسی — بیتار بواورته ده ایر مُدّ عاسی (۱)
اکر طاعت میسّر دور بو ایشده — نچوك سونمای بویون امر ایلایشده

توغری بول ایزلامك نی بیانی

کیل ای اوغلان امید ایتسنك صفادین — قریش چیقمه طریق مصطفی دین
عمل قیل اتکا قیلمای عمل کا — توکل ایلا کیل عزّ و جل کا
عمل قیلمای صفا بولماس کونکلده — ایاغ سیز هچ کیشی یور مادی یولده
قچان قولسیز کیشی بولغای شناور — شناور من دیسه هیچ قیلمه باور
سالیب دور اهل سُنت راه عامه — بو یولدین چیقماغیل اوزکا مقامه
دیمه توتدوم فلان بزرك ایشینی — قویه کورمه نبی نی قیلمیشینی
اوشل بزرك که صاحب همتیدور — رسول الله نینك خاص امتیدور
پیغمبر قیلغانیدین قیلمغای تاش — اکر چندیکه بولسه کوز بیلان قاش
شریعت حکمیدین تاشقی ریاضت — ایماس طاعت قباحت دور قباحت

(۱) بعض روایت ده بونی قایلی بی بی فاطمه آقامیز رضی الله تعالی عنها درلر . (ناشر)

عمل قیلماق اوچون کیرسنك بویولده ... کر کدور شمعِ علم البته قولده
قرانغوده قدم قویسنك یازارسن ... اکر کوز بولماسه یولدین آزارسن
ایرور چونکه عجایب پُر خطر راه ... قدم قویسنك ایاغ آستیده دور چاه
توزوك یولدیب قدم اوتروسالورسن ... قدوقغه توشکانینگ بیلمای قالورسن
کوزونك کَر بولماسه ایعقلی هُشیار ... عصاکش سیز قدم هیچ قویمه زینهار
اکر عالِم سوزین خوب بیلسه عامل ... انی عامی دیمه دی مرد کامل
اودور جاهل بیلیب مرشد اوزینی ... قولا قغه آلمغای عالم سوزینی
دیانت بیخیدور علم عقاید ... تامِر سیز شاخه سو برماك نی فائد
بو محکم توب شجر نی شاخ اعمال ... لباسی بولدی تقوی میوه سی حال
عجب اصلی که فرعی فی السمادور ... چیقارور هادی علم رهنما دور
بدون علم اکر قویسنگ انکا پای ... تایب کیتسنك سنی احوالینکاوای
ایلیکغه دامن هادی علم آل ... چیقیب شاید یکایسن میوهٔ حال
عجب دور یرده کی تورغان عمیٰ غه ... اوزا تور ایلکین أثمار سماغه
ضعیفی ایتسه بی فقه ضروری ... میسر دور انکا طاعت سروری
اوقور بیلماسه ظاهر لفظ قرآن ... نچوك معنی سینی بیلکای اول انسان
اکر مغزین آلیب دور مرد طاهر ... نچوك قالدی کورو نمای قشر ظاهر

ایرور دین علمی چون زرد آلوایدوست ... تقی الدّتلی در هم مغزی هم پوست
برادر لاز بو دور بو قلنی عرضی ... ولی بولغایمو قیلغان ترك فرضی
ایرور فقه ضروری فرض عینی ... یماندور طرفه نادانلیغ نی شَینی
بو ترك اوزره بولور ترك فرایض ... نچوك بولغای ولی تانکلا عرایض
اکر بیلماسه اول علم عقاید ... بولور اول اکبر آثامه عاید
انینگدیك تیلبه کس نی ای نکوذات ... ولی بیلمه اکر کور سنك کشوفات
یوموب کوزاویقوده کورکان بیله کس ... ولی بیلماس انی مرد سخن رَس
بو کور مکدین اوزین بیلسه زیاده ... دیکیل آندین توشوب بولدی پیاده
بورونغی حالیدین قیلدی تنزل ... توشار سر کشلی قُل نی بوینیغه غُل
نی یخشی یاراوزین بیلسه کَنه کار ... بولور کورکان سری قورقونجی بسیار
اکرچه بولسه کوب پنهان سجودی ... کورونمس ذره چه عارف وجودی
رضای حق انی مقصودی بولسه ... حیا وعلم وحلمی جودی بولسه
انینك اخلاصی قُل لق بولسه وبس ... ریادین بولماسه کونکلیده برخس
جمیع ایشلارین سالسه خداغه ... ایشین تابشورسه اول صاحب جلالغه

حکایت حسن بصری علیه الرحمه

امام اهل سنت شیخ بصری — امید اولدور که جنت بولسه قصری
انی بار ایردی بر عامی مریدی — ولیکن تنده ایردی کشف دیدی
مریدی کیلمادی برنیچه ایام — اوزی تابتی انی اول شیخ الاسلام
دیدی قیلماق اوچون اول عامینی آل — منکا اسرارینك ایغیل اینکو حال
دیدی هرگه که خفتن کیلسه قرشی — یتارمن لحظه ده ایوان عرشی
ملائکدیك بولوب عرش ایچره ممتاز — خدابرلان اوزون شب ایتامن راز
دیدی بارسنك اوشل منزلغه چون باد — بو مسکین آتینی هم ایلاغیل یاد
ینه کیچه گیا اول منزلغه یتی — حسن آتین تیلیغه جاری ایتی
بوزولغان کوردی عرش دلکشانین — نجاست خانهٔ ده کوردی جاین
یقین بیلدی مونی شیطان قیلیب کید — قیلور ایرکان مونی هرکیچه سی صید
انات قیلدی باریب قیته باشدین — میسّر قیلدی علم آتلیغ قویاشدین
یار باطل نی توز عالم نی آتی — فکیف اول یرده حاضر بولسه ذاتی
اریغ علم وعملدور رهبر حال — بوایکی بال ایلان اوچقان ایچار بال
اکر بولماسه علمینك ای سبك سیر — بیلور بالینك وبالینك برچه سین خیر
اکر بیلسنك نکو افعال بددین — نعوذ بالله انداغ معتقد دین

موعظه

کیل ای عاقل بو یورسنك عقلینك ایشکا — اوزینکدین کیتما کیل دانا دیمیشکا
اکر بالا چیقیب کیتسنك اوزینکدین — یقیلغای سن تایب یرکا یوزینکدین
اوزین بالا توتب کبر ایلا ماکدین — نه چابك لاریقیله یلار ایاغدین
اکرچه هر کیچه دل مخـــزینه — بافارسن کوب توروب کوبتورمه سینه
اکر چندیکه بولسنك قطب ابرار — دیکیل نی دانشیم نی ده ایشیم بار
نهال محنتینك برسون دیسنك بر — رضای حق اوچون علم ایت میسّر
اکر باغینکده بولسه گل ریاسی — قچان بولغای چراغینکنی ضیاسی
اکر حالی زیاندین خالی ایرمس — حقیقت اول کیشینی حالی ایرمس
اوقور بولسنك اوق اور نفسینك کوزینه — قراچین کوز بیلان مصحف یوزینه
محقق عـــالم اولدور عادل اولسه — نه کوب جادل یوکور توب جادل اولسه
جدلدین قالمه قیل اوستیده دور حال — یقیتسنك یا یقیلسنگ دور زبون حال
وجودینك عقبه سی ایرسه الاشه — تلاشه کیلکان اولتورمس تلاشه
اوقوردین دور غرض تنکری رضاسی — نه اول علمیکه بولغای خلق ایذاسی
یانیب کیلکانده محنت شمع ایار — یاتیب توتمه هوا بادیغه زینهـــار

زمانه خلقي اكثر طالب قدر — بولايديب صدر مجلس قان قيلور صدر
اوقو بدورسن اكر خالص معانى — يورك قانى بيلان آثارى قانى
اكر قيلدينك ميسّر علم ايشيدين — ايا غينك باسمه ايكرى كورك شيدين
بيليب اوزدشمنينك قيلمه انكا حرب — كوروب اوتقه اوزين سالماق نچوك ضرب
موافق علميغه قيلسه ايشينى — ديكيل ارباب علم انداغ كيشينى
تورع شرطيده اى مردكارى — كراكدور البته قارى وقارى

حكايت بهمختان

بيتيب دور جامع مشكاة ايچنده — نبى دين سوردى برسور غوچى بنده
يمانلار نينك يمانى قيسى انسان — جوابن بيرمادى اولذات اوشل آن
اوج ايغان سونك جوابين بيردى آنى — يمان عالم يمانلارنى يمانى
ينه ايدى اوشل هم راز محبوب — كه خوبلارنى خوبي هم عالم خوب
ديدى پيغبرى عالم كاهادى — ايرور دوزخده برشد تلى وادى
اوشل وادينى جب الحزن اتادى — ريالبك قاريلار جايى او وادى
جهنم كونده تورت يوز قتله اندين — پناه ايستار خداى ذو المنن دين
خداوندا ايراغ ايتكيل رياديز — آيرمه صدق اخلاص وضيادين

خبر لبك عالم نينك بيانى

كيل ايزاهد قولونكدين برمه طاعت — زياد ايت طاعتينك ساعت بساعت
اوياتليغ پيشه قيل خوف طمع دين — رياضت ايلا تقوى وورَع دين
فراغت برله هچ عاشق ياتارمو؟ — كيشى راحت بيله عاشق ايتارمو
اكر قل خواجه سين جوينده بولسه — ياتارمو يولده عاشق بنده بولسه
يگيل كم كيچه تورماغدين يسنگ غم — بولورايش كم اكر كوب تويسه ايشكم
ايكام عهدايتسه فَاطْلُب نى تَجِدْنى — قويار مو بنده لار بو جهد و جِدنى
آغير جسمينگ اكر بولسوندى يسنگ ساغ — سَناچ آغزين سن آچ البته كمراغ
رياضت ميوه سيدور مثل ينغاغ — اكرچه ظاهر شح باطنى ياغ
معيشت ظاهر نرم آخرى قهر — يلانى تاشى يومشاغدور ايچى زهر
بيلنيك نى باغلاغيل خذمتغه چون نَى — شكر تولدور سه شايد قلبينكا حى
رياضت خاكيغه هر كيچه اور باش — يوراك قان ايلاسه لعل آته نور تاش
بو دور عاقل بودونى سنجى بدبوى — بلنداوى استاسنگ نفسينك كوزين اوى
توشاب قالين يا پيب طاعت جمالين — قويوب سن باشينكا بالين وبالين
تيله نفسينك تيله طاعت كاكم كم — مكر بولغاى ايكيلماس گردنينك خم

کوزونگ دین ایلا غفلت او یقوسین دور ولیکن بولمغیل طاعت کا مغرور
اکرچه بولسنگ اهل علم زهاد تکبر قیلماغیل اصلینگ نی قیل یاد
تکبّر ایلاماك شیطان فعالی یغی و زاریدور آدم نی حالی
ریاضت برله هم آچسنگ کوزونکنی عزازل دیگ اولوغ توتمه اوزونکنی
اکر یرنینگ یوزیغه ایلاسنگ درس تکبر بولمغیل بولغیل خدا ترس
سنی کیرکان یولونگ طرفه اوزاقدور آراده سانی یوق بندو توزا قدور
عجب یولدور اراده کوب خطر بار کیشی بیلماس چبین یتکایموشونقار
کیشی بیلماس بوُعمان آستیده فاش جواهر پاره قیمتدور ویا تاش
اکرچندیکه کوهر پاره دور سن یقین بیل بنده سن بیچاره دورسن
همیشه بنده دین دورزار قیلماق نه حد دور باشینی یوقاری قیلماق
تواضع لیك بولوب تو تقیل اوزینگ کم شجر کیم میوه لیك بولسه بولور خم
تیراك کیم اول کوتاردی یوقاری باش ثمر سیز بولدی کوردینگموانی فاش
کیشی کیم خاك ره دور بی ریادور یقین بیلکیل که کوزکا تو تیادور
کیتاردمده تولایدین پست اوتارکون صبا چقسه بولورعالمدین اوستون
نه بولغای قطره دیك قیلسنك اوزینگ کم کُهر بولسنك تاقیلسنك تاج مردم
اکر فیض ایسته سنك قیلمه تکبر بیوکغه آقمغای بحر اولسه هم پُر

اکر تو تسنك طریق مصطفی نی یمان کویدور تکبّر کویدور آنی
آغیر تونی اوزینی سنك خاره طلب بازاریده کیرماس شماره
کیچك بیلدی اوزی نی حالینی دُر بها سیدور خر یدار آلدیده پُر
ایکرمیش جذب عشق اشکسته کس نی یغار گرداب اکثر خارو خس نی
اکر نفسینگ همیشه تو تماسنگ کم درست اخلاص برلان بولمغای هم

حکایت عزیزی

عزیزی کاملی نی جاهل خام قبیحه لفظ برلان بیردی دشنام
توتوب سقالینی اولمرد خوشخو دیرایردی اوزتنیکا ایخُنك رو
سنی رسو الیغینك نی ایرته وکیچ اوزوم ایغانغه باور قیلما دینك هیچ
بو مؤمن دین ایشیتب کیلتور انصاف نکولار اهلی مندیب اورمغیل لاف
انا انصاف ، ئه نه خُلق ای برادر اوزونکنی عیبینگا سن یاپمه چادر
اکر سن قیلماسنك نفسینك شکستی یتار سقالینکا هر کونده دستی

دربیان توکل

کیل ایعاشق کونکل نی ایلاغیل بر — طریق کعبهٔ مقصودینکا کیر
نچوك بولغای دیبان اندیشه قیلمه — توکل ایلا اوز کا بیشه قیلمه
توکل بنده نی یولداشی بولسه — عجب ایرمس قرا تاش آشی بولسه
اکر همت کیشینی یاری بولسه — عجب یوق جزره لار بازاری بولسه
یتـــار آخر توکل ایلا کان قُل — توکل قیل توکل قیـــل توکل
ایرور بر اختیـــار جزئی سندین — طلب قیلغا نینکا یتکورماك اندین
اکر بیتکور سه مولی قل ایشمنی — قیلور مشفق کوزیغه هر کیشینی
اکر لطف ایلاسه بُستان بولور چول — اَلَو اورتا سیده پیدا بولور یول
اوتارده اژدر آغزین سور سه پاینگ — زیان ایتمس امان ایتسه خدا اینگ
ایکام قُم دیدی اول قمدین قوپوب چست — محبت قم قمیدین قیل اوزینگ پست
بوزوغ یرده یاتیب بولمس ایشینگ بِه — مکاناً طیبـــاً فَاذهَبْ بعونه
اکرچه بولسه سنده اهل فرزند — یراتیب دور الار نی هم خداوند
اوزی قیلدی الارغه جسم ایله جان — بیرور البته جـان بیرکان خدا نان
عزیز جان چیقماسه قالب لاریدین — کمیماس نعمت حق لب لاریدین

سناغلیق عمر یدین تا جان توکانماس — یقین بیلکیل آغیزدین نان توکانماس
اکر در یا تو بینده بولسه جاینگ — بهانه برله یتکور کای خداینگ
غرض هر قیده ای فرزند آدم — سناغلیق روزی هرکز بولمغای کم
کیشی نی بولسه موندا غ اعتقـادی — انکا بوستان ایرور هر قیسی وادی
وجودینك خار خاشاکی قالین دور — یالین سنك هم هوا اوچمس یالیندور
مینیب همت براقین حق قالین دین — یالین محکم توتوب ساچرات یالیندین
یتیب دور سال عمرینگ ای تبه حال — توکل سالی مقصد بحرینه ســـال
کیریب جان بحرینه ای نفس ظالم — دیمه ســالم منی یتکای موسالم
یتار یتماس لیکینکدور حکم رب ده — ایرانلار شرطیدور اولماق طلبده
توکلنی طلب قیل آدمـــیزاد — یوکور کیل کعبهٔ مقصدغه چون باد
کیریب یولغه کوروب اعلام وآثار — اوزون بردیب کمان بربوله زینهار
بوبار ماقده اکر بارماق سالور شیر — قچان قیتار توکل ایلا کان ایر
خطر دین اهل همت خیره بولمس — اکر ایل تیره توتسه تیره بولمس
توکل دین کیشیکیم آلسه بهره — قچان زهره اورار غرق اولسه زهره
یمه روزی غمین هیچ یرده ایبار — کیم اسرارینك بیلور اول یخشی اسرار
خداغه قیلسه هر کیم خوب توکل — نه یرده بولسه ضایع قالمس اولقل

حکایت عبد الله ابن مبارك

مبارك اوغلی برکون آزغوروب راه — عجایب سوسا غانده کوردی برچاه
کیچوردی کونکلیده تاپیلدی مطلوب — اکر دلوورسن بولسه ایدی خوب
اوشلدمده بر آهو کیلدی سو ساب — تاشوب چیقتی قدوق نی آغزیغه آب
اول ایحکان صونك اوشل شه باردی چه کا — یتار یتماسده اول سو توشتی ته کا
دیدی یارب بیرورسن آهوغه آب — منکا بیرمس سن ای سلطان وهاب
ندا کیلدی اوشل وجه حسن کا — تیلینك باردی سینی دلوورسن کا
اوشل آهوکه کوردینك چیقتی یرکا — توکل قیلمادی مندین دکرکا
ایشتیب بول ندانی بولدی بیهوش — اچیدین قلزم ذوق ایلادی جوش
محبت جامی هول قیلدی تماغین — تیریك لیکده اونوتی سوسماغین
ایدی اوّل ده ایرهم اتقیـــاده — یوز آنچه همتی بولدی زیاده
منی مسکین توکل بابیده داغ — توشوبدور همتیم کونکون زبونراق
همیشه نفس زشتیم مبتلاسی — منینکدیك بار موهیچ مؤمن بلاسی
الهی بحر همتدین قیلیب سیر — منی خنثی غه ایرلر نشاسین بیر
ایرور من عقلی یوق ادراکی یوق قُل — نه تمکین بارنه همت نه توکل

کله باتیم کله قیلمام کیشیدین — کورار من برچه اوز نفسیم ایشیدین
بولوبمن غرق بحر اضطرابه — خراب اولیش توشوب نفس خرابه
ایرور کونکلوم ده کوب زار نهانی — یوزوم یوقتور توروب ایتورغه آنی
اوزونگ سن عالم السرّ الخفیات — معین دور سنکا مجموع حالات
اکر قیتار مسنك رائیم ورادین — قوتولماسمن مونینکدیك ما جرادین
اکرچه سانی یوق بوقل کناهی — کرفتار غضب قیلمه الهی

درویش لبك نی بیانی

کیل ایدرویش اکر درویش آتاندینگ — طریق کعبهٔ مقصود آتاندینگ
اکر آتینك خلاف بنده لیك دور — قیامت کون نچوك شرمنده لیکدور
قوروق آت برله اوتکان حیف اوقات — اویا تغیل بوله مغرور قوروق آت
قوروق یورمه قوروق دست اجلده — سالور ناکاه کمان ایتماس محلده
اوزونکدین کیتمه اخلاص عوامه — سیونمه نامه کیلمای یخشی نامه
کیشی روده کیریب کریورسه روده — قچان واصل بولور در شهوده
سوانی نفی ایکانین ایلار اثبات — توکل بحرینه بات ایکونکل بات
نه بولغای کیرسه قولغه در مقصود — وکرنه سوده یورکاندین نچوك سود

کونکل حق فیضی کابولسن دیسنگ چاك که اوّل مرتبه حلقینك نی قیل پاك
یمه ذره حـــرام آغشته ناندین بولور چاهی نجس برقطره قاندین
اکر آش منهی بولسه کوز یوموب آش وگرنه تانکله قرنینکدین چیقار تاش
ایرور خردلچه بولسه زهر قاتل قیلور بر قطره مَی خُم سونی باطل
حرام آز بولسه هم کوبتور یمانی سمانی بولسه هم بیلکیل سَم آنی
بیتیب دور شرعه ده ای لابس دلق فرایض اعظمیدور پاکیٔ حلق
قیو طاعت که اول مرضای ربدور یقین بیل قوّت لقمه سبب دور
کفایه شعبیـــده هم بو بتیلدی رسول الله سوزیدین نقل قیلدی
اریغ سیز لقمه برلان قیلسه طاعت قبول ایرمس اوشل قیلغان عبادت
خدانی منعی نی نفس ایسته کانده اکر برذره سین ترك ایتسه بنده
عبادتلارکه بولغای انس جن دین بو ایغان بنده لیك افضلدور اندین
اکر ترك ایتسه ذره شبهه ایبار دیدی یوزحجدین آرتوق اینکویار
رســـالهٔ ابولیث ایچره مذکور نبی دین قیلدی نقل او لمع دن نور
لباسیده حرام آغشته بولســـه اوشل آغشته سی بر رشته بولسه
اوشل تون برله اوتکار کان نمازی قبول ایرمس دیدی اول فخر رازی
صیام ایله اگرچه اوتسه کون لار قیام ایله کیچور سه برچه تونلار

ریاضت برله اوتکار سنك بهر کیف اریغ بولماسه لقمنك محتینگ حیف
مناهی رنگیدین ایشینك بویا غلیغ بویاغلیغ آش ایله دور حیف اویاغلیغ
فرایض اعظمین قیلغان کیشی ترك محبّت بو ینی قیدین قیلور درك
آتینك چیقتی عبـادت اهلی خلقه ایکر دینك خلقه شبهه سالمه حلقه
کونولسُون تن دیسنك زهدایلا پیشه آچیلسون ایچ دیسنك پاك ایچ همیشه
اکر آغزینگده دور بالی وبالی دیکیل اولدور حمیم ایمرد عـــالی
اکر منهی ایمس در بولسه وعدینك بولورکوب وعده لیك عیدینك وعیدینك
اکر قیلسه کیشی لیمه ولیمه کرفتـــار اولغیل رنج والیمه
طعامی که اکرانده خطر دور یقین بیل لجّهٔ اوتدین بتر دور
اکر بولسه حرام اول لقمهٔ شوم انی نعمت دیمه دی زهر زقوم
نه دور زقوم ایرور تعذیب سختی جحیم آستیده بیتکان بردر ختی
جمیع زهر هرکز بولمس انداغ یکانی قار نی قینار مس قزانداغ
ایچی نسك باری پاره پاره بولغای علاجین قابمغای بیچاره بولغای
الـهی کونکلو میز نی بیکمان ایت اوشل شرمنده لیك لاردین امان ایت

تقوی دار بر خاتون نی حکایتی

ایشیتکیل احمد حنبل غه بر یوم — دیدی بربیوه زن ای هادیٔ قوم
چراغیم یوقتور اصلا ای الغ نرخ — او گورور ایردیم آی نی باریده چرخ
فروکیتی جهان ایوا نیدین ماه — خلیفه اوتی مَشعل برله نا گاه
انی روشن لیغیده چست چالاك — اوکور دوم برایکی چرخیم ده ایپاك
منکا اول رشتم ای قطب زمانه — جواب ایغیل حلال اولغایمویانه
امام ایدی بوغفلت عالمنده — نچوك جان سن مونینکدیك دین غمنده
ضعیفه ایدی ای مقبول وافی — منینك همزادیم ایردی بِشر حافی
ایشیتی بشر آتین کوزدین توکوب آب — دیدی سیز گا روایوق ایدُرِ ناب
انینکدیك مردنی تفراغی ایمه — بیزینگدیك یوزمینك ایرنی قانیدن به
دریغا ایر آتین بولغاب یوروبمیز — عمامه برعبث چولغاب یوروبمیز
لَچَك آرتوق بیزینگ دستاریمیزدین — ایرانلار عارایتار کرداریمیزدین
هوس بازاریده ای میلی کوب نفس — یمك برله قیلیب سز گردنینك غفس
سنکا سودایلامس بوجسم ورمینك — قیلیب شرمینگ برار کیلماسموشرمینگ
بولوب شرمنده لیك دریاسیغه غرق — یمان ویخشی نی فرق ایتمکان فرق

زاهدنی شبرین تیل بولماقینی بیانی

کیل ایزاهداوزونکنی ایلاغیل خاك — حرام شبهه دین حلقینگ نی قیل پاك
آچوق قول لیك کشاده یوزلی بولغیل — مروتلیك ملایم سوزلی بولغیل
بوخصلت لارموافق بولسه سنده — امید اولکیم خدایم دیسه بنده
مسلمان اوغلی ده بولسه سچوك تیل — آلیب کیلسه بولور برقیل ایله فیل
سچوك لطفی بیلان مورِ خردمند — سالور زور ازدهانی آغزیغه بند
سچوك تیل بولسه قیسی محترمغه — سالور کوکداکینی زیر قدم غه
ملایم تیل بیلان بیحرب بی ضرب — براونی کیلتور ورلارشرقدین غرب
ایرانلار آلماین برایکنه قولغه — سالور لارنیچه گمره لارنی یولغه
سچوك تیل دور عجب گنج معظم — عطا قیلغان بیلان هیچ بولمغای کم
دیمه حرفیکه بولسه بی معانی — اکر تیل زهر لیك بولسه تیل آنی
کلید گنج معنی کیم زباندور — انکابرنقطه کوب بولسه زیاندور

قیلور قتیغ تکلم اونك ایشینگ چب
سوزینك تیکلَب کونکل یوزغونچه تیکلَب

اکر سوز جانه پیدا قیلماسه سوز — انی سوز دیماکیل ایمجلس افروز

اکر توتسانك الغ لارنی ایشینی — نبات ایت تیل نه بات آغریت کیشینی
ساوغ ایغونچه ای خلق زمانه — زبانه خوفیدین خوف ایت زبانه
چو نعمان مهریده بول ایردی مکتوب — قل الخیرَ والا فَسکُت ایخوب
ساوغ سوزدین بولور ایمان قرانغو — ضرر دین اوز کا یوقتور نفعی بارمو
بهر جایی تیلینك نی ساقله زینهار — کیشی تیلنی یمانیدین بولور خوار
یمان تیل گاه سارغار تور یوزینگنی — توبان باشینکنی تیلمور تور کوزینك نی
یمان تیل ایکی عالم ده ضرر دور — گهی عصیان گهی خوف وخطر دور
یمان تیل شوم لیغی گه جانغه اورغای — گهی جاندین اوتوب ایمانغه اورغای
مسلمان اوغلی غه یخشی قِلیق قیل — تیلینك نی خوش جراینگنی یلیق قیل
آغیزدین ساچ یرینده دُرّ معنی — اکر بولماسه خاموش ایله یعنی
اکر بولماسه سنده سوزغه یتماك — نه دولتدور سکوت ایتماك ایشیتماك
ایشیت اما قیو سوز بولسه بهراق — قولا غینکا انی حلقه قیلیب تاق
قولاق کوزدین قولونکدین پالارینگدین — سورار تانگلا تمام اعضالارینگدین
ایشیتسانگ نفعی یوق سوز اینکوذات — انی هم گوشه آلمه کوشه چیق یات
قولاق سالمه ولی بی معنی سوزکا — ایشیتسانگ قوب اویردین اوز کایرکا
کیشی سنچیق سوز ایتسه سن چیق اندین — یماندین قاچ یماندین قاچ یماندین

حکایت حضرت لقمان

نصیحت قیلدی فرزندیغه لقمان — سنکا جاهل کیشی بحث ایتسه ایجان
جواب ایغیل انکا شیرین ویو مشاغ — مکر بولغای جهالت خمریدین ساغ
اکر نفع ایتماسه قیلمه اعاده — بولور ایغان سری جهلی زیاده
انکا سود ایتماسه ایماغ صوابی — سکوت ایتمکدور اندین سونك جوابی

ایکی مؤمن بربرینه خیر قیلماق نی بیانی

کیل ایمؤمن همیشه خوش عنان بول — مسلمان بولسه هر کیم مهربان بول
آچلغای سن انی کور کانده کُلدیك — تواضع ایله هر خدمتکا قُل دیك
سریغ یاغدیك انکا بولغیل ملایم — سچوك لیك نی عَسلدیك ایله دایم

توت اول دوستونکغه سوت اوستیده قیماق
عزیز جانینگچه کور کیل بلکه بهراق

خدانی بویرو غیدین تایسه ناکاه — برادرلیك اوشل دور قیلسانگ آکاه
برادر جسمیغه جاندیك یوکورسنك — تلطف برله اول یولدین اوکورسنك
اکر چندیکه قیلسنك مهر بانلیغ — سنی ایغان سوزینگ بیلسه یمانلیغ

تیلینك زخمی بیلان قیلغیل جراحت — اویالیب شاید ایتکای استتابت
اکر تیل زخمی انکا قیلماسه کار — قولونکدین کیلسه قیلغیل ضرب ناچار
بولارنی برچه سیدور مهربانلیغ — ترحم دور انکا ایرمس یمانلیغ
بوسعی ایتکان بیلان هچ بولماسه توز — کورارده آشنالیغ رشته سین اوز
ولی باطنده شـــاغل بول دعاغه — انی احوالینی ســالغیل خداغه
کیشیکیم بولسه مؤمن لیغده موصوف — ایرور واجب اوُقلغه امر معروف
کوزی یوق مؤمنی بار ور ایدی راه — نظر قیلدینك انی آلدیده دور چاه
خبر دار ایتماسانك اولدور خیانت — قیو انصاف ایرور قیسی دیانت
فغان و داد اوشل بینـا قولیدین — اکر قیتارماسه دوزخ یولیدین
کیشی یابسه قدوغ آغزیغه چادر — نچوك دیرسن انینکدیك نی برادر
ولیکن امر معروف ایلاکان مرد — اوزی بولغای عمل لیق صاحب درد
اکر آمر ایماس راسخ ایشیکا — قچان تأثیر ایتـار اوزکا کیشیکا
اکر آلد ینگده طفلی بولسه ناگاه — یانار اوتقه توشارنی بیلسانك آگاه
اوزاتماس بولسانك انده دست الطاف — نچوك بولغای مسلمانلیغده انصاف
بزینگدیك شرم یوق انصاف یوق جسم — باشیده مغزی یوق معنی قوروق اسم
ایشیمیز دور ریا و حیله تزویر — قیلور ایغان سوزیمیز کیمکا تأثیر

کوزنی حرام دین بومحافظنی بیانی

کیل ایمؤمن اکرتر سنده بولسنك — کوزینگنی سقلاکیل هرقنده بولسنك
قوبی بولسون همیشه نقطهٔ چشم — مبادا بولغای بالا توشوب خشم
نظر قیلغونچه بَدای نفس معیوب — توشوب کوزنقطه سی کور بولغانی خوب
سعادتدور نظر بولسه قدمـــده — تجاوز ایلاکاچ بولسه ندمده
اکرقان چشمه بولسه چشمه ایمه — خطر لیك یرکا توشکاندین ایرور به
نه خوشدور دیدهٔ ترسنده بولسه — وکرنه کاسه سیدین کَنده بولسه
خطردین یوم کوزونك اوغلان خیفه — نچوك کیم یومدی قورقوب بو حنیفه
یوراکیم صاف ایرور دیب اورمغیل لاف — الارچه بولغایسن کیلتور انصاف
قرارینك قویمسنگ ایلتیب قرارینگ — آلور شیطان زمام اختیارینگ
بقاسیز نرسه لرغه خوب بقاسیز — نچوك اوزجانینگیزغه اوت یقاسیز
بناکاه توشسه نا محرم کوزیکا — ایکنجی باقما کیل زینهار اوزیکا
ایکنجی چونکه شهوتدین خطردور — نهـایه کیم کتاب معتبر دور
دیدی کیم باقسه نا محرم یوزیکا — قویارلار تانکلا قور غاشیم کوزیکا
بیتیب دور شرعه ده اولصاحب بذل — کیشیکیم قیلسه نا محرم بیلان هزل

انی هربر سوزیغه ای خرمنـــد بولور دوز خده تا مینك یلغچه بند
اکر اول التزام ایتسه حرامـــه ینه او نسخه ده تارتیلدی خامه
قیامت کونکه داد و گیر ایتارلار انی شیطان بیله زنجیر ایتارلار
لعین شیطانکه بولغای دشمن شخ انینك برله بولور مدخول دوزخ
خـــلاصهٔ خزانه شرح اوراد بیتیب دور بلکه چندین نسخه ده یاد
جوان خاتو نکه نا محرم ایمش دور سلام ایتمك انکا ممنوع دیمیشدور
بریب بولماس جواب ایتسه سلامی ایرور عورت انی صوت کلامی
جوان خاتو نکه عورت بولسه آواز قباحت دور کیشکیم بولسه دمساز
غرض ای آدمی سقلا اوزونك نی که نامحرم ساری سالمه کوزونك نی
که نامحرم ساری باقغونچه بی قیل به اولکیم کوزلاریغه تارتسه لار میل
بودنیا میلی اوتکای بر زمانده قیامت میلیدین توتقای امانده
قیامت کون عجب شدتلی کوندور گنه کار آدم اوغلی سر نکوندور
قیزیر کوب فرق سرایسیغده چون طاس بولور سر گشته لار پروانه دیك ناس
تیگار اوتدیك ایاغ آستیده تفراغ بولور یوندیك زمین اوستیده گی تاغ
بولور کوب خلق اوزینینگ جانیدین سیر بو غمدین تاکه کودك لار بولور پیر
یاشور ماق بولسه قیسی روسیالیك ایلیك سوز لاب ایاق برکای کواه لیك

تمام اعضا لاری دعوی قیلور لار خلایق آلدیده رسوا قیلور لار
او کون دعواسینی هچ دفعی بولماس پشیمان بولغای اما نفعی بولماس
انینکدیك واقعه لاردین بورونراغ اوزونکنی ایلا غفلت خمریدین ساغ
پشیمان بولسنك اول قیلمیشلار ینگدین
دل وجان برله یانسنك ایشلار ینگدین
نه بولغایکیم قبول ایتسه خدایم قباحت شدتین قیلســـه ملایم
قیو قل نی خدایم قیلســـه ممنون بولور یول باشچیسی پیغمبر اول کون
باشیده سایه بولغای عرش اعظم فرشته لار کونکل برکای دمادم
عنایت نامه سین قولغه آلور لار اوکونني اوتکانین بیلمای قالور لار
الـهی ایلا مخلص لاربیلان یاد بوقل نی ایلا غیل اولکوندین آزاد

حکایت شیخ بسطامی علیه الرحمه

قریغان پله سیده شیخ بسطام اوزیدین ساعتی کیتی بر اقشـــام
اوزیغه کیلدی ایرسه ایدی اصحاب نغو بولدینك مونینکدیك ایدر ناب
دیدی بالغ بولور حالتده بر راه کوزومغه بر جمیله توشتی ناکاه
یانیب بار دکر ســـالدیم نگاهیم چقیب ایردی ایسیمدین اولگناهیم

ایسیمکا توشتی حالا اول نظاره — یوراکیم بولدی قور قوب پاره پاره
مبارك آغزیدین کوب تامدی قانی — اوشل خوف ایله آخر چقتی جانی
مونینگدیك یغلاسه انداغ نکورای — بزینگدیك روسیه نی حالیغه وای
همیشه ذوقیمیز عیش و کولوش کا — یتوشماس ایرته قیلغان توبه توش کا
اوتار دنیا ایشین توتدوك مقدم — کناه أینوقسه کوب قورقونچه‌میز کم
خداوندا اوزونك سن عالم غیب — منی مسکین ده‌دور هچ سانی یوق عیب
کناهی بی نهایت بنده دور من — بولوب شرمنده چون شرمنده‌دور من
عبث برله قولو مدین کیتی وقتیم — عمل مهرین یاشور دی ابر مقتیم
جریمیم بیعدد بولسه اکرچند — حجاب مغفرت یاپ ایخداوند
یووب رحمت بیلان جبهم قراسن — نصیب ایت برچه نعمت لارسراسن

خدانی نعمت لاریغه فکر ایلاماقنی بیانی

کیل ای آزاده واقف بول کونکل کا — کونکل یول باشچیدور قربتلی یول کا
تفکرنی قوشین هچ قیلمه زائل — پَلَغْدَه بولغای تابیضهٔ دل
تفکر مرغی دایم بولسه دم ساز — امیدا ولدور که اندین اوچسه شهباز
انینگدیك بازایلغه ایلاسانك قید — کونکل قوشلارینی قیلسه بولور صید

کونکل هرکه صلاحیت ده بولسه — تاپار بنده قیونیت ده بولسه
همه اعضا رعیت دور کونکل شاه — امانلیغ بولغوسی شاه عدلیدین راه
اکر سلطان اوزی قیلسه یمانلیغ — قچان بولغای رعیت ده امانلیغ
کونکل جوش ایتماسه کوز بولغای نَم — چقار مو؟ سو قدوقغه تاشماسه هم
ایشیتکان سن انی دلدور نظر کاه — نظر کاه دور کونکل بر بولسه هر کاه
یوکورسه اول کونکل کیم هرطرف کا — قچان لایق بولور موندا غ شرف کا
کونکل درسینی دیرلار خوش سبقدور — تمام معرفتده عشق حق دور
کونکل درسین سوال ایتدیم برایردین — تلطف دین دیدی سورمه بویردین
بیله آلمانك بوشربت تاتمغونچه — اوزونکنی یخشی لارغه قاتمغونچه
اکر آنی اونوتسه بنده آنی — تیریك ایرمس اکرچه بولسه جانی
کونکل برچنده غفلت علتی پر — دوام اولدوردوام ایتسام تذکر
اوشل دمنی ندم دیر اهل معنی — آغیز دین چقسه غفلت برله یعنی
کونکل انده همیشه قیل همیشه — قچان بولغای مونینگدیك یخشی پیشه

مؤمن بنده لرنی عشق ده حریص بولماقینی بیانی

کیل ایصادق حریص عشق حق بول — کونکل یارانی برله هم سبق بول
اکر کیرسنك طریق معرفت نی — میسر ایلاسنك تورلوك صفت نی

مقامات حقیقت ایلادینك طی — کونکلده بولماسه جز حالت حی
بورو نغیدین زیاده دَرطلب بول — اکر دریالار ایچسنگ خشك لب بول
بویول نی چونکه هیچ پایانی یوقتور — اکر یتسام دیسه امکانی یوقتور
دیکیل هر لحظه اللهم زِدْنی — دیدی حق چونکه فاطْلُبنی تَجِدْنی
طلب امرین ایشیتسه بنده ربدین — اوزین بیلغان قچان قالغای طلبدین
نبی دین یوق کیشینی قرب بالا — انی ایدی حبیبیم حق تعالی
انکاهم ایدی حق قل ربّ زدنی — قویارمواوزکالاربو جهد و جدنی
سچوك جان شربتی تابولسه لبده — کراك کیم بنده‌سی بولسه طلب ده
بیلینك نی قوتی بارده آلیب بیل — کونکل باغین سوغارکیتمایتوروب سیل
یتاریول یورکالی حالا که حالینك — یورا کور برکونی کیتکای مجالینك
یورارکا قالمسه وقتیکه درمان — ایماکله قالمسون تاایچده ارمان
ایماك لار قوتی هم کیتسه قول دین — اوزونکنی سودراهرکز قالمه یولدین
کوزونك هم بولمسه بولسون کونکلده — بو مطلب برله جان چیقسه بویولده
یتوشماس سودر الورغه هم مجالینك — کوزینك تیك یولغه تایتکونچه حالینك
اکر موناغ طلبده چقسه جانینگ — اولانسه باقیغه بوجسم فانینگ
امید اولدور خدایم دیسه بنده — تیلاکان مقصدینکنی برسه انده

مؤمن بنده کیراك کیم دوام خوف رجاده بولسه

کیل ایخائف اولوم نی یادین ایتکیل — کیتار منزلنی استعدادین ایتکیل
لِبِنْ تیرمایتوروب مَرقد لبین خلق — قویار سنمو تفکر بابینی غلق
یغیب هیمه وَهیمه قیلمای انده — یاتیب سن اوستیده غفلتلی بنده
اولوم نی اوتی تورغاندور سویانیب — اویانیب اور تامای قاچکیل اویانیب
اویانمسدین بورون اورتانسنگ ایقَل — مبادا بولغای کل ایشلارینك کل
برونغه بادغم تیکمای برونراغ — اوزونکنی قیل هوس بازاریدین ساغ
یاپوشماسدین بورون سونکاك بیله پوست — اولوم برله اوزونکنی ایلاغیل دوست
یقین بیل کیمنی کوبراق ایلاسنك یاد — بولور دوستونك سنی ای آدمیزاد
بیلور هر آدم اوغلی بولسه اویغاغ — وطن نی اصلی دور بیزلارغه تفراغ
یقین بیلکیل جهانِ پر خطرغه — کیلیب میزنچه کون سودا ایتارغه
یتوشکاچ اوشبو شهر محترف غه — یازیلدی کاروانی هر طرف غه
اوزین بیلکا نلاریکیم یولغه سالدی — حیَل سیز نقد عمرین قولغه آلدی
اوروب یخشی دیکانلار اوزره یاشین — میستر قیلدیلار طاعت قماشین
قیلیب سود الارینی چابك چست — سفر رختینی باغلاب قیلدیلار رست

قچان یوك قوی دیسه طیار ایرور زاد کیرارلار یول لاریغه خرّم وشاد
ولیکن کارواندین بعضی انسان کورار بول فانی اوینی باغ خندان
کوروب یخشی انی نقش ونگارین اونو تقایلار اوشل کیلغان دیارین
قولاق سالغان تغنّی ونواغه کونکل برکای هوس برلان هواغه
عجب مکاره دور دنیای فانی مینك الوان جلوه برلان آلدَر آنی
اوشل مکاره کیم سالسه قویونغه سیونکاندین کیرار شیطان اویونغه
کیرار انسان انی یلغان سوزیغه یوکور توب سرمهٔ غفلت کوزیغه
کهی اویغانیب اوینی ایلاسه یاد تلطّف برله دیرای آدمیزاد
آشوقمه بیرکونی سودا قیلورسن بوکون کَر بولماسه تنکلاقیلورسن
بو آل ایله اوشل مکارهٔ دون ادا قیلغای جمیع نقد عمرون
اداقیلغاج بساط عمری نی پاك برور رخصت قاشیدین چست چالاك
اورار سیلیکه دیر کیتکیل بویردین دیکای بیزار ایرور من سندیك ایردین
نظر قیلماس فغان وناله سیغه اورار شتّه انی دنباله سیغه
امیرِ کاروان اولدمده یتکای انکا اصلِ وطن نی حکمین ایتکای
قویولمای ایر کیغه سود راب یقادین جیقارور لارجهانِ بی بقادین
فغان ایلار کیتار نی بیلکانیم یوق کیتار کاتوشه حاضر قیلغانیم یوق

فغان سود ایلامس اما اوکس کا قچان مهلت قویار لار برنفس کا
کین قیتای دیسه بولمس مجالی کیتار اصل وطن غه دست خالی
بودورای آدم اوغلی جست حالینگ باشینکدین اوتکان آنچه ماه سالینگ
قولا قغه تیقمه غفلت لتّه سینی یمه شیطان ملعون شتّه سینی
سویونمه کَرسنی دنیا سویوبدور سویوبمن دیب کوزینکاقم قویوبدور
کیمه کورساتی بو فانی وفانی از لدین دشمن جان بیلگیل آنی

عمرینك فانی لیکینی بیانی

کیل ایمؤمن یقین بیلدینك کیتارنی حساب عمر بی سامان اوتارنی
اوتار دنیا اوچون بوله کرفتار اولومسه یغما کیل مانند کفتار
اکر دنیا کاحرصینك بولسه فح سن نجاست یغما غینده کالهَمج سن
ایسیز عمرینك نجس یغماق رهنده قالورسن برکون آخریر تهنده
اورا مچیدیك همیشه تار ایتارسن قناعت سیز لیغینك اظهار ایتارسن
قیلورسن رشتهٔ جانینك بیلان قید مکس دیکَ مورنی قیلماق اوچون صید
سُپورسه صاحب خانه بیك بار اورامچی هم کیتارهم صیدو هم تار
قالیب سن تنکه دیب احوال تنکه مشقت لارباشنیکده رنکه رنکه

يو گورمه جيفه گوب يغماقغه يل آى
بولا يديب باى بساطينك بير مغيل باى

يفين بيلكيل مونى ايصاحب حال
حريص ايرمس زياد ايتكان بيله مال

حريص اولدور اكر دنياي فانى
يغاى ديسه محبت برله آنى

اكر بولسه كيشيده ، مال سهلى
كونكل برسه بولور دنيا نى اهلى

بساطيده برارفه قرصى بولسه
انى دون اهلى دى گر حرصى بولسه

اكر هر قلده يوز خروار زردور
اكر بولماسه مِهرى بى ضرردور

اكر مينگ كوزه طلا توشسه كوزه
قچان دولت بيلور اهل دل اوزه

قيودور مهر يوق ايرنى نشانى
بويورغان يريغه صرف ايتسه آنى

ديسه مهريم يوق اما توتسه محكم
ايرور يلغا نچى اول فرزند آدم

كيشى ماليِن كه بى احسان يماسدور
خدانى فضلى دور دنيا ايماسدور

ديمه دنيا چراغِ آخرت دور
خدايم دين نشان مغفرت دور

بضاعت بولسه هم گم أيلا انفاق
اوزوم گر بركى كم آزدين سچوكراق

كراك اهلى كرم خلق ايتكالى جمع
اوزينى دمبدم كم قيلسه چون شمع

كيشى نى اعتقادى بولسه سالم
ديمس گورو كفن ليكدور بومالِيم

نه غم ايمانلى قل نى اولگا نيده
تنيده بولسه اوچ كز تنيده

سلامت اولسه ايمانى بيلان كس
اكر عارى كومولسه عارى بولمس

كرم ليك بنده سى گر بولسه چولده
ايچار ير بولماسه برذره قول ده

قوپوب اولتورغالى قالماى مجالى
هلاكت پله سيغه يتسه حالى

اكر كوز ياشيچه سوتابســـه انده
قيلور يرمينى احسان يخشى بنده

تاپيلسه لقمهٔ جان وجكردين
دريغ ايتماس آنى يارو دكردين

كرم ليك بنده غه يلغوز يكان آش
بيلور خاك آغزيده بلكه بيلور تاش

قراســو ايچسه لار ايكى برادر
كورار شربت چه بلكه آب كوثر

ايكى همدل يسه بر لقمه نان دين
سچوك بيلغاى عسلدين بلكه جاندين

كيشى نانديك قيلور احسانده خوبين
آلور تنور ايچنـــده آبروين

قيزيل يوزلوك بولوب چيقان زمانى
توشار خلق آغزيغه احسانى آنى

كولوب مهمان قاشيغه چيقغيل ايقُل
شجر ليك ميوه اوّل كورسا تور گُل

اكر احسان ايتار بولسانك ايشيت حرف
انى هم جايغه قيلماق كرك صرف

بيليب بير جـــايغه كدّيمين نى
زراعت ايلامه شوره زمين نى

يمان يركا انى صرف ايتمه بارى
بورينى يرتـاريغه برمه يارى

نفس توم نی بیانی

کیل ایکس بولمه اکنون تابع نفس — سولور اخشام صبا بو گردن غفس
همه طاعت لارینگ خوبی وصافی — یقین بیلکیل ایرور نفسینك خلافی
قویار کیچلیك غه دایم نفس بَدیوز — قچان اوت توزیانار یالبارسنك اوتوز
ایرور نفسینگ دماغی طرفه یل لیك — قچان ایل لیك قیلور یالبارسنك ایلّیك

اوزینك پست ایلاسانك نفسینك زبردست
باشینك چیناب سالور چون اشترمَست

بورونغه بادکبر ایسمای بورو ندین — بوروندوق سال انکا قویمای بوروندین
ریاضت بندیغه برکیت ایاغین — کوتارمه باشیدین تقوی تیاغین
یقیلیب قالمغودیك بریمش نی — زیاده ایلا کَم کَم قتیغ ایش نی
قویوب اندازهٔ حالیچه یوك نی — عبادت یولیغه کوندور بولوك نی
بو محنت برله اول اماره دون — نه بولغای مُطْمَئِنّه بولسه برکون
سیمیز کوب قیلمه بوتیشلار ایتنگ نی — قوتوروب یارمغای ناکه بیتینگ نی
یلاننی اسرادینك نچه یل آنی — اولوغ بولغان سری اوستون زیانی
اوتوبدور قول بیلان بوینین توتار دین — خطردور کوچ قیلیب باشینگ یوتاردین
یتیب دور قویغالی کوکسون یوزینکا — کیمه دیرسن اوزینك قیلدینك اوزینگا

دلاقوب حالی هم توتمه اوزینگ سُست — بیلینگا باغلاهمت فوطه سین رُست
توکل سیف نی صدق ایلکینکا آل — قیل ایچنی خالص اندین سونگ قیلیچ سال
تعجب بیلمه فضلی بی بهادین — امان ایتسه مونینگدیك اژدها دین
غرض موندا غ عَدو نی قیلمه فَربه — اکر کیلسه قولونك دین قطع سَربه
سیمورسه نفس اکر ایچمك یمکدین — یوز آنچه ایت آلور یخشی دیماك دین
ینه یو قاری اوتماکدین آلور بهر — بو نفس جاهله دنیای بدقهر
اوتار مندیب او تارده بو لمغیل شاد — اوتونك دیدور اوتونك آلغای بوجلاد
کیشی بیلسه رضا شهدینی ذوقین — بیلور بیردیك مجالس تحتُ فوقین
تورار اوزحالیده بسیار وکمده — یوروشین بوزمغای هچ شاد غمده
کیشی کورسه خدادین جزٔ وکل نی — بیلور خیریت اول عزت وذل نی
ایرور حالا که توبه باب مفتوح — یمان نفسینك نی قیلغیل تابع روح
اکر نفسینك سنی یتمیش باشینگدین — نه بولغای فائده یتمیش یاشینگدین
اکر نفسینك مرادین ایزلاماك سن — اکر سکسانغه عمرینك یتسه سکسن
ازل کوندین اکرچه خوفی یوق سن — اکر توقسانغه کیرسانگ کونکلی توقسن

ازلدین قیلسه کیمنی کونکلینی ریش
دیگای اون بیش یاشین کوب بلکه اون بیش

بنده لرنی عهده توزماقلاریني بیانی

کیل ایصادقکه قیلدینگ صدق لافین — اولانچه قیلما کیل وعده خلافین
خلاف ایتکان زبونلار دین زبوندور — بودنیا و اودنیـــا سر نکون دور
خلایق آلدیده کوته زبان دور — خدا در گاهیده اندین یماندور
خلاف ایتسنگ اگر یلغان سوزینگدین — کوتارایرکاك لیك آتینی اوزینگدین
دادك قیغاچی دستارینگدین آرتوق — سنی یوق بولغانینك بارینکدین آرتوق
چیقار مغیل آغیزدین قیلماس ایش نی — قیلور من دیمه قولدین کیلماس ایش نی
آغیزدین چیقسه سوز قیتار مغیل قاش — اکرچه کیتسه هم اول سوز اوچون باش
کیراك ایرمن دیکاننی وعده سی توز — اکرتوز بولماسه اندین کونکل اوز
یقین بیلگیل که توز لوك دن عصانی — ایرانلار آلدیلار اونك قولغه آنی
خصوصاً توز کیراك ایر اعتمادی — بولور موایگری هچ مسجد عمادی
سوزین بوزغان کیشی بوز مسموایمان — اولوم سه برله قیلمه عهد و پیمان
سوزین بوزغان کیشینی یخشی ایرلار — قوسوب قیته انی ایچکانچه دیرلار
قیو طیب کیشی ایچکان قیی دین — تیریك سن قالمغیل عهد ینك پی دین
مبادا اوزسنك اقوالینك عقودینك — توکولوب قالمغای یغقان نقودینك

حکایت حضرة اسماعیل علیه السلام

خلیل اوغلی که اسماعیل دور ایسعد — انی یادایتی تنکریم صادق الوعد
انی صـــادق لغین ای آدمیزاد — قیلیب دور برحکایت قیلغوچی یاد
بارور ایردی اوشل شه بر طرف کا — یولوقتی مؤمنی اول باشرف کا
دیدی تورسنك بو یرده اینکو کار — اویوم ده یعنی بعضی ایشلاریم بار
باریب کیلسم قوشولسم سیز کامن بعد — تورایدیب وعده قیلدی صادق الوعد
کیلور مندیب قاشیدین کیتی اولکس — اونوتدی وعده سینی بولدی کیلماس
قیلیب من وعده دیب اولصاحب راز — اوزاق مدت اوتوردی انده قیش یاز
اوشل وعده اونوتقاننی کذاری — یتوشتی کوب زماندن سونکره باری
اوشل وعده اوچون تورغاننی بیلدی — اویات یانی بیلان توتدك یقیلدی
آغیزدین دفتری عذرینی آچتی — دُراشکین ایـــاغ آستیغه ساچتی
ذبیح الله انکا لطف ایتی چندان — ایدی چون غنچه گلدیك باغ خندان
سچوك تیلنی انکا صرف ایتی چونبال — آنا وعـــده انا عفو و ئه نه حال
کیشینی وعده سی کیم بولماسه راست — محبت عهدین اندین قیلمه درخواست
ایشانمه ایغانیغه ایخـــرد مند — اکر چندیکه اول یاد ایتسه سوکند

اکر توزلیك بیلان بر پابولور سن الفدیك جان ایچنده جا بولور سن
اکر کج بولسه أفعالینك بودوندك قالورسن بلکه قان آستیده نوندك
قیلچ باشینکا کیلسه أیمه یالغـــان اولومدین دور بتر چونکه اویالغـان
اکر یلغانچلیك ده اوتسه آتینگ قیامت کون نچوك بولغای اویا تینگ
نجس مردار ایمس یلغانچیلیغدین مسلمانلارغه شرم ایت بو قیلیغدین
شریعت حکمی برلان ای نکورای گهی چین سوزنی هم کونکلونغه قیل جای
نمیمه نی یمان دیدی شهی دین سخن چین بولسه هم بوله سخن چین

یخشی همراه نی بیانی

کیل ای عازم اکر بولسنك سفرده رفیقی تاپ طریق پر خطرده
کراکدور ایرکونکللیك یخشی همراه رفاقت غه یرامس هرقیوواه
نچوك کیم مغزینی جانده توتار پوست محبت یولیده انداغ کراك دوست
اوزین قُل، یارینی سلطان بیلسه اوزینی تن رفیقین جانی بیلسه
ایاغیغه اکر تیکسه تمکانی قدالغانچه کوزیغه بیلسه آنی
ساوق یل تیکسه یولداشین یوزیغه اکر قولدین کیلور آلسه اوزیغه
انکا کیلدی دیکان تیر بـلاغه قیلیب جانین سپر توتسه اراغه

یمان یولداش ایرور چون مارافعی ضرردین اوزکا یوقتور ذره نفعی
توتوب دایم یلانتی قویروغی نی نچوك دلجمع ایتارسن بویروغینی

یمان بولمای ولیکن بولسه نامرد
قوروغ صورت ایرور قیلغیل کونکل سرد

اولوکدور بولماسه هر کیمده کرده تیریلماسدور کوتارگان برله مُرده
ایمس ایرنی نشانی ریش و آلت نشانی همت وغیرت سخاوت

ایلی وفادار دوست نی مطایبه سی

سعید وسعد قیلدی عهد یاری سفر بولدی الارنی اختیاری
دل وجاندیك ایدی اول ایکی آکه قضادین آقتیلار دریاغه ناکه
بریسین توتی مَلاَّحی اوشل حال دیدی قویغیل منی یاریم قولین آل
مونی قویدی انی چون توتی مضبوط بوهم ایدی منی قویغیل انی توت
تماشاقیل الاردین عهـــد یاری اوشنداق دور درست ایرلارنی حالی

موعظه

کیل ای تن بول همیشه التجاده — دوام العمر بول خوف و رجاده
کوتارمه هیچ رجا وخوفدین رأس — یقین بیل کفر دورهم اَمن هم یأس
سنی آلدینگده دور پیدا ایکی یول — بری اونك قول سَری بارغای بری سول
کیشی بیلماس قیامت دشتیده آه — کیتار بنده ایکی یولدین قیو راه
اکر سانسیز عطا قیلسه خداینگ — بهشت عدْن ایشیگین سورسه پاینگ
قَریش یول قالسه جنت ایتکالی طوف — برونغیدین زیاده ایلا گیل خوف
نعوذ بالله اول بارغان یولونکدین — اکر قیتارسه نی کیلغای قولونکدین
اکر دوزخ لبنده بولسه پاینك — امیداوزمه که غافردور خداینك
عجب ایرمس اکر قیتارسه اندین — نصیب ایتسه بهشت جاوداندین
اکراوستو نگدا کی یتی طبق نی — کیزیب درس ایلاسنك یتمیش سبق نی
ملائکدیك اکر پرنده دور سن — یقین بیلکیل که آخر بنده دورسن
سنی آتینگ وذاتینگ بنده بولسه — نچوك خوف ایلامس جان تنده بولسه
ایرور قلنی ایشی قور قونچُ زاری — قبول ایتمك ایگام نی اختیاری
اکر عفو ایتماسه بیچاره دورسن — قیو یول دیسه انده باره دور سن

صفت حضرت رسول الله صلی الله علیه وسلم

محمد کیم شهِ دنیا و دین دور — صفاتی رحمةً للعالمین دور
او قورده برکونی تنگری کتابین — اوقودی انده دوزخنی عذابین
اول آیت وهمیدین کیتی اوزیدین — یقیلدی یرغه اولدمده یوزیدین
صحابه هرقیو بر حاله بولدی — زمین و آسمان دَر ناله بولدی
زماندین سونك کوزینی ایلادی باز — صحابه ایدیلار ای محرم راز
سنی خلق افضلی قیلدی خداینگ — مهیا بولسه جنت ایچره جاینگ
صفاتینك رحمة للعالمین دور — خدادین مونچه قورقونچینك نه دندر
دیدی کرچه رسول جزء و کُل من — نچوك خوف ایلامای زیرا که قُل من
اکریوز مینك بشارت بولسه یاری — کراك قلدین اوشانچه خوف زاری
کیشی نی اسم ذاتی بولسه بنده — بولور مو فارغیت قُل دیکانده

خدانی رحمتیدین امیدوار بولمافنی بیانی

کیل ای تن برمگیل وقتینگنی قولدین — یوکور دریای رحمت کابوچولدین
گناهیم کوب ایرور دیب بوله مأیوس — عجب ایرمس اکر عفوایتسه قدوس
دل وجان برله توبه قیلسانگ ایار — مکر عفو ایلاگای دانای اسرار

اکر لطف ایلاسه ستـــار عالم بیتار بر لحظه ده کارِ دو عالم
عبث‌دین ایمدی یغلب تیتره یغلب تیله جان ودلینك دین رحمت‌رب
هوانی پست ایتار اشکینکك نجومی کواکب دور شیاطین نینك رجومی
یورك یاغین کیتار بولسوندیسنکك باز قیلور کوز یاغینی ایچ یاغینی آز
نه دولتدور کیلیب عیبنکا شرمینك دل کرمینکك اکر ایریلسه کرمینك
خدانی خوفیدین بر قطرهٔ اشك عزازل آلدیده چندان بولور رشك
سعاد تلیك کیشی یب دایما غم کوزین حق‌خوف برله قیلسه شبنم
غرض اوزمه امید ایطالب راه دیدی لا تقنطوا من رحمة الله
اوتولماس جُرم شِرك ایمرد سالِك اوتار لطف ایلاسه مادُونَ ذٰلِك

توبه قیلغان بر بنده خدانی مطیتی

ایشیتکیل فاسقی یاندی کنه دین پشیمان بولدی احوال تبه دین
قیلور ایردی یمان نفسین ملامت کنه دین مدتی ایردی سلامت
یمان نفسی تقاضـــا ایتی یانه یمانلیغ آرقه سیدین کیتی یانه
سحر کاهی اویاندی اول کنه ساز پشیمان بولدی قیلغان فعلیدین باز
بولوب ایردی دل وجانی بیلان نرم ولیکن قیلدی بوزغان عهدیدین شرم

یوق ایردی زهره سی توبه قیلورغه یقین یتی یوراکی یار یلورغـه
ندائی کیلدی هاتفدین اوشل حال کین باقمه اوزونك نی ایلکاری سال
همیشه مغفرت دریاسی درجوش دمی آبی اوشل دریادین ایت نوش
اکر چندیکه اوزدونك عهد بسته نیچه توبه قیلیب قیلدینك شکسته
دل وجانینك بیلان چون ایلادینك آه ایرور تَوینکك سنی مقبول درگاه
ایشیتی بول ندای مرحمت ناك اوروب نعره یقاسین ایلادی چاك
اوزیدین کیتی هم عُجب و ریادین خدایم قیلدی آخـــر أولیادین
ترحم بنده‌غه کوبدور خدادین امید اوزماك روا ایرماس کَدادین
یقین بیل کرچه غافر دور خداوند انکا هم بوله مغرور ایخردمند
اوتار دیب یاتمغیل قانغه بویالیب اویانیب لطفیکا اولتور سویانیب
اکرچه لطفی کوبدور قهری هم بار باشینك کر کوکنه‌یتسه قُل سن‌ای‌یار
سنی آلدینکده دور چندان خطردین نچوك غافل ایرورسن خوف ایتاردین
عنایت قیلسه‌حق اولکان زمانینکك اوزولسه نور ایمان برله جانینکك
جوابی قبر نی برسنکك چو بهراق قیامت کونکه‌قوپسنك یوزلارینك آق
ترازوغه آغیر کیلسـه ثوابینکك اکر اونك ایلکینکا کیلسه کتابینکك
جهنم اوستیدین اوتسنك سلامت بهشتِ جاوِدان قیلسه کرامت

بولاردین اوتماین ای آدمیزاد نچوك فارغ یورارسن خرم وشاد
جهان کولکویری ایر مسدور ایقُل اکر بوکل خطردین آتلاسنك کل

قضاغه راضی وبلاغه صبر ایلمك بیانی

کیل ای بنده اوزونك نی سال خداغه قضاغه راضی بول صبر ایت بلاغه
یقین بیل بنده بولسنك اصل اسمینگ خدانی ملکی بولسه جان وجسمینگ
انینك دورمال ملكُ هرنه باری نچوك قیلسه اوزینی اختیاری
بویون سونغیل نچوك کیم قیلسه فرمان بولور مو بنده ده حجت و درمان
کیشیکیم بولسه راضی قضاغه اکر صبر ایتماسه کیلغان بلاغه
اکر شکر ایتماسه حق نعمتیغه قچان لایق بولور بنده آتیغه
خداغه هر ایشینگ قیلسنگ حواله بولور جنت بو اولتورغان قواله
کونکلده قالمغای دنیا غمیدین آلورسن بهره هر اوتکان دمینکدین
قیوقلغه میسّر بولسه بو حال اکر آغو ایچار بیلغای انی بال
خدا نی گنجیدین بولسه بو یخشی رضا جوقُل انی کور ماسمو یخشی

حکایت غلام عبد الله الانصاری

غلامی آلدی عبد الله انصار دیدی ایقُل آتینك نی ایلا اظهار
دیدی ایخواجه سن قویسانك قیوآت منی آتیم اوشل دور ای نکو ذات
دیدی ایقُل سویارسن قیسی خوراك دیدی سندین نه تیکسه به دورای پاك
دیدی قیسی اولور کونکلو نکده مرغوب دیدی سن قیسینی برسنگ اوشل خوب
دیدی ایقل نه دورهم کسب وکارینگ دیدی هر قیسی بولسه اختیارینگ
دیدی باری قیلورسن قی هنردین آقوزدی اولقل اشکین چشم تردین
دیدی ای یخشیلار نینگ شهریاری بولورمو قُل دیکان نی اختیاری
اکر امر ایلاسنك هر قیسی یوز گا نه دور چارم بویون سونماکدن اوزگا
ایشیتی خواجه اولقل نی سوزینی یقیلدی یرکاهم اوردی اوزینی
یقاسین چاك ایتیب دیر ایردی انده ای عبدالله که کوردینك فعل بنده
اوزینکنی سال خداغه جزء وکل دین طریق بنده لیك اورگان بوقُلدین

مؤمن کیراك کیم باشقه مؤمن نی حقیر کورماسه

کیل ای ناظر مسلمان بولسه هریار — نظر قیلمه حقارت برله زینهار
فقیر نی بیلمه کیم دنیا ایلیدین — حدیثی کیلدی پیغمبر تیلیدین
دیدی اَلفقرُ فخری یعنی اولشاه — نچوك آرتوق کورارسن حشمت وجاه
عملدور یخشی قُل لارنی کمالی — وَرَع دور حشمت وجاه جلالی
ایمس دنیا سی بولغان برله محبوب — حساب آخرت کَم بولغانی خوب
اکربه بولسه بولغان برله مالی — که قارون بولغای ایردی اهل حالی
قواندی نچه کون دنیا اوییغه — یباردی مالی برله یرقوییغه
اگر دنیاسی یوقدین بولسه ایرخوار — محمد کا بلال بولماس ایدی یار
محمد کیم نبی لارکا ایدی تاج — عطا قیلدی خدا اول کیچه معراج
مقام سدره کا یتی او بنده — بلال نعلینی صوتی کیلدی انده
بلائی فاقه کا صبر ایتکان انسان — دیانت ملکیده دور مرد میدان
اکرچند یکه بولسنك بی بضاعت — سلیمان سن اکر قیلسنك قناعت
قناعتدور کونکل لارنی صفاسی — قناعت برچه علت نینگ دواسی
قناعت کیم طبیب هر کسلدور — قناعت اهلیغه آغو، عسلدور

براونی حکمی یتسه شرقدین غرب — براونینك باشیغه موری قیلور حرب
اجل جلاد کوکسین ایلاکاج چاك — قیلور هرایکیسین بردیك قراخاك
براونی نقرهٔ طلاسی مُل مُل — براو کورکانی یوق عمریده برپُل
مونی مفلس دیمه تنکلا انی بای — بولور هرقیسی غه زیرلحد جای
براواوتکاردی عمرین عیش ایله فاش — براو یوتقانی یوق آغزی توله آش
اجل جان اچیغین کورساتسه اندك — بولور هرایکلاسی کورما کاندك
براوده بولسه دایم محنت و درد — براونی کلفتی بولماسه برکرد
الاربولسه اولوم نینك مبتلاسی — بولورهیچ کورمکاندیك ایکلاسی
غرض هرقیده ای فرزند آدم — یمه هزکز اوتار دنیا اوچون غم

خیانتدین براه بولماقنی بیانی

کیل ایکامل کمال ایتسنگ دیانت — کیشیکا قیلما کیل هرکز خیانت
خیانت کیم کیلور قوتدین وکوزدین — ایاغدین عضوپنهاندین و سوزدین
مونی بیلغای جمیع آدمیزاد — ایمس حاجت که بربر ایلاسم یاد
خیانت کیم ایرور پیدا کونکلدین — مونی انکلا دیانت برمه قولدین
نه کیم توشسه کونکلکا یاکوزینکا — رو اکورمه اول ایشنی سن اوزونکا

قیوایشکا رضا بولسنگ کونکلده اگرچه قیلماسنك بولسنك اویولده
ایرور عصیان رضای چونکه عصیان رضای کفردور کفر ای مسلمان
مسلمان اوغلینی کورسنك کوزینگدیك ضرر ده نفعده بیلسنك اوزینگدیك
قیو قلنی مونینکدیك بولسه حالی بودور بیشك مسلمانلیغ کمالی
اگرچند یکه بولسه شبهٔ کم رواکورسنك انی اوز نفسنیکاهم
رواکورمه مسلمانیغه زینهار اگربیر سنگ بناگاه ایلا اظهار
خصوصاً بیر مغیل تقوی لیك ایرغه مغیلان سنچماگیل ریحانلی یرغه
تقی نینك کونکلی دور دارالصیانت صیانت خانه غه قیلمه خیانت
اگر تاپیلسه نعمت آلدیده ساچ ولی بولماسه آغزینگ عذراوچون آچ

اگرمینگ خلطه برسنك خلطه کوب زر
سنکا انـــدین نچوك سود ای برادر

اگربیر سنگ اریغدین قطرهٔ آب ایرور چندان ثواب ایگو هر ناب
کیشیکا برسه کیم مالی حرامی امید ایتسه ثواب اول مرد عامی
بولور کافر امید ایتکان اول انسان بیلیب آلیب دعا قیلغان هم اول آن
خیانت نینگ بری هم بولدی موصوف بیلیب قیلماسه هر کیم امر معروف
و گر نهی ایتماسه منکر ایشینی خیانت لیك دیگیل انداغ کیشینی

براو یول بیلماین یوزلانسه چولغه بیلیب گر سالماسانك سن یخشی یولغه
قیو انصاف ایرور قیسی دیانت ایرور انداغ اولوغ بخل خیانت
اگر آلدینکده طفلی بولسه ناگاه یانار اوتقه توشارین بیلسنك آگاه
اوزاتماس بولسنك انکادست الطاف نچوك بولغای مسلمانلیغده انصاف
جمیع بندهٔ مؤمن ســـراسر ایرور میز بر بر یمیز کابرادر
براو چیقسه طریق آخر تدین اوکورسه یوز مقـام مغفرتدین
اگرکورساتماسه یول کورکان انسان بخیل لیك موندین اوتماس ایمسلمان
سن ایغان سونکره توز بولسه حالی اوزینی بوینیغه بولغـــای وبالی
آچیب دور سن برادرلیك نی بابین تاپیب سن امر معروفنی ثوابین
اگر کیلماسه قولدن یاتیلینگ دین یمان کور اول ایشین جان ودلینگدین

جوانمردلیك نی نشانی

کیل ای انسان اگربولسانگ چین ایردیك آغیر لیق بیشه قیل دنیاده یردیك
اگر تیپسه سنی هر قیسی موجود زیان ایتمه تقی یتکور انکا سود
یوراکینگ قیلسه لار آهن بیله چاك چیقـار آلدیغه تورلوك نعمت پاك
اگرچه عالمله سندین یتـار نفع اوزونکدین قیلمه تفراغ آتینی رفع

آتانگ یردور سنم یردیك قیلیق قیل — یمانلیق ایلاغانغه یخشی لیك قیل
کیشی تاش اورسه باشقه‌ای خجسته — کولوب باقغیل یوزیغه مثل پسته
بوسیندورماقده دل تنگ اولمه زینهار — امدا ولدور که خوش کورکای خریدار
ایاغ آستیده قالدیم دیب دیمه وای — بولور چین کاسه کوب تیپکویسه لای
اکر دشمن کادوستلوق قیلسنك اظهار — باشینك یارغان کیشیلار نی دیسنك یار
رضا ملکیده تمکین ایلاکان ناس — جفا آلماسی تیکسه قتیغ آلماس
دیمس آسیب انی خلق اورسه آسیب — ویا محنت جبالی یاتسه باسیب
جهالت اهلی قیلماس کینه ترکین — قچان درکین بولور کر قیلسه درکین
اکر راضی یسه مینك ضربهٔ ید — دعا نی هرگز انکا قیلماکای بد
ضرر کا راضی بولماس هرگز اکمل — هدایت برله توفیقین تیلار بل
سونر کین گردیدین حالت جمالی — کیتار گردین کراك گردین کمالی

احمد تاغیده رسول الله نی تیشمه دینی شریمبولغانی

احد تاغیده پیغمبر تیشی نی — شهید ایتی ینه یتمیش کیشی نی
عجب کون توشتی مؤمن لار باشیغه — عمر کیلدی پیمبر نینگ قاشیغه
دیدی یغلاب ایا سلطان ابرار — دعا قیلغیل قر یلسون برچه کفار

ولیکن قیلمادی اول دعوت بد — هدایت کا دعا قیلدی محمد
اوشل روزیکه انبوه ایردی کفار — ابو سفیان خالد ایردی سالار
اجابت بولدی پیغمبر دعاسی — مسلمان بولد یلار هر ایکلاسی
اول ایکی ایر بیلان کوب اهل طغیان — أحد کافر لاری بولدی مسلمان
چو خالد آلدی دین نی شهدیدین بهر — مسلمان بولدیلار ایلکیده مینگ شهر
عراق ایله دمشق هم خطهٔ شام — ابو سفیان قولیده تابتی اسلام
محمد آلدی عالم خلق خو شدین — میسر ایتمادی آلتون کموشدین
اکرسن مرد صاحب همتی سن — رسول الله نینك خاص امتی سن
توتار سن جان ایله فعل نبی نی — قیلور سن هر محلده پیروی نی

بر بیباك کشینی مطایبه

بهاء الدین والحق طاب مثواه — عوانیغه یولوقتی لاربنا کاه
عوان بر سوز دیدی اولمر دبرسوز — عوان قویدی یمانلیغ کوییغه یوز
یوزیغه سالدی قم چین مردخالی — قیزیل قان بولدی سنبلدیك سقالی
اوشل قانلیغ سقالین آلدی قولغه — دیدی یارب مونی سال یخشی یولغه
غضب قیلمه انکا قیلغیل عنایت — مُهم لار اُخرویسین قیل کفایت

بوسوز نی ایشتیب اولمرد بیباك — اوروب نعره یقاسین ایلادی چاك
یوزینی یرکا سورتوب ناله قیلدی — کوزینی یاشینی چون ژاله قیلدی
آلیب همت عصاسین کیردی یولغه — قولین تابشوردی اول همتلی قلغه
خدا اول بنده کا قیلدی عنایت — نیچه کون اوتماین تابتی ولایت
ئه نه خُلُق وأنا حلم وأنا حال — انا دولت انا نصرت ، اقبال
انا همت أنا خُلُق أنا کار — أنا تبعیت سلطان ابرار
یمان لارنی ایشیدور کینه توتماق — مسلما نلیغ یمانلیغ نی اونوتماق
اوزینی نفسینی کَم ایلاکان قُل — قیلور قنچه جفا قیلسه تحمل
ولیکن بول تحمل ایلاکان ناس — حمیت ده کرك چون قتیغ آلماس
حمیت بابیدین اوتکار مگای مرد — اگر چندیکه اول ایش بولسه برگرد
حمیت قیسیدور بیلسنك به تعیین — نظر ایله کتاب مجتهد دین

مصنف نی یارانلاری ایله وداع لاشغانی

برادر لار که بزکا قیلد نگیز عهد — آلور میز دیب محبت جامیدین شهد
تاپیلماس بنده ده سیز ایسته گان حال — آچیلماس عاصیدین سیز ایغان اشکال
طلب قیلمانگ بونا قصدین کرامت — کشوفات و مقامات و علامت
بیله آلمام نهان تربیت دین — آلیب ایردیم ایلیك نفسانیت دین

پشیمان من ایلیك آلغا نلاریم غه — طمع نانیغه قول سالغا نلاریم غه
بارینك ایمدی یاران لار هر قیانه — یورینگ لر بر مُکمّل ایر تبانه
قوروق قول آلغانیمدین در ازامن — عزیزی ایستا نگیز سیزدین رضامن
منی دیب قالمانگیز اوز کار ینگیزدین — اویاتلیغ من سیز ینگ رخسار ینگیزدین
حلال ایلانگ کیلیب کیتکانینگیز گا — یلیب یو گوروب امیدایتکانینگیز گا
کیچورمس بولسنگیز سیز مندین ایقوم — منی حالیمغه مشکلدور صبا یوم
تانیب مندین تانیب اَورَع کیشینی — توتونك محکم انی قوتلوغ ایشینی
کیراك مرشد دیکان مانند عمان — مبارك باطنی پُردُرُ مرجان
جهالت دشتیدین کیم کیلسه سوساب — انینك طاهر سویدین بولسه سیراب
اکر بولسه کیشکیم طالب دُر — چوموب باطن کا جیبین ایلاسه پُر
دیمنگ تاپیلمغای بونشه لیك کس — جهان ایوانی کینك دور خالی ایرمس
تاپیلغانده مونینگدیك لچهٔ خاص — قنی اخلاص ، کوب همتلی غواص
چوموب آلغای ایلیکغه دُر مقصود — وکرنه قول سالیب قاچماق نچوك سود
اکر سیز تابسنگیز بر یخشی شه نی — خبر دار ایلانگیز من روسیه نی
قیلای من هم یوزیز کونکلوم ضیاسی — قدم تفر اغینی کوز توتیاسی
نه بولغای سیز برادر لار پی دین — منکا هم برسه لار وحدت مَی دین

اللّه یار حضرتلرینی فرزندلاریغه قبلغان نصیحت لاری

تولاّم اولدور ای فرزانه فرزند — نگه دارینك سنی بولسون خداوند
کوزوم نی روشنی صـــادق محمد — یراغ بولسون یوزینگدن دیده بَد
ایشیت من خسته دین برنیچه قولی — یگیت لیکغه سنی یتکورسه مولی
یمان یورمه یمان اندیشه قیلمه — آتا نگدیك روسیه لیك پیشه قیلمه
براتقان تنگریغه قیلغیل توکّل — طمع قیلمه کیشیدین برگینه پُل
طمع بر پرچه بولسه قیلما گیل رای — بولورمیز پرده ده یوز پرده بیجای
یوزونگدین پرده کَم کَم توشمسون بس — حیادین عاری یوزنی عاری بولمس
طمع برلان سیمورگان نفس غماز — اکر آغزین تیلار بولسنك تیلار باز
نقاب شرم آچیلماسدین بورو نراغ — انی برك ایلا هریاقدین تاقیب باغ
قناعت قیل ملامت مُلکی بولمـــه — آتانکدیك خلق وایلغه کولکو بولمه
پیمبر لار فعالیدور قنـــاعت — انکا وابسته دور مجموع طاعت
بیلینك نی باغلا محکم بولمه مفلوج — کوزونك آچ کاروانی قیلد یلا کوچ
بیلینك نی باغلا محکم بنده لیك غه — آتانکدیك قویمه یوزشرمنده لیك غه

کیچکلیك دین عباد تغه بویون قوی — قیامت نی اویون قیلسنك اویون قوی

شرارت اهلینی پیونـــد بولمه — هوا برله هوس نی بندی بولمـــه
عجب خوشدور کیچیك لیکده بولوب ساغ — بوکولاك نی قویوب غمدین بوکولماغ
شبابی توکسه هرشب کوزدین آبی — انینگ عینین دیگیل رحمت سحابی
ریاگردینی یوقتورمـــه ایتاك گا — آتانگدیك بولمه تابع نفس سك گا
تواضعدین کوتارمه یوقاری باش — تکبر قیلماکیل چون تخم خشخاش
کونکلنی منزلین قیل کوشهٔ فقر — قیامت زادی قیلغیل توشهٔ حقر
جهاننی حرصیدین قیلغیل اوزینگ دور — آتا نگدیك بولمغیل دنیا غه مغرور
امیدایتـــکان کوزوم نی نوری بالَم — آتانگدیك بولمغیل رسوای عالَم
اگرچندیکه بولسنك قول قناتلیغ — خدا درگاهیده بول مسکین آتلیغ
اوروغ لوغ من دیمه تانکلا اوروغ بار — حساب ونامه ووزن وسوروغ بار
اوزونگنی ایلا کَم بولغان سری کوب — نیچه من کوب دیکان لار بولدی منکوب
بولوب خویش و تبارینگ برله مغرور — دیمه من زور اکردین بولسه منظور
بودنیا دین اکراوتسنگ قوروغ لب — کونکلغه آلمـــه هرگز یاد منصب
اوتار دنیاده هرکیم بولسه دین لیك — بیلور منصب دین آرتوق خوشه چین لیك
عجب آفت ایرور جاه وظرافت — شرافت نی بیله کورمه شرافت
بیلیب دنیا مقامین غیر معمور — بولورزیرك وزیرك آتیدین دور

کوتارسنك باشقه آرتوغ بولمانگ آرتوغ بولور معلوم صبا اورسه مَلَك بوغ

خدادین هرنه کیلسه ایلا گیل صبر آتانگدیك قیلما کیل اوز نفسینگا جبر

خدانی امریغه قیلغیل اطاعت زیاده ایت طاعتینگ ساعت بساعت

محبت فوطه سینی باغلا بیل گا آتانگدیك عمرنگی اوتکارمه یلگا

هوس دنیاده قیلمه محترم لیك ولی بول حالینکا لایق کرم لیك

اکراوچ کونده تابسانك پرچهٔ نان یمه یلغوزانی یرمین قیل احسان

کیتارنی بیلسه هرکیم جای تنگ غه یمس تنگه غمین بونفس لنگ غه

جهان مِهرین کونگلدین ایله زایل آتانگدیك بولمغیل دنیاغه مایل

ایشینگ نی ایلا گیل کون کوندین اقوی خدانی سویگانیدور اهل تقوی

اکر تقوی ایشین قیلسانك باخلاص دیگای شایدسنی حق بندهٔ خاص

اکر بولسوندیسانك جانُ دلینگ جمع وَرَع آین بولوب علم آین ایت شمع

اکر علم وعمل بربولسه رنگی هر آیینه کیتار آیینه زنگی

اکر تابسنگ خدا در گاهیده قُرب محبت کاسه سیدین برسه لار شرب

سحر لار قوب کوتار دستینك دعاغه تیله مونکلوغ آتا برله آناغه

سوزنی کوتاه قیلیب کتاب نی ختم قیلما قدری

کیل الله یار سوز کوتاه قیلغیل بیلینگ نی باغلا عزم راه قیلغیل

قراسنگ دورسنی اصلینك قراسنگ بریبدورسن ریاقانی بیله رنگ

اولوم طوفانی بوسرنی قیلیب فاش دیکای ایچ بولماسه سودا ایلامس تاش

قریب جسمینك قریب بولدی هوس کا نچوك شرمنده لیك سن توسلی کس کا

آقاردی ساچ ندامت اشکینی ساچ یقانگ اوشلاب دهان معذرت آچ

یالنك آقی اثر قیلمادی حاله اویاله کور باقیب هردم اویاله

هوس برله توزوك ایش قیلمدینگ هیچ بولوبدور کیچ هوس بازاریدین کیچ

سنکا ایدی اوشل مردکُهن سال اکرقال اهلیده تابیلماسه حال

عمل کیم ایلا گای اوزقالی برلان قالورعزت و حرمت آلی برلان

بولور آرتوق هوس برلان هواسی بولور حال اوشبو علت نی دواسی

قلم قیلدینك قراکونکلونکنی قیل آق اوشل ایرنگ سوزین حلقه قیلیب تاق

قرا قان یغلادیم توتدیم قلم نی تون وکون ایشتیب مندن الم نی

اوزینگ قلمای هوس بازارینی طی کیشیکا سوز لامك تاچند تاکی

اگر بولسه کونکل نینگ اختیاری نه بولغای قالسه مندین یادگاری

بیتیب من فارسی تیل ده کتابی (★) تمام انده مسائل نینك جوابی

همه فتوی وتقوی نگ بیانی اون ایکی مینگ دن آرتوق بیتی آنی

دیدینك شئ قلیل نی ترکی تیلدین کیچ ایمدی البته بو قال قیلدین

اکرچه یخشی سوز قند وشکر دور خطاسیدین ولی خوف خطر دور

خطاسی بولمغای ایغان سوزینکنی تضرع حالیغه سور غیل یوزینکنی

خداغه زاری قیلغیل ایرته وشام ایشینکنی پخته قیلغیل قالمغای خام

حجاب مغفرت یابقای خطاغه سز اوار ایلاکای تورلوك عطاغه(۱)

رباعیات بطریقهٔ مناجات

خالقا قایل من اوز نقصانیمه کوب جفا قیلدیم اوزیم نی جانیمه

ذات پاکینگ دین عنایت بولمسه هیچ ایشانجیم یوق عمل قیلغانیمه

خالقا قیلدیم فعال کهنده نی قیلما گیل رسوا منی شر منده نی

سن اگر رحمت نقابین یابمسنگ عیبی کوب نقصانی کوبدور بنده نی

(★) مصنف نی مسلك المتقین اسملی کتابی گه اشارت دور که او اثر ده گی کوب مسئله لرنی بو ثبات العاجزین کتابیده یازمشدور . (ناشر)

(۱) شارح نی شرحی بو مصرع لر ایله تمام لانا دور . (ناشر)

خالقا تو کتوم عبادت طاسینی سن توزارسن بنده نی کم کاسینی

قل لارینگ بولغانسه عصیان لایغه آقیزور سن مغفرت دریا سیغه

خالقا قیلدیم گناه بی حساب تانکلاسن سورسنك نه برگایمن جواب

من آچار من جرم عصیان چهره سین سن یاپارسن عفو رحمت دین نقاب

خالقا قیلدیم گناه بی عدد جان برور حالتده سن برگیل مدد

نفس شیطان ایلگیدین قوتقار مسنگ بولدی مشکل حالیمیزغه یا احد

خالقا یا اولا یا آخرا نفس شیطان جانیمه بولدی بلا

کرچه الله یار اوتاچید وریمان قویمغیل دشمن قولیغه مبتلا

خالقا توتدوم فراغت خوابینی ایستادیم دایم جهان اسبابنی

کرچه الله یار ایرور غرق گناه آچ انکا اولگانده رحمت بابینی

خالقا عمر ایلادیم فانی بیلان ایمدی بندنگ زارایتار جانی بیلان

کرچه الله یار ایرور زار زبون جانی نی آل نور ایمانی بیلان

خالقا پا ایشلاریم باش ایلاگیل خر من طاعت منکا جاش ایلاگیل

مونده توفیقیم چر اغین قولغه بیر انده ایمانیم نی یولداش ایلاگیل

خالقا عفو ایلا اوتکان یاشیمه یخشی قل لارنی عطا قیل قاشیمه

کور ایچیده کیلسه ایکی سور غوچی انده سن رحم ایلا یلغوز باشیمه

خالقا کو نکلوم ده دنیاي دونی
یوزلارین آق ایلاکیل محشر کونی

خالقا حیف اوتی ماه وسالمیز
بولمادی نافع عیال و مالمیز

سن حسابیمیزنی آسان ایتماسنگ
روز محشر ده نه کیچکای حالمیز

خالقا یَرلاقه خلق عامه نی
اورتاده مندیك معاصی خامه نی

حشرده هر کیمغه کیلسه بربیتیك
انده برگیل اونك قولوم غه نامه نی

خالقاکم ایزلادیم کوی عمل
یخشی لاردیك یورمدیم سوی عمل

سن کرم برله قیامت دشتیده
ایلاکیل آغیر ترازوي عمل

خالقا دیدَم گه اشکِ جاری بیر
کونکلومه دایم محبت یاری بیر

آب کوثر دین منی سیراب ایتیب
هم ینه کوپروك اوتارده یاری بیر

خالقا لطف ایلا جَنّات النعیم
قیلما گیل هرگز گرفتار جحیم

من گنه لیك قُل ایرومن سن غفور
من خطالیك بنده دورمن سن کریم

خالقا توز ایلاکای سن راهمیز
مستجاب ایتکیل دعاء وآهمیز

تانکلا حیران بولسه خلق اوز حالیغه
مصطفی نی قیل شفاعت خواهمیز

خالقا لطف ایت گدای زارینگا
بنده دور من راضی من هر کارینگا

مغفرت دریاسیغه غرقاب ایتب
کوزلاریم شایسته قیل دیدار ینگا

غزلیات ایشان صوفی اللّدیار

حاجتیم اولدور خدایا پا ایشیم باش ایلاسنگ
مونده توفیق انده ایمانیمنی یولداش ایلاسنگ

ایلکیمه برسنك عصائی همت آغزیمغه ثنا
کونکلومه عشق آتشین سالسنك کوزوم یاش ایلاسنك

بار امیدیم گرد عصیانیمنی یوغای آب عفو
ورنه یوقتور چاره سی بندنگ قراتاش ایلاسنك

چهرهٔ جرمینی یابقیل پردهٔ عصمت بیلان
انده مشکلدور گناهیم خلق ارافاش ایلاسنك

کرچه الله یار ایرورنا قابل ونا مستقیم
لطف ایتیب برمرشد کاملغه یولداش ایلاسنك

خوش کریمُ کارساز بنده سیغه مهربان
اون سکیزمینك عالم ایچره صنعینی ایلاب عیان

بر نی قیلدی کوروشال بر نی قیلدی کرو گُنگ
قدرتینی کورساتیب دور خلقه بیشك بی گمان

ای کریم دردیم نی ایتای رحم قیل من خسته گا

بوغریب بیچاره نی سن شاد قیلغیل هر زمان

بر خُدا نی عشقیده دیوانه دور من عاقبت

خوش عجب سود انی سالدی باشیمه اندر جهان

بیقرار و بی نوا ومضطرب آواره من

لیلی ومجنون کبی آواره دور من درجهان

کیچه کوندور تنگرینی یادی بیلان آواره بول

بیخبر بولمه دَمی یادینی ایغیل هر زمان

گاهلار دیوانه بولوب گا هلار مستُ خراب

بر حقیقت یار اوچون هردم قیلیب آه فغان

ای برادر لارمنی یخشی دیمنکلار زینهار

ظاهر یم صوفی نمادور باطنیم کین ونقار

شوملوغیم رسوا لیغیم تیکدی ولایت خلقیغه

آنینك اوچون تاغ تاش وچولنی قیلدیم اختیار

بوسبب دن مختلط بولدیم غریب لار قومی گا

قیسی حالده اولگانیم نی بیلماسون خویش وتبار

باش آلیب چیقتم توتوب اهل توکل دامنین

اسرا گای شاید منی خلق ایلاکان پرور دگار

هر برادر گرسورارسه یار مسکین حالینی

ایتینگیز یخشی دعادین کوز توتار بود لفکار

جان اکرهم صحبت تندور جهانده غم یمه

بو لعزیز مهمان بارینده غصهٔ عالم یمه

برقریشلیك یولغه کیرسنگ قویمه بی یولداش قدم

بر مویز آلدینکده حاضر بولسه بی همدم یمه

ایکی کونلیك لذت دنیای بی پایان اوچون

فکر ایتیب غم طعمه سینی ای بنی آدم یمه

تنگدست اولدوم دیب الله یار کوب فکر ایتما گیل

یوزندامت برله عالم دین کیتارسن غم یمه

ایخوش اول عمریکه اوتسه برنیچه شیدا بیلان

تن لاری خلق ایچره بولسه دل لاری مولیٰ بیلان

بغری بریان کوزلاری گریان یارانلار قی قویوب

حیف اوشل عمریکه اوتسه بزنی دیگ رسوا بلان

جان فداي اول برادر كيم بو دنيـــا ملكيدين

كورمسه بريل يوزيني اوتسه استغنا بيلان

أژدها برلان توقوش قيلغان كيشينى ايردينمنگ

ايراوشل ايردور كه تورسه بنده ليك تمغابيلان

تاكه الله يار ايستارسن تير يكليك عزتين

قاچ اوشل تندين كه فكرى بولمسه تنكلا بيلان

بو نظم نى اوز نفس لاريغه خطاب قيلغانلارى

الله يار يوگور كه محمل كيتى ياتقان سرى ايلگيندا كى حاصل كيتى

هم قافله نينك قراسيدين ايريلدينك يول بيلگوچى شجاعت دل كيتى

الله يار توروش نه دورايل كيتى بوچولده دمى سو ايچماين سيل كيتى

أنبار عملغه دانهٔ كير كوزماى فرياد خرمن هوس يل كيتى

الله يار ايل كوپى شاشيب كيتى دريالار اوتوب عقبه دين آشب كيتى

سن مونده نچوك فراغ ايله ياتقايسن همراهلارينك سنگا قراشيب كيتى

الله يار اوزين بيلوركس كيتى هريرده گى مردم سخن رس كيتى

الله يار اوروغ نشا نلار كيتى رخساره سى زردوبغرى قانلار كيتى

شهباز لارايلكارى طلب قيلغانده فريادكه طالعينك قوشى پست كيتى

سن مونده نچوك طاقت ايتيب تورغايسن سرداش يارانلارنگران لار كيتى

الله يار يوكور كه دوران كيتى دوست لارهمه انتظار وحيران كيتى

غربت قورينى بيلغه سالىب تيلمور وشوب

گريان گريان و بغرلارى قـــان كيتى

الله يار يوكور كه سودا كيتى كوب قافلهٔ مقصود و اعلا كيتى

آخرسنى هم كيتماسكامحاصل قويماس تيزراق قدم اور كه قوت پا كيتى

تيشتى كوكسوم ايزدى بغريم داغ هجرانيم منى

بوالم ده مونچه غمده چيقمگان جانيم منى

دلده صبريم يوزده شرميم باشده هوشيم قالمدى

كوزده ياشيم رنگده قانيم تنده درمانيم منى

درده تولسم غمده سولسم تيلبه بولسم عشقيده

حسرتيده موندا غ اولسم يوقتور ارمانيم منى

حالتيم بدحسرتيم بيحد فغانيم بيعدد قيل مددمن ديك يقيلغان قلغه سلطانيم منى

غصهٔ دل قصهٔ مشكل غه قالديم آى يل آب كل ايچره خجل قالغان تن وجانم منى

ايتورالله يار يغلاب زار هرليل ونهار تير عشق يار توكسه كاشكى قانيم منى

در بیان قواعد حج

ایبار مهربان اگر از من جدا روی — در حفظ حقتعالی روی هر کجا روی

بامقصدت خدای رساند علی الخصوص — با خانهٔ مبارك اُم القری روی

روزی رسی بمنزل میقات (★) ای اخی — لبیك گفته گفته بجان فدا روی

چون پا و سَر بَرهنه درکفن شوی — یکبار از تفاخر تاج و قبا روی

کردی تمام فعل طبیعت بخود حرام — همچون فرشته توبسوی سما روی

بیرون مکن زخاطر خود عهد دوستان — چون قابل دعا شوی کوی وفا روی

اذیَرفَعُ القَواعدَ حق که بیان نمود — تا که فتد بچشم چومرغ ازهوا روی

بینی سیاه پوش مربع نشین نکار — جانرا کنی فدای وی ازخود فنا روی

باصدهزار شوق طلب کرد د آنحریم — چون سه وچار مرتبه پروانه سا روی

وقتی که بوسهٔ حجرالاسود ش کنی — از جملهٔ سواد تعلق رها روی

در جمله بابها ومقام خلیل حق — بادیدهٔ پرآب رخ کهربا روی

رکن عراق رُکن حطیم است رکن شام — در هر کدام رکن بصد التجا روی

هم بین سنگ رکن یمانی دعا کنی — گویا که زیر سایهٔ عرش علا روی

دیوار کعبه را بگیری کنار خود — در بحر شوق شوی و زپا روی

(★) کتابده میقات یرنده احرام یازیلمشدر .

آنجا که عفو مغفرت از حق طلب کنی — با کوچهٔ دعا بامید لقا روی

آنگاه در مقام خلیل جلیل خود — بگذارده دوگانه بحمد وثنا روی

حاجات دوستان از خداوند خود طلب — وقتیکه درمیانهٔ مروه صفا روی

ساعی شوی میانهٔ میلین اَخضَرین — آنکه بسوی وعده گهِ کبریا روی

در راه او که مسجد نهرست حجره ها — اینجمله حاضرست بکوه مناروی

هم مسجدست آنکه د کر غار مرسلات — باسوی هر یکی بهزار اشتها روی

هم موقف رسول علیه السلام که هست — آنشب دران مقام بچندین رجا روی

هم دره ست مزدلفه مشعر الحرام — زانجا بکوه رحمت جلّ علا روی

ازیادخود مپوش من روسیاه را — بالای آن جبل که زبهر دعا روی

یعنی که آن جبل عرفات اجابت ست — باصد هزار امید بمقصود ها روی

بینی دعاوزاری چندین هزار خلق — آنجا توهم بزاری و یارَبّنا روی

چون گشته غرق در عرق جرمهای خویش — سررا فروکرده به بحر فنا روی

آنجا چه جای جنبش از هانشستن است — گویا قیامت است که دار القضا روی

آنروز جمع قصر بسازند ظهر عصر — خوش دولت عظیم که با اقتدا روی

زان وقت باز تا بفرورفت آفتاب — با زاری وتضرع با التجا روی

تا که ندارسد که دعا مستجاب شد — از خویشتن زشادی آن یك ندا روی

آنگه بسوی مزدلفه که روان شوند | باقصر وجمع کردن شام عشا روی
هفتاد سنك جمع کنی مثل باقلا | از خفت خواب البته آنشب فرا روی
دروقت عکس که بکذارند بامداد | با مشعر الحرام ازان دلکشا روی
تا اسفرار باشی تو در مشعر الحرام | پیش از طلوع شمس بکوه منا روی
قربان امر او بکنی جان خویش را | وقتیکه بامنا بمقام فدا روی
سررا سترده نیز همه امرها کنی | بارِ دگر بکعبهٔ مقصود رسا روی
طوف دوباره عمره بجا آوری تمام | بهر امید عفو مقام رضا روی
آنکه شود کشاده درِ خانهٔ عتیق | بهر دخول بیت عقیده فزا روی
داخل شوی بوعده گهِ کانَ آمِنا | ازدرد ما بکوی بدار الشفا روی
آگاهی از حقیقت آنخانه رودهد | چون مخلصین بدیدهٔ اخلاص وا روی
هرسنت و ادبکه در آنجا نوشته اند | از لطف شام ورا جابجا روی
جاهای پرفرح که دراطراف کعبه است | باسوی هر مقام بصدق صفا روی
با قبر گاه مکه معلا است نام او | یعنی بآن مقابر جنّت نما روی
باکوه بو قبیس میلین مدعا | راهت کشاده باد بهر مدعا روی
راه دعا باب اجابت کشاده باد | باکوه طور ثورُ بکوه حرا روی

آنگاه با هزار هزار اشتیاق دل | با مسجد شریف حبیب خدا روی
کوهست درمیانه قریب مدینه است | آنجا رسی زهوش دل بینوا روی
زآنجا خطیره نبوی مینموده است | چون کوه اگر حلیم هم زپا روی
چون آمدی بهوش چنان ره روان شوی | از اشتیاق خویش ندانی کجا روی
جای رسی که فخر دوعالم بخفته اند | یکباره زخویش همه ماسوا روی
چون وارسی زخویشتن در تعلقات | وقتیکه با مقدسهٔ مصطفی روی
لیکن جمال پاك نبینی بچشم سر | وقتیکه ذره وار بطریق ریا روی
زینها رای برادر من اندرین طریق | گرشاه غرب شرق شوی چون گدا روی
آنجا مرا بخاطر عاطر یکی رسان | یعنی بخاك پاك سرِ أنبیا روی
ازپا شکسته گی من دلفکار گو | وقتی که نزد حضرت بدر الدجی روی
زانجا بصد هزار ادب ساخته رجوع | با روضهء دوشیخ صفیٔ صفا روی
چون ساختی دویار نبی راشفیع خود | باردیگر برای دعا بهر ما روی
یکسوی آن خطیره بود دختر رسول | آنجا بصد هزار ادب با دعا روی
یار قدیم نیز محبت عمیم من | بی یاد این کمینه ازینجا چرا روی
زانجا اگر رجوع نمای روی بقیع | اوّل بخاك منبع حلم وحیا روی
ظاهر اگرچه نیست تراب علی دران | گو یاکه تو بسرِ خاك او روی

اندر بقیع بی‌عدد از صحب مصطفی است — ز اولاد همچنانکه در آن خاکپا روی
نور دو چشم حضرت خیرالبشر در اوست — یعنی حسن بروضهٔ آن مقتدا روی
هم کان در اوست حجرهٔ ازواج مصطفی — حد تو نیست که در آنجا بپا روی
یعنی بقیع جای دعاءِ اجابت است — وقت دعا بپاکیٔ با اتقیا روی
دیرینه‌های خویش ز خاطر برون مساز — هر چند زین تراب بسوی سما روی
زآنجا اگر رجوع نمای روی اُحُد — با خاک عم شفیع جزا روی
وقتی که از مدینه بگردی بصد الم — شاید که وقت رجعت خود کربلا روی
آنجا حسین نام یکی شاه زاده است — با خاک او بآه فغانُ دعا روی
ظلم ستم که در حق آن شه گذشته است — بینی بچشم البته از خویش وا روی
چون خوانده دعاءُ خیر بارواح آن کرام — آنگه بقبر جملهٔ مظلومها روی
آنجمله نور چشم جگر گوشهٔ رسول — باخاک هر یکی بهزار احترام روی
بااین طلب که دعاءُ مسافر اجابت است — بادیدهٔ پرآب دلرخ کهربا روی
هر گه بخوش رسی ز من خسته یاد کن — با او سپرده ایم ترا هر کجا روی
من در فراق روی توام در سموم غم — تو ز اشتیاق کعبه چو باد صبا روی
دلها چگونه خون نشود صد هزار بار — همچون تو نور دیده که از چشم ما روی
بی طاقتم ز هجر ولیکن چه جای منع — تو شیره مرد باره دار رضا روی

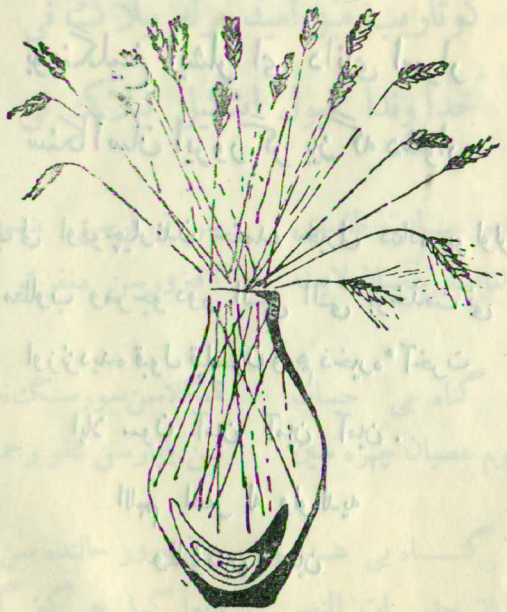
مردانه رو که از سر مردانه کی خویش — چون طوطیا بدیدهٔ اهل فنا روی
اوّل ز خویش گُم شو و آنگه اراده ساز — اول قدم ز عقدهٔ ما و شما روی
فانی شوی تمام ز هستیٔ خویشتن — خود را تو نیست ساختی با او بقا روی
الله یار خسته دعا میکند ترا — تا در پناه حضرت مشکل کشا روی

چراغ خلوت اسرار توحید
زصافی مشربی صوفی الله‌یار

اگر جویند تأریخ وفاتش — زجیمُ غینُ قاف لام بردار

صونگ

عنایت هر کیمه یوز توتسه عصیا نی حجاب اولز
گونش دوغد یقچه زیرا پردهٔ ظلمت نقاب اولز

خاتمة الكتاب

حمد بیحد وثنای بیعدد اول وهّاب مطلق حضرتلریغه کم او ذات نی عونیله ، کرمیله صوفی اللهیارنی ثبـــات العاجزین کتابی نگ مهاجرت حیاتنده ، مطبعه لرنگ چشیدلی مشکلات لریغه رغماً قیته باشدن باسیشغه موفق ایتدی . بوایسه ایگم نی عنایتی دن باشقه برشیء ایماسدور . هرقنچه شکر قیلنسه آزدور اونی شکرینی حقیله بجا کیلتوروشدن فقیر عاجزدور ، قاصر دور . شوحالده منگا اوخشاش ، قلیل البضـــاعة بر مهاجر اوچون بیوک بر نعمت ، الوغ بر دولت دیبلسه بجادور .

بوینگلیغ ایشلر ای دانای اسرار
سنکا آسان ایرور گر بیز گه دشوار

کتاب نی اوقوچیلرندن حقمده خیرلی دعاده بولولری
مطلوب ومرجو دور الـهی الـی بوخدمت نی
اوززدیده قبول قیلسون و هم ذخیرهء آخرت
ایلا سون آمین آمین آمین .

اللهم اغفر له ولوالدیه
وللمؤمنین اجمعین

بو کتاب نی باسیلیب تمام لانیشی مناسبتی ایله بو تاریخدن ایکی یوزسنه لرچه مقدم دینی ، ادبی ، ملی خدمت لری سبقت ایتکان صوفی الله یار حضرتلرینی اسلام دینی گه قیلغان فداکارلیغ لرینی ، امت گه — ملت گه قالدیرغان اثرلرینی ، فقهی مسئله لرنی نسل دن نسل گه میراث قالدیرغان لیک لرینی نظرده توتب ، اولذات نی کمال شکران ایله خاطرلایمز . خیرلی دعا لریمز بلان یادلایمز جَزاهُ اللهُ جَمیلاً وَاثابَهُ ثواباً جَزیلاً .

بو خیر لی ایشلر نی باش عاملی بولغان ، بیزلرنی هم شونداق ثواب لی عَمَل لر گه سَوق ایتکان مصنف وشارح باشده اولق اوزره کتاب نی طابع وناشرینی بوایشده معنوی یاردم ده بولغان برادرلریم نی قیمت لی اوقوچیلر نی وبرچه مؤمن مسلمان اخوان لریمزنی جناب ارحم الراحمین حضرت لری رحمت ، گناه لریمزنی مغفرت ایلاسون آمین آمین .

کوتاریب میز امید برله بیلاگ نی
خُداوندا قبول ایتکیل تیلاگ نی

خالقـــا توکتوم عبـادت طاسینی — سن توزارسن بنده نی کم کاسینی
قُل لرینگ بولغانسه عصیان لایغه — آقیزورسن مغفرت در یاسیغـــه

خالقـا قیلدیم گناه بی حساب — تانگلاسن سورسنگ نه بیرغایمن جواب
من آچار من جرم عصیان چهره مین — سن یاپارسن عفو رحمت دن نقـاب

خالقـــا قیلدم گنـــاه بی عـدد — جان بیرور حالنده سن بیر گیل مدد
خالقـا لطف ایلا جنـــات النعیم — قیلما گیل هر گیز گرفتـار جحیم

كلمة شكر

ونحن نشكر : لسماحة الرئيس العام لهيئات الامر بالمعروف بالحجاز وسعادة مدير قسم المطبوعات فى وزارة الاعـــلام بالمملكة العربية السعودية الرشيدة باسمنا خاصة وباسم جميع التركستانيين عامة لتكرمهم بالترخيص لطبع هذا الكتاب وفق منهاج التوحيد الخالص من كل شائبة .

جزاهم الله احسن الجزاء ان الله لا يضيع اجر المحسنين

الطابع و الناشر

١٣٨٧ هـ

اعتذار

بو كتابنى گوزل جماليله ، وكا ليله ملت گه تقديم ايتمك اوچون طبع ايشلرينده وقت ميز لله وقف قيلندى . كيچه ميز كوندوزغه اولاشدى .

بو كتاب بيزنى لغت دن وفارسى زبانى دن هيچ خبرى يوق ذات لرنى قوليله حرف لرى تيريلدى ، توپلاندى ، ترتيب لاندى باسلدى لذا مديون شكران ميز . زيرا ؛ طباعت ايشنده بر خطا نى هم چقمز ليغى اوچون حتى المقدور كوشيش قيلدى لر هنر و زكا لرينى صرف ايتديلر ، حمد اولسون موفق بولدوك .

بو كتاب اوچون هرحالده هر كارده مقدوريميز خرجلاندى .

شوندای بولسه هم اوزيمزدن بولماغان بعض سبب لربلان ، مطبعه مشكلاتندن ، نسخه ، حرف قحط ليغندن ناشى بعض مصرع لرنى وبرقاچ منظوم كله لرنى يوقليغى بديهى در گرچه پرتيق — ياماق لرينى اصلاح قيلنيب برنوع ايفلاندى ، مصرع لرنى توزاتلدى ايسه‌ده كمچيليگى يوق ايمسدور .

قدر شناس اهل علم لردن ، وظيفه شناس اوقوچيلر يمزدن ناقص لرينى كامل كوريب طابع نى قصور لرى بولسه سماح ايتولرى بيزنى معذور كورولرى رجا اولنور كمال ، آنجق الله تعالى نك اوزيغه خاص در .

والكمال لله تعالى وحده .

طابع — ناشر

دمشق

فهرست «ثبات العاجزين» كتاب نى ايچنده گيلر

صفحة **تقديم**

آ وَمَنْ يُهَاجِرْ فِي سَبِيلِ اللهِ يَجِدْ فِي الارض مَرَاغماً كثيرا وسعة آيتى نكث تفسيرى

ب سعودى قلمرويده گى مهاجر لرنى ياشاش طرز لرى

ه شكران نعمت حقنده

و كتاب نى قيته دن باسليشى حقنده بر ايكى سوز

ز كتاب نى قحط ليغى اونگه بولغان احتياج لر ، ضرورت لر

ح كتاب نى طبع قيليش گه كورسا تيلغان رغبت وطلب لر

ح كتاب نى تاپيلماغان ليغندن كنايه شكلده حكايه لر

ط كتاب نى باسديريش غه ناشر نى جزمى وعزمى

تمهيد

١ مؤلف نى مختصر حال ترجمه سى

٣ مؤلف نى تصنيفات لرى

٥ كتاب نى شارحى، تاج الدين حضرت نى تركستان ليتيره توريگه قيلغان خدمتى

٦ كتاب حقنده تقريظ

٧ معرفة الله بابى دن — توحيد بابى دن نمونه لر ، اورنه ك لر

٩ وَكُلٌّ ماخَطَرَ بِبالِكَ = فَهُوَ اللهُ عَلى خِلافِ ذٰلِكَ مصرع لرينى مضمونى

٩ اَلاخِلاَّءُ يَومَئِذٍ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ اِلاَّ المُتَّقِينَ نى مآل شريفى

١٠ يُرِيدُونَ لِيُطْفِئُوا نُورَ اللهِ بِأَفْوَاهِهِمْ واللهُ مُتِمُّ نُورِهِ وَلَو كَرِهَ الكَافِرُونَ — آيتى نكث مضمونى

١٠ اِنَّ اللهَ لايَغْفِرُ اَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذٰلِكَ لِمَن يَشاءُ آيتى نكث ترجمه سى

تابع الفهرست

١٠ وعليكم بالجماعة فان يد الله على الجماعة وَمن شَذَّ شُذَّ في النَّار حديث شريف نى رموزى

١١ پيغمرغه حقيله تابع بوليش كيرك ليغى

١١ صَلُّوا خَلْفَ كُلِّ بَرٍّ وفَاجِرٍ حديث شريف نى معناسى وشرحى

١١ فقهى مسئله لر حقنده كوروش لرى ، تقوى گه عايد مثال لر

١٢ قصة الامام احمد بن حنبل رحمه الله

١٣ تهذيب اخلاق گه ترغيب لرى

١٤ منصب حقنده كوروش لرى

١٥ مصنف نى اخلاقى كوروش لرى حقنده برايكى سوز

١٦ آداب واخلاق غه دايرتا للانغان بعض مصرع لر

١٨ اوى خاتون لرى ، اداره ليك خاتون لر حقنده بيان لرى

١٩ حجاب گه عايد پيغمر يمزنى خانهٔ مبارك لرينده گى واقعه

٢٢ النِّسَاءُ شَبَكَةُ الشَّيَاطِينِ يَصِيدُ بِهِنَّ الرِّجَالَ حديثى نكث معنا وشرحى

٢٣ عبرت لى ، تأثيرلى ادبى اشعار لريندن نمونه لر

٢٥ مصنف عليه الرحمه نى حج گه جوناغانى يولده وفات قيلغان حكايه سى

٢٧ حمد وثنا لله رب العالمين (كتاب نى ابتدا سى)

٢٩ نعت رسول الله صلى الله عليه وسلم

٣٠ سبب تأليف

٣١ فصل فى معرفة الله

٣٢ فصل فى توحيد الله

٣٢ واجب تعالى نكث صفاتى بيانيده

تابع الفهرست

٣٥ ایمان نکث بیانی
٣٧ فرشته لرنکث بیانی
٣٨ پیغمبر لرغه ایمان کیلتورمك
٤٠ چهاریار لروده یار بهشت وصف لری
٤٢ امامت نی بیانی
٤٢ کرامت أولیا بیانیده
٤٥ پیغمبر ییزدن عبرتلی درس حکایتی
٤٦ عذاب قبر نکث بیانی
٤٧ مناجات
٤٨ قیامت گه ایشانمك
٥٠ ترازوی قیامت
٥١ دربیان پُل صراط
٥٢ مناجات
٥٢ حوض کوثر
٥٢ شفاعت انبیا علیهم السلام
٥٤ بهشت و دوزخ نی بیانی
٥٥ مناجات
٥٧ دربیان عجزو شکستگیٔ مصنف
٦١ مصنف علیه الرحمه نی وصیت لری
٦٥ محبت الله نی بیانیده
٦٦ قضاغه رضا وبلاغه صبر نی بیانی ده
٦٧ طالب حق نی بیانی ده
٧٠ حکایت رابعه بنت اسماعیل
٧١ موعظة
٧٣ حکایة حَجّاج
٧٣ طمع دن قاچماق نی بیانی
٧٥ حکایت ثوبان
٧٦ محبت سیز کیشیدن قاچماق
٧٧ حکایت دیو
٧٨ دنیادن تجرد حقیده
٧٩ نفس بنده سی، روشنی لر قصه سی
٧٩ اسمی مؤمن، أوباش لر
٨١ ابن أم مکتوم نی قصه سی
٨٣ بی بی فاطمه آنا میز نی حکایتی
٨٣ توغری یول ایزلامك نی بیانی
٨٤ دیانت نی بیخی، توحید حقنده
٨٥ علم فقه وعقاید نی ضرورتی
٨٦ حکایت الشیخ حسن بصری
٨٧ گوزل موعظه
٨٨ حکایت بدبختان
٨٩ تکبرلیك عالم نی بیانی

تابع الفهرست

٩١ حکایت عزیزی
٩٢ دربیان توکل
٩٤ حکایت عبد الله بن مبارك
٩٥ درویش لیك نی بیانی
٩٨ تقوی دار برخاتون نی حکایتی
٩٩ زاهدنی شیرین تیل بولماق لیغی
١٠١ حکایت حضرت لقمان
١٠١ ایکی مؤمن نی بربریغه یخشیلیغی
١٠٣ کوزنی حرام دن یومماق نی بیانی
١٠٥ حکایت الشیخ البسطامی علیه الرحمه
١٠٦ خدانی نعمت لرینی فکر قیلماق
١٠٧ مؤمن بنده لرنی عشقده حریص بولماق لرینی بیانی
١٠٩ مؤمن همیشه خوف ورجاده بولسه
١١١ عمرنی فانی لیگینی بیانی
١١٤ نفس شوم نی بیانی
١١٦ عهده تورماق نی بیانی
١١٧ حکایت حضرت اسماعیل علیه السلام
١١٨ یخشی همراه نی بیانی
١١٩ ایکی وفادار دوست حکایه سی
١٢٠ موعظه (خوف ورجا گه عاید)
١٢١ حکایة حشر قرسول اکرم ﷺ
١٢١ خدانی رحمتیدن امیدوار بولماق
١٢٢ توبه قیلغان بربندهٔ خدانی حکایتی
١٢٣ هدایت سنزلیغه ارشاد
١٢٤ قضاغه راضی وبلاغه صبر ایلامکده
١٢٥ حکایت غلام عبد الله الأنصاري
١٢٦ مؤمن لربرلرینی حقیر کورمسه لر
١٢٧ بای ایله کبغل نی عاقبت لری
١٢٧ خیانت دن یراق بولماقی بیانی
١٢٩ جوا تمردلیك نی نشانه سی
١٣٠ احد تاغیده گی اوروش
١٣١ بر لوچك آدم نی قصه سی
١٣٢ مصنف نی یارانلاریله وداع لاشغانی
١٣٤ مصنف نی فرزندیغه قیلغان نصیحتی
١٣٧ سوزنی کرتاه کتاب نی تمام قیلغان لری
١٣٨ رباعیات بطریقهٔ مناجات
١٤١ غزلیات
١٤٤ نفسیغه قیلغان منظوم خطابی
١٤٦ دربیان قواعد حج
١٥٢ خاتمة الکتاب
١٥٤ کلمة شکر
١٥٥ اعتذار

حصل الفراغ من طبع كتاب « ثبات العاجزين » فى نفس الليلة التي أسري بها سبحانه وتعالى بعبده من المسجد الحرام الى المسجد الأقصى . فللّٰه مزيد الحمد .

نسأل الله تعالى بمنه وكرمه أن يجعل هـذا الكتاب نافعاً لأمة سيدنا محمد المصطفى صلوات الله عليه وعلى آله وأصحابه أجمعين.

وآخر دعوانا ان الحمد لله رب العالمين .

مصنف علیه الرحمه نی أثرلری :

مسلك المتقين

سراج العاجزين

مراد العـارفين

مخزن المطيعين

نجات الطـالبين

ثبات العاجزين

ناشر طرفندن باسلغان چغتای لهجه سیده کی (تورکچه) اثرلر

عقـائد	موجود
کتاب البیع نی ترجمه سی	موجود
بیش مسئله	تو گادی
ثبات العاجزین	موجود
الله یار حضرتلرینی وصیتی	موجود

علاوه

موجود کتاب لرنی طالب لری غه هدیه اولارق بو لانادر

عنوان : موسی ترکستانی — خان ملائکة — مکة المکرمه

دقت ! دقت !...

اوقوچی ، اوقوتوچی ایشیتوچی لر گه تحفه لنغان

صوفی الله یارنی «ثبات العاجزین» دیگان

بو کتابی غه

طلبکار لر اوچون أدریس :

مکهٔ مکرمه — خان ملائکه ده موسی ترکستانی

طائف — خان القاضی ده یعقوب خوجه اندجانی

جده — باب شریف ده عبد المحسن البخاری (مرغلانی)